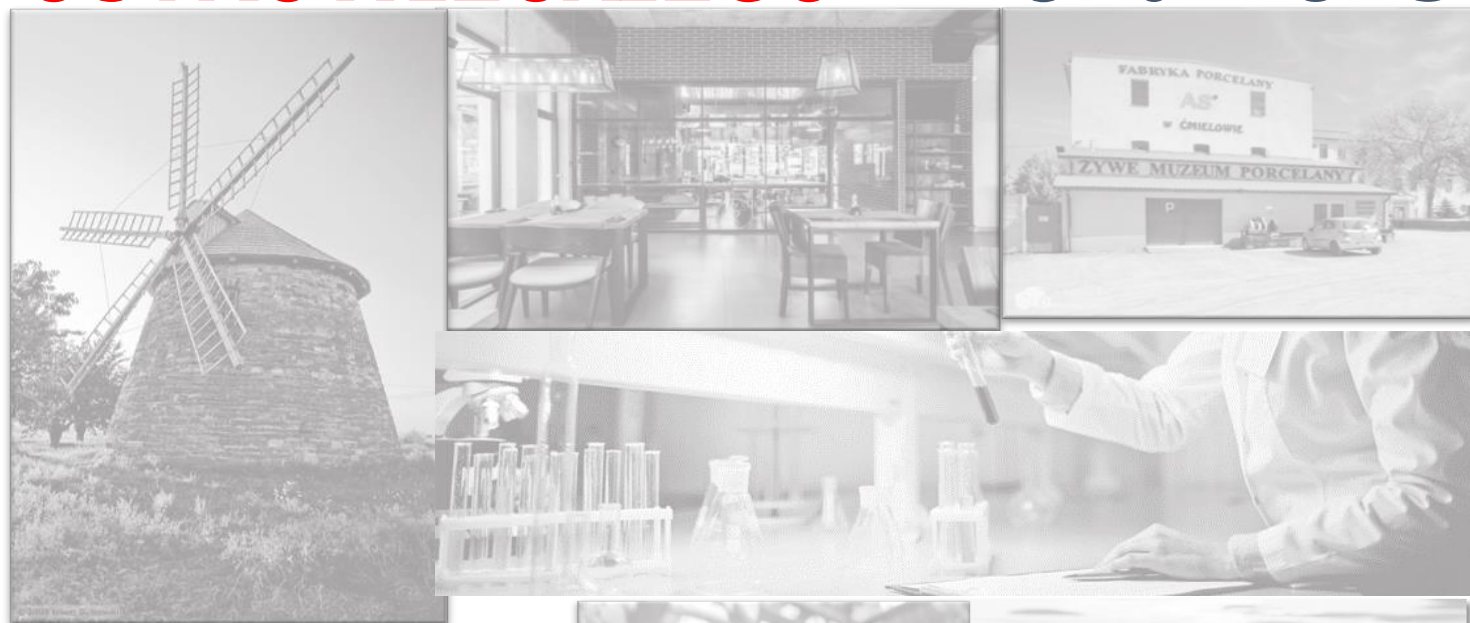

STAN SANITARNY POWIATU OSTROWIECKIEGO w roku 2019

niepalacze
kradną życie

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Ostrowcu Świętokrzyskim

Szanowni Państwo

W 2019 roku służby sanitarne w Polsce obchodziły jubileusz 100-lecia i 65-lecia powstania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Ponad 100 lat temu (19 lipca 1919 roku) Sejm niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej uchwalił Zasadniczą ustawę sanitarną (Dz. U. Nr 63 poz. 371). Dokument ten był najważniejszą podstawą prawną dla organizowania się całej służby zdrowia w Polsce, przede wszystkim dla przeprowadzenia solidnych zmian w dziedzinie ochrony zdrowia publicznego.

Patrząc wstecz można powiedzieć, że działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej to już ponad sto lat służby polskiemu społeczeństwu. Dzięki wieloletniej pracy poprawie uległ stan sanitarno-higieniczny naszego kraju oraz sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych i zakażeń. Choć przez lata struktura, zadania i metody działania służb sanitarno – epidemiologicznych podlegały stałej ewolucji, to ich misja pozostaje niezmienna. Wyraża się ona w ciągłym dążeniu do osiągnięcia właściwych norm zdrowotnych zapewniających zachowanie lub przywracanie bezpieczeństwa zdrowotnego społeczeństwa.

Zapraszam Państwa do zapoznania się z raportem o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego za rok 2019 przygotowanym zgodnie z art. 12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Powiatowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019 r., poz. 59).

Dokument ten zawiera ocenę sytuacji sanitarno – epidemiologicznej dokonaną przez pryzmat wykonywanych zadań i działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. oraz efekty monitoringu realizowanych zadań przez Państwową Inspekcję Sanitarną powiatu ostrowieckiego w 2019 r.

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie kompleksowej informacji o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego w 2019 roku, która może stanowić podstawę działań podejmowanych w celu poprawy warunków życia i pracy mieszkańców naszego powiatu, w tym promowania postaw prozdrowotnych.

Raport obejmuje ocenę warunków zdrowotnych we wszystkich obszarach nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św.

Działania Inspekcji Sanitarnej wynikają z zapisów ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019 r., poz. 59) i ukierunkowane są na:

– sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- ✓ higieny środowiska;*
- ✓ higieny pracy w zakładach pracy;*
- ✓ higieny radiacyjnej;*
- ✓ higieny procesów nauczania i wychowania;*
- ✓ higieny wypoczynku i rekreacji;*
- ✓ zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych;*
- ✓ higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne*

- w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych;

– przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez nowe narkotyki;

– prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w zakresie promocji zdrowia.

Realizację zadań prowadzono uwzględniając szacowanie ryzyka oraz wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego i Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Prowadzenie systematycznych kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwiło

monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej powiatu ostrowieckiego oraz podejmowanie działań interwencyjnych wynikających z potrzeb bieżącej sytuacji epidemiologicznej.

Dane statystyczne zawarte w raporcie stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, wyników badań i kontroli w zakresie m.in.: warunków zdrowotnych żywności i żywienia, jakości wody do spożycia, higieny pracy, warunków nauczania i wychowania, bezpieczeństwa sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

W prezentowanym opracowaniu opisane zostały podstawowe aspekty sytuacji epidemiologicznej

w powiecie ostrowieckim, ze wskazaniem jednocześnie kierunków dalszych koniecznych działań, mogących przyczynić się do uzyskania poprawy w zakresie zdrowia publicznego.

Polecając Państwa lekturze „Stan sanitarny powiatu ostrowieckiego” liczę na to, że raport przedstawiający ocenę bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego w 2019 roku, przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie na rzecz zdrowia publicznego wykonuje Państwowa Inspekcja Sanitarna, podniesienia świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz zrozumienia wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.

Mam nadzieję, że przedstawione informacje i dane przysłużą się instytucjom publicznym, jednostkom samorządu terytorialnego, a także innym, zainteresowanym podmiotom w jeszcze bardziej efektywnej realizacji działań podejmowanych w obszarze zdrowia publicznego.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. realizuje swoje zadania zgodnie z opracowaną i wdrożoną Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych. Stworzenie w PSSE w Ostrowcu Świętokrzyskim Polityki bezpieczeństwa miało na celu przetwarzanie danych osobowych zgodnie z przepisami obowiązującego prawa oraz ich ochronę przed udostępnieniem osobom nieupoważnionym.

Realizując zasadę pełnego dostępu opinii publicznej do informacji dotyczącej bezpieczeństwa sanitarnego informuję, że pełny tekst raportu mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim.: www.psse.ostrowiec.pl.

*Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Ostrowcu Św.*

Wioletta Adamczyk - Nowak

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

100 LAT SŁUŻB SANITARNYCH W POLSCE

Spis treści

WSTĘP	7
I. Ocena Zagrożenia Epidemiologicznego.....	19
II. Jakość Wody Do Spożycia	41
III. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny.....	53
IV. Stan Sanitarny Obiektów Użyteczności Publicznej i Kąpielisk.....	65
V. Stan Sanitarny Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą	81
VI. Warunki Sanitarne – Higieniczne Środowiska Pracy.....	93
VII. Nadzór Nad Placówkami Nauczania i Wychowania Oraz Placówkami Wypoczynku Dzieci i Młodzieży	109
VIII. Stan Sanitarny Obiektów Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych	125
IX. Działalność w Zakresie Zmniejszenia Zagrożenia Zdrowia Publicznego w Obszarze Środków Zastępczych i Nowych Substancji Psychoaktywnych	143
X. Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna	149
XI. Podsumowanie.....	163
SPIS TABEL	173
SPIS RYSUNKÓW.....	175

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje zadania wynikające z Ustawy z dnia 14 marca 1985 roku o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59).

Została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania, sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie.

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie ostrowieckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny jako organ rządowej administracji zespolonej w powiecie.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa.

W rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego, w sprawach należących do zakresu zadań i kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej zgodnie z właściwością miejscową i rzeczową, organem właściwym jest Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. z zastrzeżeniem, iż Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny jest organem właściwym w stosunku do podmiotów, dla których powiat jest podmiotem tworzącym, organem prowadzącym lub podmiotem dominującym oraz organem właściwym w zakresie higieny radiacyjnej.

W postępowaniu administracyjnym organem wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego w stosunku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. jest Świętokrzyski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny.

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. w 2019 r. było:

Promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę ryzyka zagrożenia zdrowia i życia człowieka.

Główne kierunki działania realizowane w poszczególnych komórkach organizacyjnych w 2019 r. obejmowały:

W zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia i produktów kosmetycznych

- Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności i żywienia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa żywnościowego.
- Realizowanie „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu na 2019 r.”
- Realizowanie zintegrowanego wieloletniego planu kontroli dla Polski na lata 2015-2019.
- Współpraca i współdziałanie ze ŚPWIS oraz innymi jednostkami w ramach funkcjonowania systemu RASFF, doskonalenie i koordynowanie tego systemu.
- Sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem produktów kosmetycznych.
- Kontynuowanie realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa żywności, w tym szczególnie wynikających z Rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1829/2003, nr 1830/2003, nr 1935/2004, nr 1924/2006 oraz Rozporządzenia Komisji nr 2023/2006.
- Prowadzenie nadzoru nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W zakresie bezpieczeństwa żywności prozdrowotnej

- Prowadzenie nadzoru nad zakładami produkcji i dystrybucji suplementów diety, żywności specjalnego przeznaczenia oraz środków spożywczych wzbogacanych.
- Nadzór w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy żywności wzbogacanej, suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia, określonych w szczególności przepisami ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia oraz przepisami prawa europejskiego.

- Nadzór w obszarze procedur i/lub systemów identyfikowalności przedsiębiorstw dla suplementów diety i żywności specjalnego przeznaczenia, ze szczególnym uwzględnieniem oznakowania wyrobów gotowych, informacji nt. miejsca i źródła pochodzenia (surowców, półproduktów, produktów gotowych) oraz dokumentacji towarzyszącej ww. środkom spożywczym pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa dla nowej żywności i nowych składników żywności.

W zakresie zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody

1. Bezpieczeństwo zdrowotne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

- Sprawowanie nadzoru w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, w tym szczególnie poprzez realizację kontroli oraz systematyczne wykonywanie badania jakości wody służącej do zaopatrzenia ludności.
- Prowadzenie nadzoru oraz kontroli, w tym wykonywanie badania (w ramach nadzoru) jakości ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania bakterii z rodzaju *Legionella* sp. w budynkach zamieszkania zbiorowego i przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.
- Współpraca z zarządzającymi nieruchomościami/ właścicielami obiektów szpitalnych w zakresie nadzoru nad występowaniem bakterii z rodzaju *Legionella* sp.
- Prowadzenie Systemu Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi (Woda-Excel) w sposób zapewniający kompletność i rzetelność danych. Przesłanie do ŚPWIS harmonogramów pobierania próbek wody w wodociągach, na pływalniach i w zakresie badań wykonywanych na obecność bakterii z rodzaju *Legionella* sp.
- Uaktualnianie rejestrów i wykazów przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, laboratoriów zatwierdzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do badania jakości wody, metod i środków uzdatniania wody do spożycia, parametrów badania wody oraz materiałów konstrukcyjnych dla poszczególnych elementów infrastruktury wodociągowej.
- Wydawanie okresowych ocen jakości wody oraz dokonywanie obszarowych ocen o jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

- Aktualizowanie słownika laboratoriów zewnętrznych zatwierdzanych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie udokumentowania systemu jakości prowadzonych badań wody.
- Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody.

2. Bezpieczeństwo kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli.

- Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpieli.
- Przekazywanie do Głównego Inspektoratu Sanitarnego wykazu kąpielisk sporządzanych na podstawie uchwał rady gminy w celu przedstawienia Komisji Europejskiej listy kąpielisk przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego.
- Prowadzenie internetowego Serwisu Kąpieliskowego (System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach) w sposób zapewniający ciągłą, wielostronną i szybką wymianę danych, która zapewni kompletność i niezbędną jakość informacji.
- Współpraca ze społecznościami lokalnymi i organami samorządowymi w celu propagowania i budowania świadomości władz samorządowych o znaczeniu organizowania kąpielisk.
- Prowadzenie kontroli i badań jakości wody w kąpieliskach.
- Nadzorowanie wykonywania badań jakości wody w kąpieliskach zgodnie z ustalonym przez organizatora kąpieliska harmonogramem pobierania próbek.
- Dokonywanie ocen jakości wody w kąpieliskach i w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.
- Uaktualnianie rejestrów i wykazów kąpielisk oraz miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

3. Bezpieczeństwo wody na pływalniach.

- Prowadzenie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów dotyczących jakości wody na pływalniach.
- Nadzorowanie wykonywania badań jakości wody na pływalniach zgodnie z ustalonym z zarządzającym pływalnią harmonogramem badań.

- Wykonywanie doraźnych badań wody na pływalniach oraz przed wydaniem zbiorczej rocznej oceny.
- Dokonywanie zbiorczej rocznej oceny przydatności wody na pływalni

W dziedzinie nadzoru sanitarnego

- Dokonanie oceny stanu sanitarnego powiatu za rok 2018 w zakresie warunków higieniczno – sanitarnych.
- Dokonanie oceny stanu sanitarnego miejscowości, obiektów i tras turystycznych.
- Prowadzenie nadzoru nad obiektami i urządzeniami użyteczności publicznej, nieruchomościami oraz środkami transportu publicznego, pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.
- Prowadzenie nadzoru w obszarze postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.
- Prowadzenie nadzoru w obszarze postępowania z odpadami medycznymi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego.
- Prowadzenie nadzoru w zakresie spełnienia wymagań określonych w ustawie z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium.

W dziedzinie higieny pracy

- Koordynowanie i prowadzenie nadzoru w zakresie warunków zdrowotnych środowiska pracy.
- Nadzorowanie i prowadzenie postępowania administracyjnego w zakresie chorób zawodowych.
- Działania związane z nadzorem nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.
- Działania związane z nadzorem nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3.
- Działania związane z nadzorem nad produktami biobójczymi i detergentami.
- Koordynowanie i prowadzenie nadzoru nad przygotowaniem pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest, w ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”.

W zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi

- Sprawowanie nadzoru nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek ESNDS.
- Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez lekarzy obowiązku informowania pacjentów lub osób sprawujących prawną opiekę nad osobą małoletnią lub bezradną, albo opiekuna faktycznego tych osób o obowiązku poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym.
- Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez lekarzy obowiązku rzetelnego prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej obowiązkowych szczepień ochronnych.
- Sprawowanie nadzoru nad spełnieniem przez lekarzy obowiązku zgłaszania organom PIS przypadków uchylania się od obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przez osoby prawnie do tego zobowiązane.
- Sprawowanie nadzoru nad spełnianiem przez lekarzy, na podległym terenie, obowiązku zgłaszania organom PIS niepożądanych odczynów poszczepiennych.
- Kontynuowanie bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania, a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 z póź.zm.).
- Bieżąca działalność przeciwepidemiczna w szczególności w zakresie chorób występujących ogniskowo, stanowiących szczególny problem zdrowotny w kontekście sytuacji epidemiologicznej na terenie kraju, krajów UE oraz państw trzecich.
- Działania związane z funkcjonowaniem systemu nadzoru epidemiologicznego i wirusologicznego nad grypą Sentinel, zwłaszcza w obszarze diagnostyki mikrobiologicznej.

W zakresie higieny dzieci i młodzieży

- Sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno – sanitarnymi:

- w obiektach edukacji, opieki, wychowania dzieci i młodzieży, w tym w szkołach, przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, placówkach oświatowo – wychowawczych, żłobkach, klubach dziecięcych, a także w szkołach wyższych;
 - wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.
- Sprawowanie nadzoru w zakresie higieny procesów nauczania i wychowania.
 - Opracowywanie meldunków z wypoczynku zimowego oraz letniego dzieci i młodzieży.
 - Sporządzanie informacji o stanie przygotowania szkół do rozpoczęcia roku szkolnego.
 - Przygotowywanie informacji dot. oceny posiadania certyfikatów wyposażenia i sprzętu w szkołach i placówkach.

W zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi

- Sprawowanie nadzoru w zakresie egzekwowania przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych (nowych narkotyków).
- Prowadzenie bazy SMIOD oraz wykorzystywanie danych przy realizacji zadań.
- Prowadzenie działań profilaktycznych w obszarze „nowych narkotyków” we współpracy z Głównym Inspektoratem Sanitarnym oraz właściwymi organami i organizacjami.
- Współpraca z Krajową Administracją Skarbową, z Policją i innymi organami ścigania, z Centrum Zarządzania Kryzysowego Starosty Powiatowego i Wojewody, podmiotami leczniczymi w zakresie raportowania o interwencjach medycznych dotyczących przypadków zatrucia nowymi narkotykami.

W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego

- Sprawowanie nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, w szczególności nad warunkami higieny środowiska oraz wypoczynku i rekreacji przy zajmowaniu stanowisk dotyczących między innymi:
 - projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planów zagospodarowania przestrzennego,
 - gminnych projektów rewitalizacji,
 - warunków przeprowadzenia działań naprawczych w odniesieniu do oceny

występowania znaczącego zagrożenia dla zdrowia ludzi na danym terenie,

- programów i innych dokumentów na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, a także ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny: środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia, warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne i inne obiekty budowlane - przy wydawaniu opinii, postanowień i decyzji na wniosek organu administracji lub zainteresowanego podmiotu, na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, w szczególności objętych nadzorem bieżącym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

W zakresie promocji zdrowia

- Inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.
- Realizowanie programów edukacyjnych i kampanii społecznych w obszarze promocji zdrowia i profilaktyki chorób.
- Realizowanie zadań w zakresie kształtowania postaw i zachowań zdrowotnych dotyczących prawidłowego żywienia i aktywności fizycznej w oparciu o założenia programu edukacyjnego pt. „Trzymaj Formę!” realizowanego w szkołach podstawowych i gimnazjach.
- Realizowanie zadań wynikających z założeń: „Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV”.
- Realizowanie „Profilaktycznego Programu w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”.

Pobierano próby do badań m.in. w zakresie jakości zdrowotnej środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, wody do spożycia, z kąpielisk i basenów, diagnostyki materiału biologicznego.

Wykonywano oznaczenia chloru na pływalni oraz ocenę dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

W 2019 r. PPIS w Ostrowcu Św. kontynuował ustawowe zadanie jakim jest kontrola przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Determinacja w zwalczeniu procederu wprowadzania do obrotu w sklepie stacjonarnym w Ostrowcu Św. środków zastępczych, dzięki współpracy z innymi służbami zakończyły się sukcesem. W czerwcu 2018 r. sklep został zlikwidowany.

W dalszym ciągu Państwowa Inspekcja Sanitarna monitoruje wprowadzanie do obrotu na terenie powiatu ostrowieckiego środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Prowadzenie bazy SMIOD oraz egzekwowanie od podmiotów leczniczych obowiązku zgłaszania do Państwowej Inspekcji Sanitarnej przypadków zatrucień środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną pozwalają na ocenę bieżącej sytuacji i reagowanie na łamanie przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii.

Kontynuowane były działania profilaktyczne mające na celu dostarczenie młodym ludziom, rodzicom, opiekunom, nauczycielom i pedagogom wiedzy na temat działania środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych zwanych „dopalaczami” oraz zwrócenie uwagi na zagrożenia wynikające z ich zażywania.

Nagłośnienie problemu i edukacja w tym zakresie ma na celu ostrzeżenie młodzieży przed skutkami zażywania „dopalaczy”, natomiast rodziców uczulić na nie bagatelizowanie zmian w zachowaniu swoich dzieci.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1474 z późn. zm.) w PSSE w Ostrowcu Św. funkcjonują następujące ogólnopolskie systemy informatyczne:

- System nadzoru epidemiologicznego i chorób zakaźnych – Rejestr Ognisk Epidemicznych;
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- SBŻ II – System Bezpieczeństwa Żywności;
- RASFF – Krajowy System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach;
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- ESNDS – Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. obejmuje swoim nadzorem powiat ostrowiecki liczący 110 127 mieszkańców (stan na 31.12. 2019 r.) tj.:

- 3 miasta: Ostrowiec Św., Ćmielów, Kunów;
- 1 gminę miejską: Ostrowiec Św.;
- 2 gminy wiejsko-miejskie: Ćmielów, Kunów;
- 3 gminy wiejskie: Bałtów, Bodzechów, Waśniów.

W 2019 roku (stan na 31.12.2019 r.) w ewidencji komórek w Ostrowcu Św. realizujących nadzór w zakresie swoich zadań znajdowało się 2769 obiektów (w 2018 r. - 2764).

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie czynniki środowiskowe były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

Przeprowadzono **1656** kontrole oraz wizytacje, wydano **233** decyzje merytoryczne i **258** decyzji płatniczych, **50** postanowień, **4** tytuły wykonawcze, nałożono **44** mandaty karne na kwotę **10 000 zł** oraz zajęto **127** stanowisk w zakresie zadań nadzoru zapobiegawczego.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, wody z kąpielisk i basenów, nadzoru nad środkami zastępczymi pobrano do badań **450** prób, w tym **128** prób wody, **322** próby żywności.

Przeprowadzono **708** badań dotyczących higienicznej oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów zgodnie z wymogami ergonomii oraz wykonano **1344** oznaczeń fizycznych.

W dalszym ciągu doskonalono system zarządzania w działalności kontrolnej w oparciu o normę PN-EN ISO/IEC 17020 gwarantując uzyskiwanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów w obszarze ochrony zdrowia ludzkiego.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą z tablic wynikowych sprawozdań statystycznych za rok 2019 realizowanych przez PSSE w Ostrowcu Św. w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, zawodowych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu ostrowieckiego uwzględniającą istniejące i mogące się pojawić zagrożenia oraz na podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

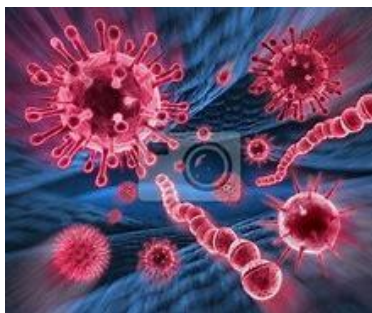

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, że w 2019 roku bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu ostrowieckiego pozostawało w dalszym ciągu na wysokim poziomie.

Nadal jednak wobec nowych zagrożeń związanych ze szczególnie niebezpiecznymi chorobami zakaźnymi, podatnością populacji na działanie nieznanymi lub nowo pojawiającymi się czynnikami szkodliwych w środowisku naturalnym, miejscu zamieszkania i pracy, katastrofami naturalnymi, konieczne jest prowadzenie nadzoru zapobiegawczego oraz systematycznego nadzoru bieżącego obejmującego działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

I. OCENA ZAGROŻENIA EPIDEMIOLOGICZNEGO

Główne kierunki działań Sekcji Nadzoru Przewodniczącego w 2019 r. realizowano poprzez:

- kontynuowanie bieżącej działalności przeciwepidemicznej oraz nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania a także zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,

- nadzór nad uodpornieniem populacji w ramach obowiązkowych szczepień ochronnych oraz nad sposobem przekazywania i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS),

- nadzór nad spełnieniem przez lekarzy obowiązków: informowania pacjentów lub osób sprawujących prawną opiekę albo opiekuna faktycznego tych osób o obowiązku poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym, prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczących obowiązkowych szczepień ochronnych, zgłaszania przypadków uchylenia się od obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przez osoby prawnie do tego zobowiązane, zgłaszania niepożądanych odczynów poszczepiennych,

- nadzór epidemiologiczny i wirusologiczny nad grypą oraz innymi wirusami oddechowymi oparty na systemie SENTINEL.

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń na terenie powiatu ostrowieckiego w 2019 r. można określić jako stabilną. Nie obserwowano epidemicznego występowania chorób zakaźnych, nie rejestrowano przypadków chorób wymagających uruchamiania systemu wczesnego ostrzegania takich jak: błonica, botulizm, brucelozę, cholera, dżuma, ospa prawdziwa, wirusowe gorączki krwotoczne, nie zaistniały zdarzenia, których następstwa mogłyby wywołać konieczność korzystania z procedur przewidzianych w planach zarządzania kryzysowego.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych na terenie powiatu ostrowieckiego zbierano na podstawie zgłoszeń zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne po ich wcześniejszej weryfikacji i rejestracji w oparciu o definicje przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemicznego.

W ramach zintegrowanego systemu nadzoru nad grypą i innymi wirusami oddechowymi opartego na systemie SENTINEL lekarze pediatrzy (5) z terenu powiatu ostrowieckiego, którzy wyrazili chęć współpracy zobligowani byli do przesyłania danych epidemiologicznych i pobierania wymazów od pacjentów zdiagnozowanych infekcją wirusową do dalszej diagnostyki wirusologicznej za pośrednictwem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św.

W badanych próbkach stwierdzono obecność:

- RNA wirusa grypy typu A podtypu H1N1 2009 pandemic w 4 przypadkach.

W sezonie grypowym 2019/2020 do współpracy w nadzorze nad grypą SENTINEL przystąpiło 3 lekarzy z terenu powiatu ostrowieckiego.

W 2019 r. w PSSE w Ostrowcu Św. zarejestrowano łącznie 5412 przypadków chorób zakaźnych (2018 r. – 6320), w tym 544 osób było hospitalizowanych z powodu zachorowań. Zgłoszono 2 zgony, w tym 1 z powodu gruźlicy płuc, 1 posocznicy paciorkowcowej. W ramach podjętych działań nadzorowych przeprowadzono ogółem 205 dochodzeń epidemiologicznych.

Tendencje wzrostowe obserwujemy w przypadku:

- ✓ zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirus w 2019 r. - 64,47/100 tys. mieszkańców (2018 r. – 23,51/100 tys.)
- ✓ biegunek u dzieci do lat 2 w 2019 r. – 75,36/100 tys. mieszkańców, (2018 r. - 46,12/100 tys.)
- ✓ zachorowań na ospę wietrzną w 2019 r. - 404,98/100 tys. mieszkańców, (2018 r. -216,97/100 tys.)
- ✓ wirusowego zapalenia wątroby typu C – w 2019 r. -4,54/100 tys. mieszkańców (2018 r. – 1,80/100 tys.)

Wskaźniki o zbliżonym poziomie zapadalności w stosunku do poprzedniego roku odnotowaliśmy w:

- ✓ zachorowaniach na lambliozę w 2019 r. – 9,08/100 tys. mieszkańców (2018 r. -10,85/100 tys.),
- ✓ zachorowaniach na kleszczowe zapalenie mózgu w 2019 r. – 0,90/100 tys. mieszkańców (2018 r. - 0,90/100 tys.)
- ✓ zachorowaniach na różę w 2019 r. -18,16/100 tys. mieszkańców (2018 r. – 18,08/100 tys.)
- ✓ wzv typu B w 2019 r. -2,72/100 tys. mieszkańców (2018 r.-1,80/100 tys.)

W 2019 r. liczba osób zaszczepionych p/wścieklicznie z powodu pokąsań przez nieznaną zwierzęcą uległa zmniejszeniu w stosunku do poprzedniego roku sprawozdawczego (2019 r. – 19, 2018 r. -24).

Tendencje spadkowe rejestrujemy w przypadku zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę. Zarejestrowano łącznie 4282 przypadki grypy i podejrzeń grypy (w 2018 r. - 5519). 9 przypadków grypy potwierdzono laboratoryjnie, w tym 4 w ramach nadzoru nad grypą SENTINEL. U dzieci w wieku 0-14 lat potwierdzono grypę w 6 przypadkach. W związku z zachorowaniami na grypę hospitalizowano 5 osób.

Tendencje spadkowe notowano również w przypadku zachorowań na salmonellozy, boreliozę, płonice, wirusowe zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.

W powiecie ostrowieckim odnotowano nieznaczny spadek liczby zachorowań na gruźlicę w stosunku do poprzedniego roku kalendarzowego. W 2019 r. zgłoszono 15 przypadków gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie, w 2018 r. zgłoszono 17 przypadków zachorowań na tę jednostkę chorobową.

Prowadzony nadzór epidemiologiczny objął 36 osób chorych i z kontaktu z chorymi.

Na terenie województwa świętokrzyskiego realizowany jest Program profilaktyczny „Wczesna diagnostyka gruźlicy u mieszkańców województwa świętokrzyskiego z grup szczególnego ryzyka”. Realizatorem projektu jest Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze, a jego celem jest zmniejszenie zapadalności zachorowania na gruźlicę w populacji województwa świętokrzyskiego głównie poprzez aktywne poszukiwanie utajonego zakażenia prątkiem gruźlicy. W ramach realizacji projektu w wyznaczonych poradniach POZ i poradniach pulmonologicznych prowadzone są badania i wizyty lekarskie u osób z grup szczególnego ryzyka zachorowania na gruźlicę. W powiecie ostrowieckim są to 2 placówki POZ, 1 placówka pulmonologiczna, 1 placówka RTG.

W 2019 r. zanotowano 8 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową i był to wzrost w stosunku do poprzedniego roku kalendarzowego, w którym wystąpiło 1 ognisko. Czynnikiem etiologicznym, który wywołał zakażenie był rotawirus w 5 przypadkach, adenowirus w 1 przypadku, Salmonella Enteritidis w 1 przypadku i niezidentyfikowany czynnik etiologiczny w 1 przypadku.

Do zachorowań najczęściej dochodziło w środowisku domowym. Narażonych na zakażenie było 33 osoby, zachorowało 16 osób, z czego 14 dzieci w wieku od 0-14 lat. Wszystkie osoby chore były poddawane hospitalizacji, a pozostali członkowie rodziny nadzorowi epidemicznemu.

Zarejestrowano 4 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*, była to posocznica oraz 1 przypadek kleszczowego zapalenia mózgu .

W 2019 r. nie rejestrowano przypadków Inwazyjnej Choroby Meningokokowej, wirusowego zapalenia wątroby typu A, zatrucia jadem kiełbasianym, różyczki, tężca, bąblowicy a także odry.

Szczegółową liczbę przypadków zachorowań i wskaźniki zapadalności na wybrane choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu ostrowieckiego przedstawia tabela poniżej.

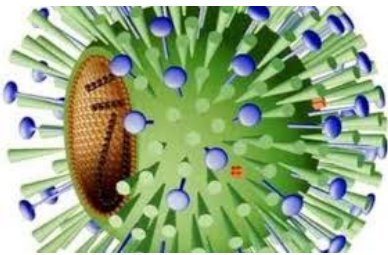

Tabela 1. Liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na wybrane choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2016-2017-2018-2019

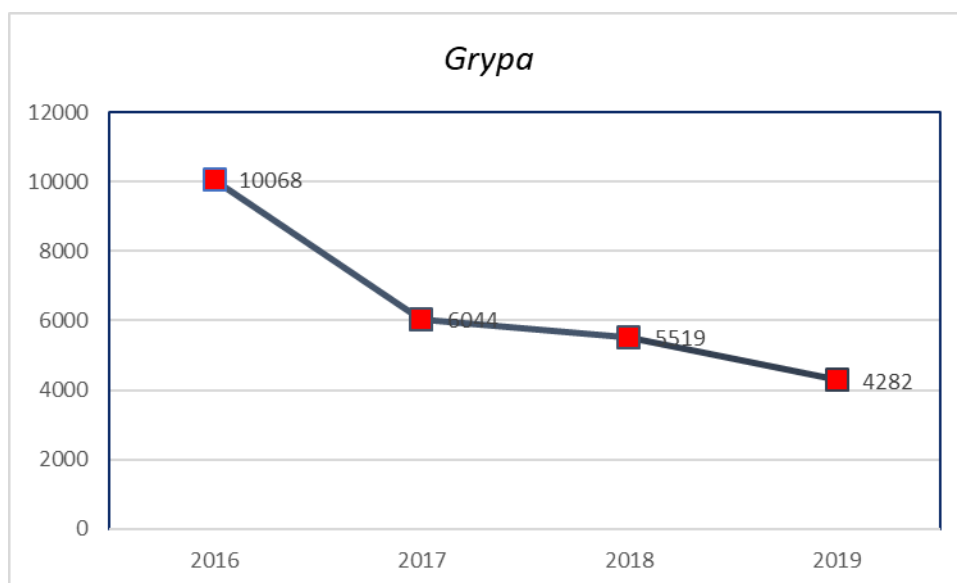
Lp.	Jednostka chorobowa		2016 r.		2017 r.		2018 r.		2019 r.	
			Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców	Liczba zachorowań	Zapadalność na 100 tys. mieszkańców
1.	Salmonellozy-zatrucia pokarmowe		31	27,67	24	21,53	33	29,84	28	25,42
2.	Wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotavirus		42	37,49	63	56,52	26	23,51	71	64,47
3.	Biegunki u dzieci do lat 2		33	29,45	32	28,70	51	46,12	83	75,36
4.	Lamblioza		18	16,07	8	7,17	12	10,85	10	9,08
5.	Borelioza		27	24,10	33	29,60	25	22,61	19	17,25
6.	Tęžec		0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Krzusiec		2	1,79	1	0,89	2	1,80	0	0
8.	Płonica		16	14,28	33	29,6	21	18,99	13	11,80
9.	Zapalenie opon mózgowo rdzeniowych	Wirusowe określone, nieokreślone	8	7,14	1	0,89	9	8,14	3	2,72
		Kleszczowe zapalenie mózgu	0	0	0	0	1	0,90	1	0,90
10.	Choroba meningokowa		0	0	1	0,89	0	0	0	0
11.	Róża		12	10,71	22	19,73	20	18,08	20	18,16
12.	Ospa wietrzna		273	243,67	524	470,11	241	216,97	446	404,98
13.	Różyczka		0	0	0	0	0	0	0	0
14.	Świnka		4	3,57	3	2,69	2	1,80	2	1,81
15.	Wirusowe zapalenia wątroby	typu A	0	0	3	2,69	0	0	0	0
		typu B	3	2,68	2	1,79	2	1,80	3	2,72
		typu C	12	10,71	7	6,28	2	1,80	5	4,54
		Inne i nieokreślone	0	0	0	0	0	0	0	0
16.	Styczność i narażenie na wściekliznę		34	30,35	24	21,53	24	21,70	19	17,25
17.	Bąblowica		0	0	0	0	0	0	0	0
18.	Grypa		10068	8986,40	6044	5422,52	5519	4991,63	4282	3888,23
19.	Grypa wywołana wirusem A/H1N1v		0	0	0	0	0	0	0	0

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych jednostek chorobowych

1.1. Grypa i podejrzenia grypy

W 2019 r. utrzymuje się tendencja spadkowa liczby zachorowań na grypę, zachorowania grypopodobne, ostre zakażenia dróg oddechowych wskazujące w opinii klinicysty na infekcyjny charakter choroby. Zarejestrowano łącznie 4282 zachorowań w tym 9 przypadków zachorowań potwierdzonych dodatnim wynikiem badań laboratoryjnych. U dzieci w wieku 0-14 lat zarejestrowano 6 przypadków grypy, z powodu grypy hospitalizowano 3 dzieci. (2018 r. - 5519 zachorowań, współczynnik zapadalności – 4991,63/100 tys.; 2017 r. – 6044 zachorowania, współczynnik zapadalności – 5422,52/100 tys.; 2016 r.- 10068 zachorowań, współczynnik zapadalności 8986,40/100 tys.).

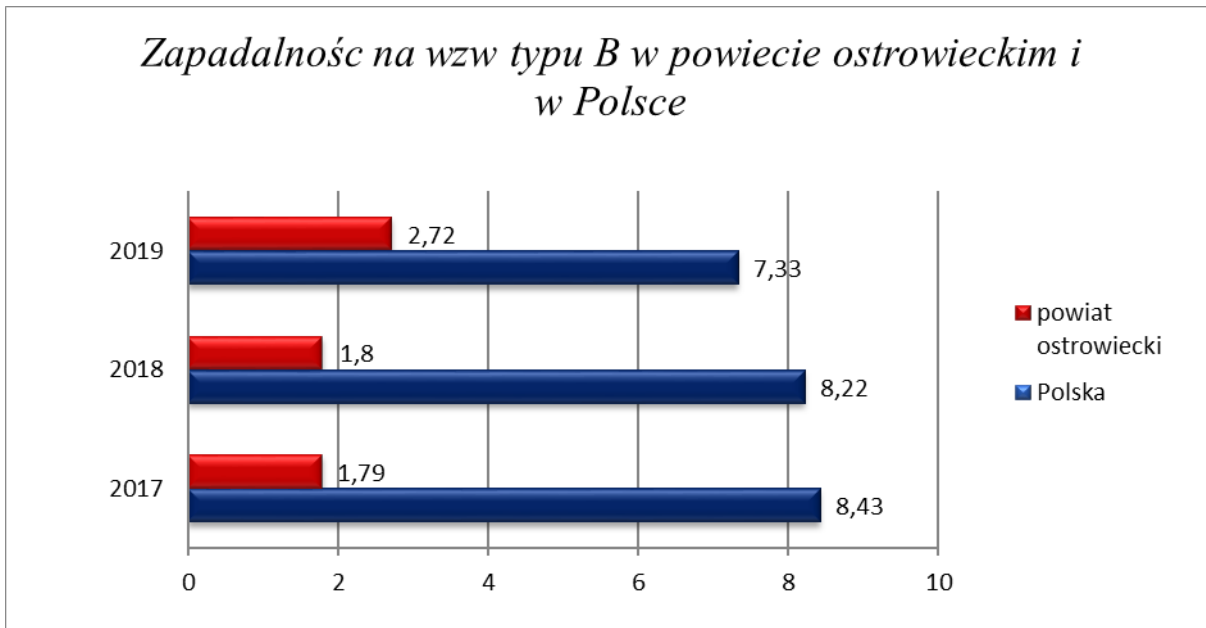
Rys.1. Liczba przypadków grypy i podejrzeń grypy w powiecie ostrowieckim w latach 2016-2019

1.2. Wirusowe zapalenia wątroby

W zakresie wirusowych zapaleń wątroby sytuacja epidemiologiczna w powiecie ostrowieckim jest stabilna. Zarejestrowano 3 przypadki zachorowania na wzv typu B przewlekłe, w roku ubiegłym 2 przypadki. Współczynnik zapadalności w 2019 r. wyniósł 2,72/100 tys. (Polska -7,33/100 tys.); w 2018 r. wyniósł 1,80/100 tys. (Polska – 8,22/100 tys.) w 2017 r. - 1,79/100 tys. (Polska - 8,43/100 tys.)

w 2016 r. - 2,68/100 tys. (Polska- 9,74/100 tys.) i podobnie jak w latach poprzednich kształtuje się na zdecydowanie niższym poziomie w odniesieniu do całego kraju.

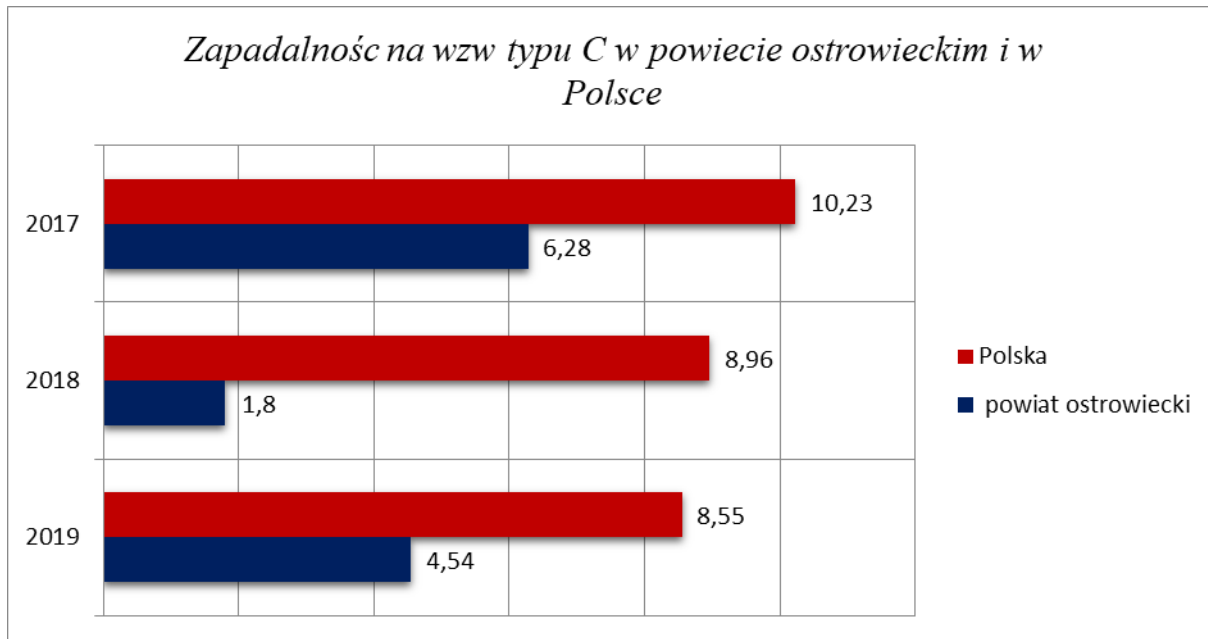

Rys.2. Zapadalność na wzv B w latach 2017-2019 w powiecie ostrowieckim i w Polsce

Odnotowano natomiast nieznaczny wzrost zachorowań na przewlekłe wzv typu C kwalifikowanych wg definicji z 2014 r. chorób zakaźnych opracowanej na potrzeby nadzoru epidemiologicznego przez NIZP-PZH. Współczynnik zapadalności wyniósł w 2019 r. – 4,54/100 tys. mieszkańców i kształtuje się na poziomie niższym niż w całym kraju. W Polsce w 2019 r. zarejestrowano łącznie 3283 przypadki zachorowań - współczynnik zapadalności wyniósł 8,55/100tys.; w 2018 r. zarejestrowano 3441 przypadków zachorowań -współczynnik zapadalności wyniósł 8,96/100 tys., w 2017 r. zarejestrowano 3932 przypadki zachorowań - współczynnik zapadalności wyniósł 10,23/100 tys. mieszkańców, w 2016 zarejestrowano 3763 przypadki zachorowań – współczynnik zapadalności wyniósł 10,71/100 tys.

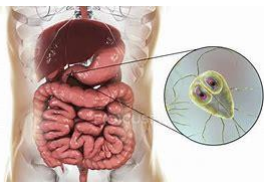
U pacjentów rozpoznawano przewlekłe postaci choroby, a w wywiadach zgłaszane przebyte zabiegi w podmiotach leczniczych przed rozpoznaniem choroby.

W 2019 r. podobnie jak w roku 2018 nie notowano wirusowego zapalenia wątroby typu A tzw. „żółtaczki pokarmowej”.

Rys.3. Zapadalność na wzv C w latach 2017-2019 w powiecie ostrowieckim i w Polsce

1.3. Lamblioza

W 2019 r. liczba zachorowań na lambliozę kształtuje się na poziomie zbliżonym do roku 2018. Współczynnik zapadalności osiągnął wartość 9,08/100 tys. (2018 r. -10,85/100 tys., 2017 r. -7,17/100 tys., 2016 r.-16,07/100 tys.).

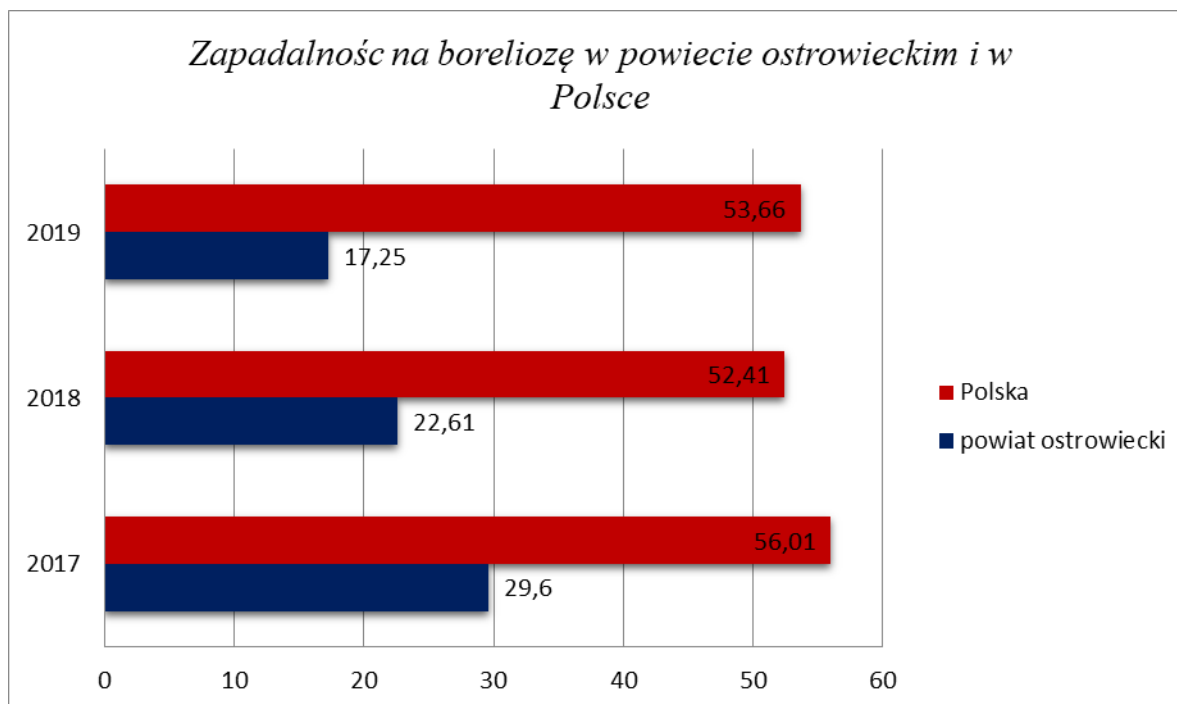
Wszystkie zgłoszone zachorowania zostały potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Zachorowania na tę jednostkę chorobową są objawiają się głównie bólami brzucha, nudnościami, nawracającymi biegunkami, stanami podgorączkowymi, bólami głowy, zmęczeniem, bezsennością i wiążą z brakiem przestrzegania podstawowych zasad higieny. Aby ustrzec się przed zakażeniem pasożytem *Giardia lamblia* należy często, dokładne myć ręce – zwłaszcza przed jedzeniem, po wyjściu z toalety, po każdym kontakcie ze zwierzętami.

1.4. Borelioza

Obserwujemy spadek liczby zachorowań na boreliozę. W 2019 r. zarejestrowano 19 przypadków w tym 7 potwierdzono serologicznie (2018r. -25, 2017r. -33, 2016 r. -27). Współczynnik zapadalności wyniósł w 2019 r.- 17,25/100 tys. (2018r. -22,61/100tys., 2017r. -29,60/100 tys., 2016 r. -24,1/100 tys.). Na terenie Polski obserwujemy niewielki wzrost współczynnika zapadalności na boreliozę. W 2019 r. wyniósł on 53,66/100tys., w 2018 r. wyniósł on 52,41, w 2017 r. wyniósł on 56,02/100 tys.

Do zachorowań dochodziło najczęściej u osób w przedziale wiekowym 60-69 lat, ekspozycja na zakażenie była największa w miesiącach: czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień. Z dochodzeń epidemiologicznych wynika, że do ukłucia przez kleszcze dochodziło głównie w lesie i na działce, niektórzy zaś nie przypominają sobie, że byli ukąszeni przez kleszcze. Objawy kliniczne choroby w zdecydowanej większości to rumień wędrujący a także bóle stawowe, obrzęki stawów, bóle mięśniowe ale były także zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych w 2 przypadkach i porażenie nerwu twarzowego też w 2 przypadkach.

Rys.4. Zapadalność na boreliozę w latach 2017-2019 w powiecie ostrowieckim i w Polsce

1.6. Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

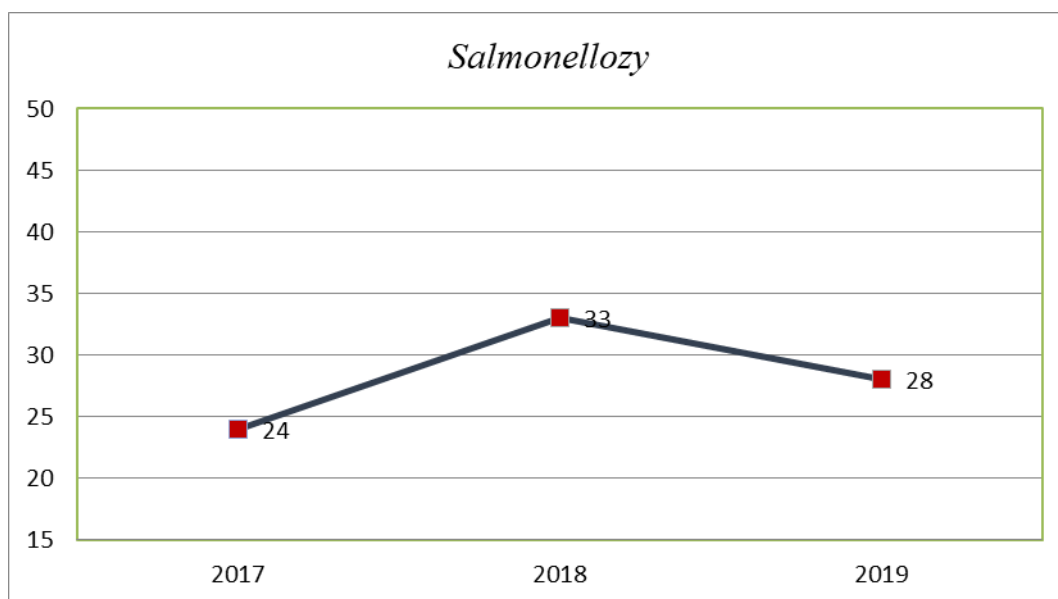

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy narażeniem na wściekliznę, przeprowadzono 116 dochodzeń epidemiologicznych z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym 17 przypadków pokąsania przez kota, 3 przypadki pokąsania przez szczury, 1 hutia kubańska, 1 surykatka, 1 wiewiórka, 1 małpa, 1 borsuk i 91 przypadków pokąsania przez psy. Do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 19 osób. W roku 2018 r. liczba zaszczepionych przeciwko wściekliznie była wyższa i wynosiła 24 osoby.

1.7. Salmonellozy – zatrucia pokarmowe

Nastąpił spadek zachorowań wywołanych przez bakterie *Salmonella* w odniesieniu do ubiegłego roku. W 2019 r. zarejestrowano 28 zachorowań. (2018 -33; 2017 -24; 2016-31). Współczynnik zapadalności wyniósł 25,42/100 tys. (2018 r.-29,84/100 tys.; 2017 r.-21,53/100 tys.). Wśród zgłoszonych przypadków wyizolowano 22 szczepy *Salmonella* Enteritidis, 3- *Salmonella* gr. D., 3 –*Salmonella* spp.

Rys.5. Liczba zarejestrowanych salmonelloz w powiecie ostrowieckim w latach 2017-2019

1.8. Ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową

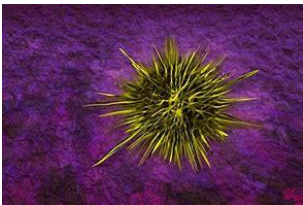
W 2019 r. nastąpił zdecydowany wzrost liczby ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Zarejestrowano 8 ognisk podczas gdy w 2018 r. 1, zaś w 2017 i w 2016 r. podobnie jak w minionym roku 8 ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego.

Stwierdzonymi czynnikami etiologicznymi były rotawirusy w 5 przypadkach, adenowirus w 1 przypadku, *Salmonella* Enteritidis w 1 przypadku, niezidentyfikowany czynnik etiologiczny w 1 przypadku.

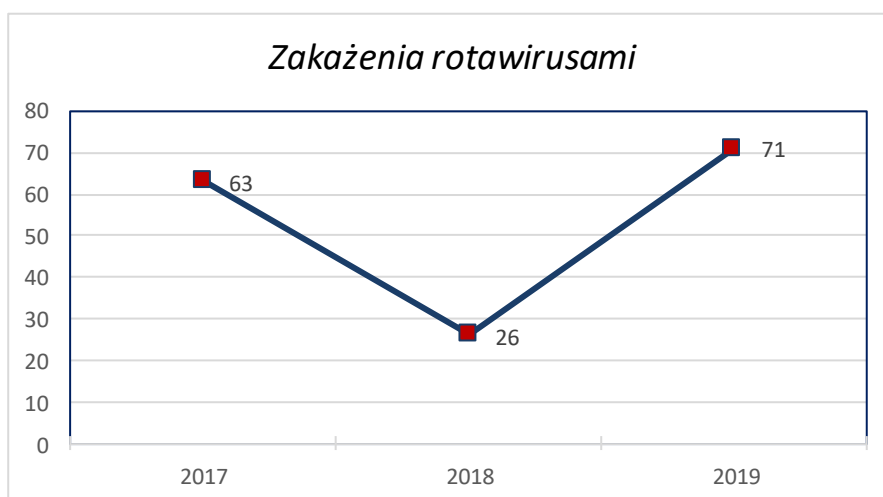
Zachorowania wystąpiły głównie w środowisku domowym. Narażonych na zakażenie było 33 osoby, zachorowało 16 osób, z czego 14 dzieci w wieku od 0-14 lat. Wszystkie osoby chore były poddawane hospitalizacji, a pozostali członkowie rodziny nadzorowi epidemicznemu.

Z uczestnikami ognisk przeprowadzono wywiady epidemiologiczne, przekazano instruktaże dot. przecięcia dróg szerzenia się zakażenia, konieczności przestrzegania podstawowych zasad higieny, prawidłowej obróbki produktów żywnościowych, spożywania wody przegotowanej, pozostawiono ulotki informacyjne.

1.9. Wirusowe zakażenia jelitowe

Obserwowano zdecydowany wzrost zakażeń jelitowych wywołanych rotawirusem w stosunku do poprzedniego roku. W 2019 r. odnotowano 71 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 64,47/100 tys. (2018 r. - 26, współczynnik zapadalności wyniósł 23,51/100 tys.; 2017 r. - 63, współczynnik zapadalności wyniósł 56,52/100tys.; 2016 r. - 42, współczynnik zapadalności wyniósł 37,49/100 tys.). W całym kraju zapadalność na tę jednostkę chorobową w 2019 r. była większa i wynosiła 88,53/100 tys. (w 2018r. - 60,53/100 tys., w 2017r. - 85,93/100 tys.). Rotawirusy są jedną z najczęstszych przyczyn ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową, jakie notujemy w powiecie ostrowieckim w ostatnich latach.

Rys.6. Liczba zarejestrowanych zakażeń rotawirusowych w latach 2017-2019

1.10. Gruźlica

W powiecie ostrowieckim odnotowano wzrost zachorowań na gruźlicę w stosunku do poprzedniego roku. Według wstępnych danych wynosiła 15 przypadków. W 2018 r. - 17 przypadków, w 2017 r. – 10 przypadków, w 2016 r. -20 przypadków, w 2015 r. -19 przypadków, w 2014 r. - 23 przypadki. Według danych Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie na gruźlicę w Polsce zachorowało w 2018 r. 5487 osób, w 2017 r. 5787 osób, w 2016 r. 6444 osoby w 2015 r. 6430 osób.

Tabela 2. Zachorowania na gruźlicę w powiecie ostrowieckim, woj. świętokrzyskim i w Polsce w latach 2015-2018.

Teren, na którym wystąpiło zachorowanie	Liczba przypadków gruźlicy			
	2015 r.	2016 r.	2017 r.	2018 r.
powiat ostrowiecki	19	20	10	15
woj. świętokrzyskie	277	289	206	209
Polska	6430	6444	5787	5487

2. Zachorowania na wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego

2.1. Ospa wietrzna

W 2019 r. zarejestrowano zdecydowany wzrost zachorowań na ospę wietrzną w stosunku do roku 2018; 2019 r. – 446 przypadków, 2018 r.- 241 przypadków, 2017 r. – 524 przypadki, 2016 r. - 273 przypadki. Współczynnik zapadalności wyniósł w 2019 r. – 404,98/100 tys. (2018 r.- 216,97/100 tys., 2017 r.-470,11/100 tys., 2016 r.-243,67/100 tys.). Współczynniki zapadalności dla Polski kształtowały się odpowiednio: w 2019 r. -469,86/100 tys.; w 2018 r. -389,27/100 tys.; w 2017 r. – 451,71/100 tys., w 2016 r. – 418,09/100 tys.

2.2. Różyczka

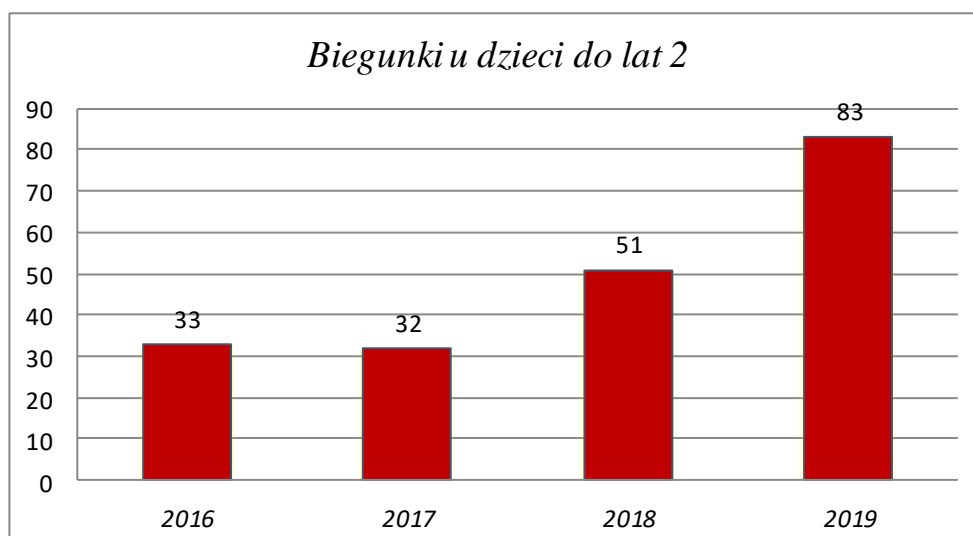
W roku sprawozdawczym w powiecie ostrowieckim nie odnotowano zachorowań na różyczkę podobnie jak w roku 2018, 2017 i 2016. W 2015 r. zarejestrowano 11 przypadków. W związku z programem eliminacji odry i różyczki każde rejestrowanie i zgłaszanie podejrzeń przypadków tych chorób wymaga potwierdzenia laboratoryjnego. Zgodnie z wymaganiami prawnymi i WHO badaniem potwierdzającym jest wykrycie w surowicy chorego swoistych przeciwciał w klasie IgM.

2.3. Nagminne zapalenie przyusznic (świnka)

Liczba zachorowań na świnkę utrzymuje się od lat na niskim poziomie. Zarejestrowano 2 przypadki (2018 r. -2, 2017 r.-3, 2016 r.-4, 2015 r. - 6). W całym kraju na świnkę w 2019 r. zachorowało 1338 osób, w 2018 r. zachorowało 1584 osoby, w 2017 r. zachorowało 1669 osób, w 2016 r. - 1978 osób. Zachorowania odnotowane w powiecie ostrowieckim wg definicji przypadku zostały zakwalifikowane jako przypadki możliwe. Osoby, które zachorowały na nagminne zapalenie przyusznic były zaszczepione 1 dawką szczepionki p. odrze, śwince, różyczce.

2.4. Biegunki u dzieci do lat 2

W 2019 r. notowano wzrost liczby przypadków biegunek u dzieci do lat 2. Wskaźnik zapadalności w 2019 r. osiągnął wartość 75,36/100 tys. (2018 r. -46,12/100 tys., 2017 r. - 28,70/100 tys., 2016 r. -29,45/100 tys.). Zachorowania zgłaszano na podstawie objawów klinicznych u dzieci, badania laboratoryjne w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych nie były wykonywane.

Rys.7. Liczba zarejestrowanych przypadków biegunek u dzieci do lat 2 w latach 2016-2019.

Wnioski

Sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych i zakażeń na terenie powiatu ostrowieckiego w 2019 r. można określić jako dobrą i względnie stabilną.

Najczęściej zgłaszanymi jednostkami chorobowymi były:

- grypa i zachorowania grypopodobne: 4282,
- ospa wietrzna: 446,
- biegunki u dzieci do lat 2: 83,
- wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirus: 71.

W 2019 r. zmniejszeniu uległa liczba zachorowań i podejrzeń zachorowań na grypę w porównaniu z 2018 r. Najskuteczniejszą metodą zapobiegania grypie są profilaktyczne szczepienia ochronne. Z tej formy zabezpieczenia w 2019 r. skorzystało 2285 osób.

W ramach nadzoru nad grypą oraz innymi wirusami oddechowymi opartego na systemie SENTINEL lekarze pediatrzy z terenu powiatu ostrowieckiego zobligowani byli do przesyłania danych epidemiologicznych i pobierania wymazów od pacjentów zdiagnozowanych infekcją wirusową do dalszej diagnostyki wirusologicznej za pośrednictwem PSSE. W badanych próbkach w 4 przypadkach stwierdzono obecność wirusa grypy.

W sezonie grypowym 2019/2020 do współpracy w nadzorze nad grypą SENTINEL przystąpiło 3 lekarzy z terenu powiatu ostrowieckiego.

W przypadku zakażeń hepatotropowych w odniesieniu do poprzedniego roku sytuacja epidemiologiczna jest stabilna. Zgłoszono:

wzw typu B - 3 przypadki (2018 r. - 2);

wzw typu C -5 przypadków (2018 r. - 2),

wzw typu A- 0 (2018 r. - 0).

W 2019 r. nie rejestrowano przypadków Inwazyjnej Choroby Meningokokowej, zatrucia jadem kiełbasianym, różyczki, tężca, bąblowicy a także odry.

W 2019 r. zanotowano 8 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową. Czynnikiem etiologicznym, który wywołał zakażenie był rotawirus, adenowirus, Salmonella Enteritidis.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na gruźlicę w powiecie ostrowieckim jest stabilna. W 2019 r. zarejestrowano 15 przypadków, w 2018 r. -17, w 2017 r. -10, w 2016 r.-20.

Na terenie województwa świętokrzyskiego realizowany jest program profilaktyczny „Wczesna diagnostyka gruźlicy u mieszkańców województwa świętokrzyskiego z grup szczególnego ryzyka”, którego celem jest zmniejszenie zapadalności zachorowania na gruźlicę w populacji województwa świętokrzyskiego poprzez aktywne poszukiwanie utajonego zakażenia prątkiem gruźlicy. W ramach realizacji projektu w wyznaczonych poradniach POZ i poradniach pulmonologicznych prowadzone są badania i wizyty lekarskie u osób z grup szczególnego ryzyka zachorowania na gruźlicę. W powiecie ostrowieckim są to 2 placówki POZ, 1 placówka pulmonologiczna, 1 placówka RTG.

W związku z uzyskaną informacją o możliwym kontakcie pacjentów Świętokrzyskiego Centrum Onkologii w Kielcach z osobą chorą na gruźlicę płuc, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. wystosował pismo zawiadamiające o możliwości przeprowadzenia bezpłatnych badań profilaktycznych i konsultacji lekarskich w kierunku gruźlicy w wyznaczonych poradniach POZ.

Na terenie powiatu ostrowieckiego nie notowano zdarzeń oraz zagrożeń wymagających interwencji. W systemie Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest zapewniona całodobowa możliwość kontaktu telefonicznego społeczeństwa z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Ostrowcu Świętokrzyskim (dyżurny telefon alarmowy).

Wykonawstwo szczepień ochronnych na terenie powiatu ostrowieckiego nadal utrzymuje się na wysokim poziomie. Na bieżąco prowadzony jest powiatowy rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych. W 2019 r. zanotowano 6 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych zakwalifikowanych przez lekarza jako odczyny łagodne (w 2018 r. -4, w 2017 r. -12). Dzieci, u których wystąpiły NOP-y w pełni powróciły do zdrowia.

W stosunku do rodziców, którzy nie dopełnili obowiązku szczepień wobec swoich dzieci PPIS w Ostrowcu Św. prowadzi działania informacyjno-edukacyjne, a w związku z uporczywym uchylaniem się od ich realizacji podejmowane są kroki w celu egzekucji obowiązku szczepień na drodze prawnej. W 2019 r. wystosowano 2 wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, wysłano zobowiązaniem 4 upomnienia oraz 4 tytuły wykonawcze dla obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Szczepienia ochronne odgrywają decydującą rolę w profilaktyce chorób zakaźnych. W przypadku wielu chorób zakaźnych jest to jedyna skuteczna metoda chroniąca przed zakażeniem i powikłaniami. W Polsce przeprowadzenie szczepień ochronnych odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 z późn. zm.) oraz aktów wykonawczych wydanych na jej podstawie. Podstawę prawną do nałożenia obowiązku poddania się szczepieniom ochronnym stanowi art. 5 i art. 17 ww. ustawy, który zobowiązuje osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do poddawania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym na zasadach określonych w ustawie.

Uzupełnieniem ww. regulacji jest ogłaszany corocznie przez Głównego Inspektora Sanitarnego w drodze komunikatu Program Szczepień Ochronnych, w którym znaleźć można szczegółowe wskazania dotyczące stosowania poszczególnych szczepionek oraz wytyczne na temat sposobu realizacji obowiązku zgodnie z aktualną wiedzą medyczną.

Realizacja szczepień przeciwko chorobom, którym można zapobiegać poprzez szczepienia, gwarantuje podtrzymywanie wytworzonej odporności populacyjnej oraz minimalizuje bądź doprowadza do przerwania krążenia czynnika zakaźnego w danej populacji poddanej szczepieniom. Szczepienia chronią nie tylko osoby zaszczepione, ale również zapewniają bezpieczeństwo innym, którzy z powodu przeciwwskazań nie mogą być zaszczepione i u osób, które pomimo prawidłowego przeprowadzonego szczepienia nie wykształciły odporności immunologicznej.

Wszystkie dostępne w Polsce szczepionki spełniają standardy jakości i bezpieczeństwa. Preparaty szczepionkowe należą do najdokładniej kontrolowanej grupy produktów leczniczych dostępnych na rynku. Podlegają rygorystycznej kontroli w czasie rejestracji i przed wprowadzeniem do obrotu oraz bieżącej kontroli wszystkich serii szczepionek wprowadzanych na rynek. Po wprowadzeniu do obrotu także są kontrolowane i monitorowane m.in. pod kątem występowania działań niepożądanych.

Na terenie powiatu ostrowieckiego szczepienia wykonywane były w 26 punktach szczepień, do których rozdystrybuowano preparaty szczepionkowe w łącznej ilości 15 791.

Wszystkie podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne na terenie powiatu ostrowieckiego wyposażone są w urządzenia chłodnicze zapewniające odpowiednią temperaturę przechowywania zgodną z wymaganiami producenta.

Urządzenia chłodnicze wyposażone są w czujniki temperatury oraz dodatkowe systemy bezpieczeństwa informujące o przekroczeniu wymaganych progów temperatur.

Istotnym elementem procedury obowiązkowego szczepienia ochronnego są lekarskie badania kwalifikacyjne w celu wykluczenia przeciwwskazań do wykonania obowiązkowego szczepienia ochronnego, którego nie można przeprowadzić, jeżeli między lekarskim badaniem kwalifikacyjnym a tym szczepieniem upłynęły 24 godziny od daty i godziny wskazanej w zaświadczeniu o przeprowadzeniu badania kwalifikacyjnego.

W 2019 r. szczepieniami objęto 16 920 dzieci i młodzieży od 0-19 roku życia. Corocznie dokonywana jest szczegółowa analiza wykonania szczepień na podstawie danych liczbowych przekazywanych przez podmioty lecznicze.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia przeciwko chorobom zakaźnym dzieci, młodzieży w grupach wiekowych od 0 - 19 roku życia w roku bieżącym wraz z porównaniem stanu zaszczepienia w roku poprzednim na terenie powiatu ostrowieckiego i województwa świętokrzyskiego.

Tabela 3. Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom ochronnym w 2019 r. zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych:

Rodzaj szczepienia	Rocznik urodzenia	Rodzaj szczepienia	Wykonawstwo w PSSE Ostrowiec Św. w 2019 r.	Wykonawstwo w PSSE Ostrowiec Św. w 2018 r.	Wykonawstwo w woj. świętokrzyskim w 2018 r.
b/BCG	2019	Szczepienie noworodkowe	99,50 %	99,30%	99,01%
p/WZW B	2019	Szczepienie podstawowe	92,00 %	95,92 %	89,72%
	2018	Szczepienie podstawowe	97,78 %	98,32 %	98,92%
p/DTP/błonica, tężec krztusiec	2019	Szczepienie pierwotne	56,91 %	64,97 %	51,91%
	2018	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	98,56%	99,16 %	97,3%
p/odra, świnka, różyczka	2018	Szczepienie podstawowe	83,05 %	86,45%	77,23%
	2017	Szczepienie podstawowe	95,50%	97,00%	96,19%
	2010	rewakcyacja	95,55%	94,00%	84,52%
	2009	rewakcyacja	94,32%	99,37%	95,95%
p/poliomyelitis	2019	Szczepienie pierwotne	56,91 %	64,97%	51,89%
	2018	Szczepienie pierwotne + uzupełniające	97,78 %	99,20 %	97,25%
p/DTaP, p/poliomyelitis	2014	Szczepienie pierwsze przypominające	91,00%	92,26 %	73,77%
	2013	Szczepienie pierwsze przypominające	95,95 %	98,00 %	92,95%
p/Td/błonica, tężec (14 rok życia)	2006	Szczepienie II przypominające	97,38 %	99,56 %	83,96%
	2005	Szczepienie II przypominające	98,90%	96,47%	95,24%
p/Td/błonica, tężec (19 rok życia)	2001	Szczepienie III przypominające	92,73%	94,03 %	87,46%
	2000	Szczepienie III przypominające	94,91 %	96,53 %	72,09%

Analiza danych potwierdza, że wykonawstwo szczepień na terenie powiatu ostrowieckiego podobnie jak w latach poprzednich utrzymuje się na dość wysokim poziomie.

Poza obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi istotną rolę w uodpornianiu populacji odgrywają szczepienia zalecane – nie finansowane ze środków znajdujących się w budżecie ministra właściwego do spraw zdrowia. Szczepienia zalecane stosowane są w celu szerszej ochrony przed chorobami zakaźnymi. Z tej formy profilaktyki mogą skorzystać osoby w różnym wieku w zależności od wskazań do stosowania danych preparatów szczepionkowych.

Poniższa tabela przedstawia stan zaszczepienia ludności szczepionkami zalecanymi.

Tabela 4. Liczba wykonanych, wybranych szczepień zalecanych w latach 2017-2019.

Lp.	Rodzaj szczepienia	Liczba osób zaszczepionych 2019r.	Liczba osób zaszczepionych 2018 r.	Liczba osób zaszczepionych 2017 r.
1.	p/ospie wietrznej	79	117	80
2.	p/grypie	2285	2486	2273
3.	p/biegunce rotawirusowej	246	229	176
4.	p/wirusowi brodawczaka ludzkiego	96	95	94
5.	p/Streptococcus pneumoniae	701	719	416
6.	p/Neisseria meningitidis	158	147	105
7.	p/wzw typu A	30	92	53

Bezpieczeństwo realizacji szczepień zapewnione jest poprzez bieżące monitorowanie i ocenę występowania niepożądanych odczynów poszczepiennych (NOP).

Ryzyko wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych jest nieproporcjonalnie małe w porównaniu do uzyskanych korzyści, co stanowi ważny argument potwierdzający bezpieczeństwo szczepień. W Polsce niepożądane odczyny poszczepienne występują średnio raz na 10 000 podanych dawek szczepionki. Natomiast ciężkie NOP występują niezwykle rzadko.

Odczyn poszczepienny jest naturalną i spodziewaną reakcją organizmu człowieka po podaniu szczepionki, wynikającą z pobudzenia mechanizmów układu odporności.

Niepożądany odczyn poszczepienny jest reakcją organizmu o znacznym nasileniu i dłuższym czasie utrzymywania się. Wystąpienie niepożądanego odczynu poszczepiennego może być bez związku przyczynowego z przeprowadzonym szczepieniem lub NOP może wystąpić z przyczyn nieustalonych.

W analizowanym okresie wystąpił niewielki wzrost liczby zgłoszonych przypadków NOP w stosunku do roku poprzedniego.

W 2019 r. zgłoszono 6 niepożądanych odczynów poszczepiennych (2018 r. - 4), zakwalifikowane przez lekarza jako odczyny łagodne.

Tabela 5. Liczba zgłoszonych NOP w latach 2017-2019

Rodzaj NOP	2017 r.	2018 r.	2019 r.
ciężki	0	0	0
poważny	2	1	0
łagodny	10	3	6
SUMA	12	4	6

Zgłoszone niepożądane odczyny poszczepienne wystąpiły po zastosowaniu szczepionek przeciwko gruźlicy, błonicy, tężcowi, krztuścowi, wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, poliomyelitis, *Streptococcus pneumoniae*, odrze, śwince, różyczce.

W dobie powszechnego dostępu do informacji, niekoniernie rzetelnych i potwierdzonych dowodami naukowymi, w siłę rośnie ruch przeciwników szczepień obowiązkowych. Nie tylko podważają oni zasadność prowadzenia powszechnych wakcynacji, przecząc przedstawionym w tym zakresie wynikom wieloletnich badań i analiz zachorowalności na niektóre choroby zakaźne, ale również podnoszą, że poddanie się obowiązkowym procedurom medycznym stanowi naruszenie praw pacjenta do samostanowienia, prawa do szczegółowych informacji o stanie zdrowia zrównując niejednokrotnie przeprowadzenie szczepienia z eksperymentem medycznym.

Na pierwszej linii sporu w sprawie szczepień znajduje się lekarz kwalifikujący do przeprowadzenia obowiązkowej wakcynacji. W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. przesłał do wszystkich podmiotów leczniczych realizujących szczepienia ochronne opinię prawną dotyczącą praw i obowiązków lekarza podczas procedury szczepień obowiązkowych opracowaną przez Instytut Specjaliści Prawa Ochrony Zdrowia, która uwzględnia m.in. szczegółowe zadania lekarza podstawowej opieki zdrowotnej kwalifikującego do szczepień w oparciu o analizę przepisów prawnych, jakie w tym zakresie obowiązują.

Dodatkowo podejmowane są działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym skierowane do rodziców dzieci podkreślające znaczenie szczepień ochronnych dla zdrowia dzieci.

W związku z niedopełnieniem obowiązku poddania szczepieniom ochronnym dzieci w 2019 r. PPIS wystosował do rodziców pisma przedstawiając rzetelne informacje na temat bezpieczeństwa szczepień, aktualnego Programu Szczepień Ochronnych, wskazując na źródło wiarygodnych informacji portal szczepienia.info, ulotki dołączone do każdego opakowania preparatu szczepionkowego oraz Charakterystyki Produktów Leczniczych. W razie wątpliwości w zakresie szczepień polecano funkcjonujący na terenie województwa świętokrzyskiego Punkt Konsultacyjny ds. Szczepień Ochronnych dla dzieci, należący do Poradni Chorób Zakaźnych w Centrum Medycznym „ZDROWIE” ul. Karczówkowska 45, 25-715 Kielce. W punkcie lekarz - specjalista ds. chorób zakaźnych i pediatrii przeprowadza konsultacje dzieci i młodzieży, układa indywidualne kalendarze szczepień u dzieci oraz udziela informacji na temat profilaktyki chorób zakaźnych i szczepień ochronnych.

W 2019 r. liczba dzieci, które nie zostały zaszczepione z powodu nie stawiania się rodziców na wezwania lekarza w celu zaszczepienia wyniosła 40 na 16 920 osób podlegających szczepieniu.

Do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych należy ustalanie zakresu i terminów szczepień ochronnych oraz sprawowanie nadzoru w tym zakresie, zaś w trybie przewidzianym w przepisach ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1438 z p. zm.) są wierzycielem obowiązku szczepień ochronnych, jako obowiązku o charakterze niepieniężnym wynikającym wprost z przepisu prawa.

Na mocy zawartego porozumienia w sprawie powierzenia prowadzenia spraw z zakresu egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym Wojewoda Świętokrzyski powierzył Świętokrzyskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu prowadzenie spraw z zakresu egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze niepieniężnym na terenie województwa świętokrzyskiego dotyczących poddania dzieci obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

W 2019 r. w stosunku do rodziców uprzejmie uchylających się od realizacji szczepień, PPIS wystosował 4 upomnienia zawierające wezwania do wykonania obowiązku szczepień z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę egzekucji administracyjnej, sporządził 4 tytuły wykonawcze oraz skierował 2 wnioski do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień.

II. JAKOŚĆ WODY DO SPOŻYCIA

Wprowadzenie

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

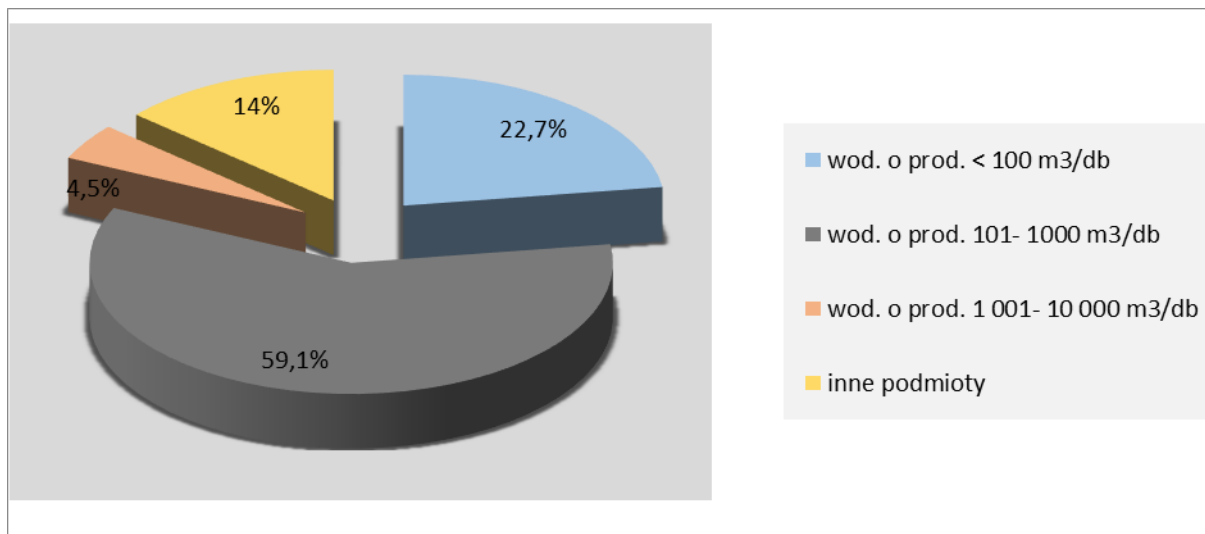
Zgodnie z art. 4 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59) do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wymagania jakim powinna odpowiadać jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz sposób oceny przydatności wody w 2019 r. określało Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Rozporządzenie umożliwiło prowadzenie przez PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2019 r. efektywnego monitoringu jakości wody oraz weryfikowanie wywiązywania się podmiotów z realizacji badań jakości wody wykonywanych w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z ustalonym z PIS harmonogramem przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/ gminne jednostki organizacyjne i inne podmioty zaopatrujące w wodę.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi w ramach zbiorowego zaopatrzenia w 2019 r. (podobnie jak w 2018 r.) dostarczana była przez 3 przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i 3 gminne jednostki organizacyjne, które rozprowadzały wodę na terenie powiatu ostrowieckiego za pomocą 19 urządzeń wodociągowych.

Dodatkowo na terenie powiatu ostrowieckiego 3 inne podmioty (2018 r. – 1 inny podmiot) korzystały z wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia dostarczanej w ramach działalności

gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej oraz w podmiotach działających na rynku spożywczym - rys.8.

Rys.8. Ewidencja urządzeń wodnych w zależności od produkcji, dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia w 2019 r. na terenie powiatu ostrowieckiego.

1. Charakterystyka poszczególnych grup urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę

Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/

gminne jednostki organizacyjne w 2019 r. dostarczały wodę przeznaczoną do spożycia dla 104,5 tys. mieszkańców powiatu (2018 r. - 105,6 tys.).

Spadek liczby mieszkańców zaopatrywanych w wodę wynika ze zmniejszenia ogólnej liczby mieszkańców powiatu: 2019 r. - 110 127 osób (2018 r. - 110 565 osób).

Długość sieci wodociągowej

w 2019 r. wynosiła 904,48 km (2018 r. – 879,57 km).

1.1. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia o produkcji < 100 m³/dobę

W 2019 r. podobnie jak w 2018 r. nadzorowano 5 urządzeń wodnych o produkcji < 100 m³/dobę. Wodociągi te stanowiły 22,7 % wszystkich urządzeń wodnych objętych ewidencją. Skontrolowano 100 % urządzeń wodnych. Wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę dostarczały wodę pochodzącą z ujęć podziemnych o dobrej jakości dla 2,16 tys. mieszkańców powiatu (2018 r. – 2,10 tys.).

W marcu 2019 r. oddano do użytku po gruntownej modernizacji i rozbudowie Stację Uzdatniania Wody dla ujęcia Magonie

w miejscowości Maksymilianów. W ramach zadania wykonano: budowę zbiornika retencyjnego ($V = 144 \text{ m}^3$), budowę rurociągów wody surowej i uzdatnionej, rurociągu wód popłucznych, rurociągu przelewowego i spustowego, studni inspekcyjnej, płyty fundamentowej pod zbiornik, remont budynku SUW, budowę ogrodzenia systemowego o długości 197 m oraz komunikacji wewnętrznej.

W budynku SUW zamontowano nowoczesną rozdzielnię technologiczną umożliwiającą zdalny i szczegółowy nadzór nad pracą urządzeń oraz monitoring wszystkich osiągniętych parametrów.

W 2019 r. w stosunku do 1 urządzenia wodnego w miesiącu listopadzie z uwagi na przekroczone wartości parametrów mikrobiologicznych - bakterie grupy coli oraz enterokoki PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w Gminie Ćmielów stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Czarna Głina i unieruchomił urządzenie wodne w zakresie korzystania z wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, do czasu otrzymania pozytywnych wyników badania wody. Natychmiastowe działania właściciela urządzenia wodociągowego doprowadziły do poprawy jakości wody. PPIS w Ostrowcu Św. stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Czarna Głina.

Jakość wody dostarczanej przez wodociągi o produkcji < 100 m³/dobę w 2019 r. odpowiadała wymogom obowiązującego rozporządzenia.

1.2. Wodociągi o produkcji 101 - 1000 m³/dobę

PPIS w 2019 r. nadzorował 13 urządzeń wodnych (2018 r. - 13). Skontrolowano wszystkie urządzenia wodne. Ich udział w ogólnej liczbie nadzorowanych urządzeń wodnych wynosił 59,1 %. Z wodociągów o produkcji 101-1000 m³/dobę w 2019 r. korzystało 35,85 tys. mieszkańców

powiatu (2018 r.- 35,80 tys.).

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w lutym 2019 r. z uwagi na utrzymujące się przekroczenie wartości parametrycznej manganu powyżej dopuszczalnej wartości 50 µg/l w wodzie wodociągowej w stosunku do 1 urządzenia wodnego w Gminie Waśniów stwierdził warunkową przydatności wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Kowalkowice do dnia 30.09.2019 r., określając dopuszczalną wartość parametryczną manganu na poziomie do 120 µg/l, przy zachowaniu wartości pozostałych parametrów zgodnie z wymaganiami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Działania podjęte przez właściciela wodociągu polegały na wymianie złoża na Stacji Uzdatniania Wody, co doprowadziło do poprawy jakości wody. PPIS w Ostrowcu Św. w październiku 2019 r. stwierdził przydatność wody do spożycia przez ludzi z wodociągu Kowalkowice.

PPIS w Ostrowcu Św. na podstawie sprawozdań z badań wykonanych w ramach monitoringu prowadzonego przez PIS oraz kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne ocenił jakość wody dostarczanej z tej grupy urządzeń wodnych jako przydatną do spożycia.

1.3. Wodociągi o produkcji 1001 – 10000 m³/dobę

Na terenie powiatu ostrowieckiego nadzorowano podobnie jak w roku 2018 - 1 wodociąg, który stanowił 4,5% z ogólnej liczby wodociągów. Wodociąg zaopatrywał w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi 66,50 tys. mieszkańców miasta Ostrowiec Św.

(2018 r. – 67,60 tys.) oraz część mieszkańców w Gminie Bodzechów tj. miejscowość Sudół od nr 1 do nr 9 oraz nr 11.

Jakość wody dostarczana z wodociągu Ostrowiec w 2019 r. podobnie jak w latach poprzednich odpowiadała wymogom sanitarnym.

1.4. Wodociągi o produkcji 10001 – 100000 m³/dobę

W 2019 r. na terenie powiatu ostrowieckiego nie funkcjonowało urządzenie wodne o produkcji 10001 – 100000 m³/dobę.

1.5. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2019 r. zwiększył nadzór nad innymi podmiotami

dostarczającymi lub wykorzystującymi wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej i w podmiotach działających na rynku spożywczym.

W tej grupie w 2019 r. PPIS w Ostrowcu Św. ocenił jakość wody dostarczanej z 3 urządzeń wodnych (2018 r. – 1 urządzenie wodne.) tj.:

- 1 inny podmiot w 2019 r. podobnie jak w 2018 r. dostarczał wodę do budynków użyteczności publicznej zaopatrując w wodę o dobrej jakości zakład pracy Celsa „Huta Ostrowiec” Sp. z o. o. ul. Samsonowicza 2, 27-400 Ostrowiec Św. oraz firmy zewnętrzne, które znajdują się na terenie Celsa „Huta Ostrowiec”;
- Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska ul. Zagłoby 32, 27-400 Ostrowiec Św., która dostarczała wodę z indywidualnego ujęcia w ramach podmiotu działającego na rynku spożywczym;
- DLF INVEST ul. Bałtów 7, 27-423 Bałtów- dostarczał wodę z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej.

Wszystkie urządzenia wodne wykorzystujące wodę z indywidualnego ujęcia w badanym zakresie dostarczały wodę w 2019 r. odpowiadającą wymogom sanitarnym.

2. Badania ciepłej wody w szpitalach i w budynkach zamieszkania zbiorowego na obecność pałeczek *Legionella sp.*

PPIS w Ostrowcu Św. w 2019 r. prowadził nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego - 12 obiektów (2018 r. - 18) oraz w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - 2 obiekty (2018 r.- 2), w celu określenia skolonizowania wewnętrznej sieci wodociągowej przez pałeczki z rodzaju *Legionella sp.*

Częstotliwość kontroli jakości ciepłej wody uzależniona była od wyników badania bakteriologicznego osiągniętych w latach poprzednich. Schemat postępowania określa: „jeżeli w kolejnych badaniach w odstępach rocznych stwierdzono < 100 jtk/100 ml, badanie wykonuje się po 3 latach”.

W 2019 r. pobrano do badań 51 prób wody ciepłej (2018 r. - 55 prób).

2.1. Badania ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w 2019 r. podobnie jak w latach poprzednich nadzorował 2 podmioty lecznicze świadczące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne tj. G.V.M. „CARINT” Sp. z o. o. Centrum Kardiologii Inwazyjnej, Elektroterapii i Angiologii

Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ul. Szymanowskiego 13, 27- 400 Ostrowiec Świętokrzyski oraz Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II, ul. Focha 5, 27 – 400 Ostrowiec Św. - Hospicjum Stacjonarne.

Z ww. obiektów w 2019 r. pobrano do badań 14 prób wody ciepłej (2018 r. - 10 prób).

W 1 obiekcie tj. Dom Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II, ul. Focha 5, 27 – 400 Ostrowiec Św. - Hospicjum Stacjonarne w 3 próbach wody ciepłej, na podstawie sprawozdań z badań stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej wartości pałeczek *Legionella sp.*

PPIS w Ostrowcu Św. decyzją nakazał przeprowadzenie działań naprawczych mających na celu wyeliminowanie zanieczyszczeń wewnętrznej instalacji wodnej i doprowadzenie jakości wody ciepłej użytkowej do wymagań określonych w rozporządzeniu.

Przeprowadzone działania naprawcze przez właściciela obiektu wykazały, iż jakość ciepłej wody użytkowej w badanym zakresie odpowiadała wymogom sanitarnym.

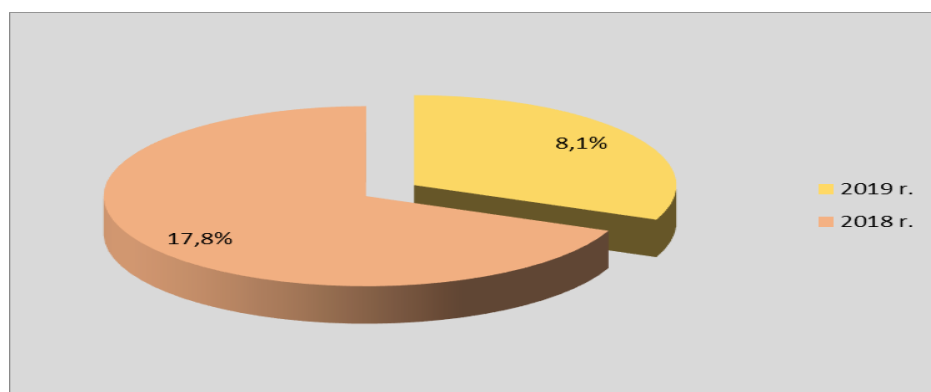
2.2. Badania ciepłej wody użytkowej w budynkach zamieszkania zbiorowego

W 2019 r. skontrolowano jakość ciepłej wody użytkowej pod kątem występowania pałeczek *Legionella sp.* w 12 obiektach zamieszkania zbiorowego (2018 r. – 18).

Próby wody ciepłej pobrano w:

- 3 hotelach,
- 7 innych obiektach, w których są świadczone usługi hotelarskie,
- 1 domu dziecka,
- 1 noclegowni.

Na ogólną liczbę 37 prób pobranych w 2019 r. do badań (2018 r. - 45 prób) nieprawidłowości stwierdzono w 3 próbach (2018 r. - 8 prób) – rys.9.

Rys.9. Odsetek prób, w których stwierdzono obecność pałeczek *Legionella sp.* w latach 2018-2019.

Przekroczenia dopuszczalnej wartości pałeczek *Legionella sp.* stwierdzono w 1 innym obiekcie świadczącym usługi hotelarskie (2018 r. – 2 obiekty). W stosunku do właściciela obiektu wystosowano decyzję nakazującą podjęcie stosownych działań, w celu doprowadzenia wody ciepłej użytkowej w systemach wodociągowych do wartości zgodnych z rozporządzeniem. Działania podjęte przez właściciela spowodowały poprawę jakości ciepłej wody, co zostało potwierdzone pozytywnymi wynikami badań ciepłej wody.

Za właściwą eksploatację i konserwację wewnętrznej sieci wodociągowej odpowiedzialny jest właściciel budynku.

Wnioski

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim zgodnie z planem działania na 2019 r., kontrolował jakość dostarczanej wody przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/ gminne jednostki organizacyjne i inne podmioty zaopatrujące w wodę tj.:

- ✓ weryfikował terminowość przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne wyników badań wody,
- ✓ analizował przekazane przez podmioty wyniki badań, prowadzone zgodnie z ustalonym na dany rok harmonogramem, w zakresie ewentualnych zagrożeń zdrowotnych wody - 132 sprawozdania z badań (2018 r. – 121),
- ✓ monitorował wywiązywanie się przez podmioty z realizacji harmonogramu działań naprawczych,
- ✓ wykonywał badania wody zgodnie z ustalonym przez organy PIS planem działania na dany rok,
- ✓ prowadził kontrolne badania wody po zakończeniu działań naprawczych, mające na celu sprawdzenie, czy woda spełnia wymagania określone w rozporządzeniu,
- ✓ gromadził, weryfikował i oceniał dane uzyskane w wyniku prowadzonego monitoringu,
- ✓ przekazywał dane monitoringowe do właściwego państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego,
- ✓ informował właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) o jakości wody na nadzorowanym terenie.

W 2019 r. PPIS w Ostrowcu Św. w ramach prowadzonego monitoringu pobrał do badań 120 prób wody (2018 r. – 127) w tym: 69 prób wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (2018 r. – 72) oraz 51 prób wody ciepłej na obecność pałeczek *Legionella sp.* (2018 r. - 55).

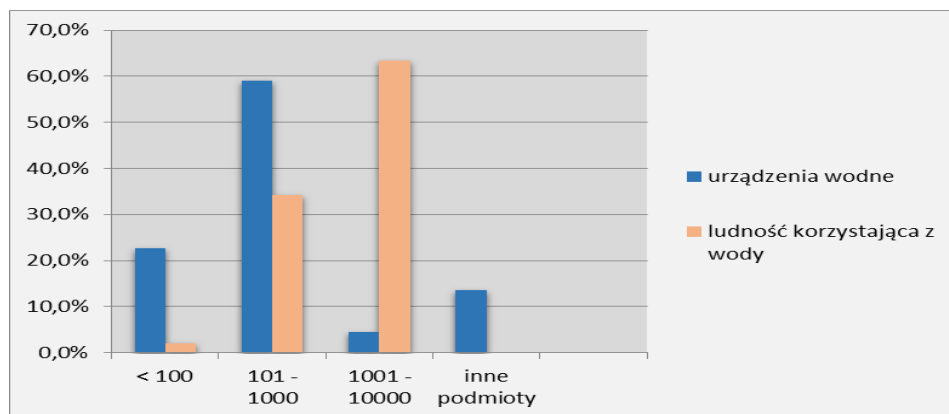
Na podstawie sprawozdań z badań wody PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim:

- informował zarządców wodociągów o jakości wody przeznaczonej do spożycia pobranej z nadzorowanych wodociągów w ramach prowadzonego nadzoru przez Państwową Inspekcję Sanitarną - 64 pisma (2018 r. – 62);
- stwierdził przydatność wody do spożycia, po sprawozdaniach przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/ gminne jednostki organizacyjne – 107 pism (2018 r. – 97);
- wydał 7 obszarowych oraz 7 okresowych ocen dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowane do wójtów/ burmistrzów/ prezydenta miasta (2018 r. – 7 obszarowych, 7 okresowych);
- wydał 2 decyzje merytoryczne nakazujące podjęcie działań naprawczych przez zarządcę wodociągu w celu zapewnienia jakości wody spełniającej wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) oraz 3 decyzje płatnicze w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami dopuszczalnych wartości parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia;
- wydał 2 decyzje stwierdzające przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z nadzorowanych urządzeń wodnych, po zakończeniu działań naprawczych;
- wydał 2 decyzje merytoryczne na zapewnienie odpowiedniej jakości ciepłej wody użytkowej oraz 4 decyzje płatnicze w związku przekroczoną wartością pałeczek *Legionella sp.*;
- do zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz podmiotów leczniczych wystosował 15 pism w sprawie jakości ciepłej wody użytkowej (2018 r. - 23 pisma).

Jakość wody oceniana była zarówno pod względem fizyko-chemicznym jak i mikrobiologicznym w zakresie parametrów grupy A - 10 oznaczeń oraz parametrów grupy A+B - 61 oznaczeń.

Na podstawie analizy sprawozdań z badań PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2019 roku ocenił wodę na terenie powiatu ostrowieckiego jako przydatną do spożycia.

Na 110127 mieszkańców powiatu z wody pochodzącej z nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną wodociągów korzystało 95 % ludności – rys.10.

Rys.10. Struktura urządzeń wodnych w zależności od produkcji w m³/d dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia dla mieszkańców powiatu ostrowieckiego w 2019 r.

Tabela 6. Urządzenia do zaopatrywania ludności w wodę i ocena jakości wody do spożycia w latach 2019- 2018.

Wyszczególnienie		Liczba urządzeń				Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
		według ewidencji	skontrolowanych	odpowiadająca wymaganiom	nieodpowiadająca wymaganiom	odpowiadająca wymaganiom	nieodpowiadająca wymaganiom	
Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę- ogółem		2019 rok	19	19	19	0	104,52	0
		2018 rok	19	19	19	0	105,56	0
wodociągi o produkcji [m ³ /dobę]	< 100	2019 rok	5	5	5	0	2,16	0
		2018 rok	5	5	5	0	2,10	0
	101-1000	2019 rok	13	13	13	0	35,85	0
		2018 rok	13	13	13	0	35,80	0
	1001-10000	2019 rok	1	1	1	0	66,51	0
		2018 rok	1	1	1	0	67,66	0
	10001-100000	2019 rok	0	0	0	0	0	0
		2018 rok	0	0	0	0	0	0
Inne podmioty zaopatrujące w wodę		2019 rok	3	3	3	0	0	0
		2018 rok	1	1	1	0	0	0

III. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Sprawowanie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego ma na celu zapewnienie, na etapie planowania zagospodarowania przestrzennego oraz planowania i realizacji inwestycji, właściwego stanu sanitarno – higienicznego w obiektach, w taki sposób, aby w trakcie eksploatacji obiektów nie powodowały one zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi.

Zgodnie z ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2019 r., zajmował stanowiska pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych między innymi w sprawach:

- opiniowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
- odbiorów obiektów budowlanych w związku z ich dopuszczeniem do użytkowania;
- opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko.

Uczestniczono również w postępowaniach na etapie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięć w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm).

Dokonywana ocena pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczyła różnych przedsięwzięć inwestycyjnych obejmujących między innymi obiekty handlowe, przemysłowe, usługowe, turystyczne, hotelarskie, ochrony zdrowia (w których prowadzona jest działalność lecznicza, apteki itp.) oraz inwestycje liniowe (np. drogi i inne trasy komunikacyjne, wodociągi, kanalizacje).

Łącznie w 2019 r. PPIS w Ostrowcu Św. w ramach nadzoru zapobiegawczego zajął stanowisko w formie decyzji, opinii, uzgodnień, opinii w formie postanowień w **127** sprawach obejmujących: strategiczne oceny oddziaływania na środowisko, opinii w sprawie oceny

oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, dopuszczenie do użytkowania obiektu budowlanego, uzgadniania dokumentacji projektowych i stanowisk dotyczących innych spraw.

Tabela 7. Zbiorcza analiza zajętych stanowisk dla określonych zadań w 2019 r.

ogółem (bez uwzględnienia liczby kontroli)			127
Liczba zajętych stanowisk dotyczących	Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	2
		opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko	1
	w sprawie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy		1
	Oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko	11
		wydanie opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	4
	opinie uzgadniające dokumentację projektową pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych		44
	opiniowanie projektów planów remediacji oraz warunków przeprowadzania działań naprawczych w środowisku		0
	opinii w sprawie uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ustawy Prawo Budowlane		46
	innych spraw		18
	Kontrole (wizje)		

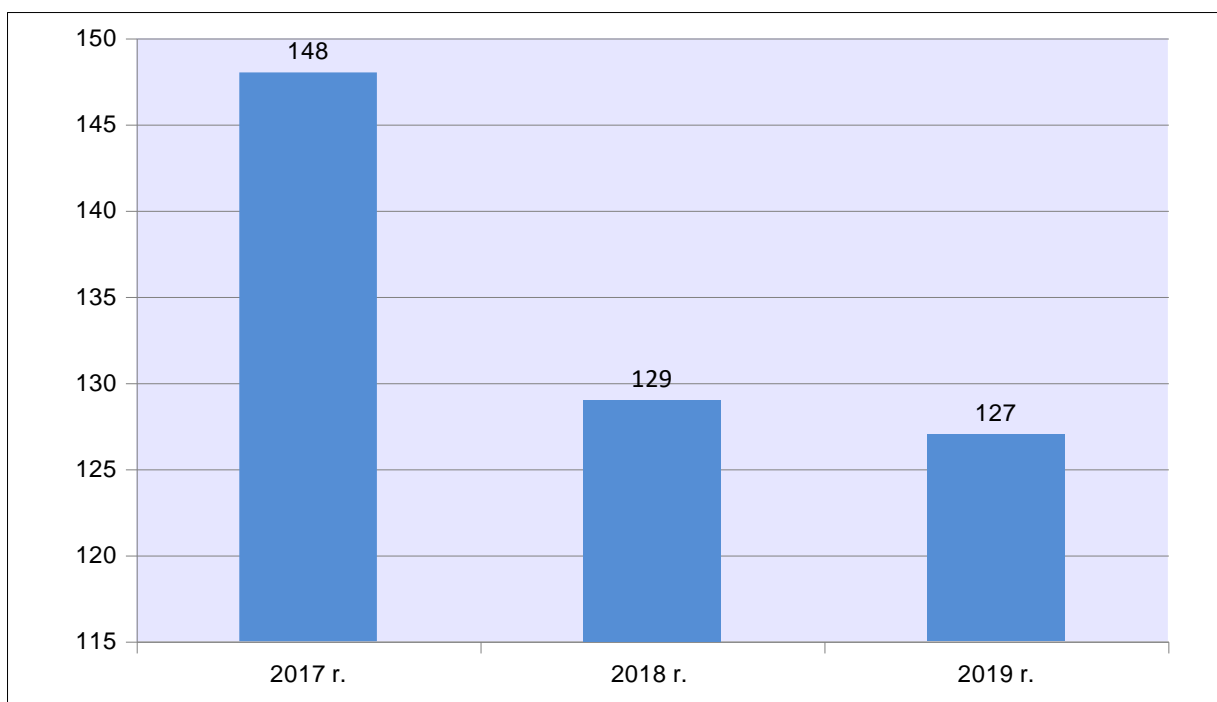
W ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny Ostrowcu Świętokrzyskim w roku 2019 zajął stanowiska w sprawach:

- 46 opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych na podstawie art. 56 ust. 1 i ust. 1a Ustawy z dnia 7.07.1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2019 r., poz. 1186 z późn. zm.),
- 44 opinie w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- 11 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu

na środowisko na podstawie art. 64 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.),

- 4 opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji inwestycji przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na podstawie art. 78 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.),

- przeprowadził 65 kontroli/wizji związanych z uczestnictwem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów w związku z art.56 ustawy Prawo budowlane oraz na wnioski podmiotów bez wymogu uzyskania pozwolenia na użytkowanie (apteki, działalność oświatowa).

Rys.11. Liczba zajętych stanowisk w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2017 - 2019

Porównując dane za rok 2019 z rokiem 2018 można zauważyć, że liczba kontroli oraz ilość opinii wydawanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych utrzymują się na względnie takim samym poziomie.

Liczba wydanych wyżej wymienionych opinii oraz kontroli ma ścisły związek z liczbą zaopiniowanych dokumentacji projektowych i w tej grupie są to przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno – ściekowej.

1) Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko.

Polityka regionalna na szczeblach gmin realizowana jest poprzez opracowania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które są podstawą do sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego. Dokonywane w tych opracowaniach zmiany miały na celu stworzenie warunków i ustalenie zasad lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, usługowo-mieszkaniowej, przemysłu i drobnej wytwórczości oraz usług, a także przeznaczenie nowych terenów na cele komunikacyjne (modernizacja dróg, budowa parkingów, itp.).

Prognoza oddziaływania na środowisko jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny związany z opiniowaniem, uzgadnianiem oraz uchwalaniem studium lub planu miejscowego. Głównym celem prognozy jest określenie możliwych skutków, jakie mogą wystąpić w środowisku w wyniku ustaleń projektowanego dokumentu planistycznego. Rolą prognozy jest również sprawdzenie, czy ustalenia projektowanego dokumentu zabezpieczają we właściwy sposób środowisko (w tym miejsca zamieszkiwane przez ludność oraz miejsca dostępne dla ludzi) przed nadmiernymi negatywnymi oddziaływaniami, a także wskazanie ewentualnych rozwiązań mających na celu zapobieganie negatywnym wpływom na środowisko.

Wnioski, rekomendacje i zalecenia wynikające z prognozy powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu ostatecznego tekstu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Mając na celu ochronę zdrowia ludzi Państwowa Inspekcja Sanitarna podczas dokonywania uzgodnień zwraca szczególną uwagę na zagadnienia dotyczące między innymi zaopatrzenia ludności w wodę, właściwe usuwanie, gromadzenie i unieszkodliwianie odpadów, odprowadzenie ścieków, właściwą lokalizację przedsięwzięć mogących pogorszyć stan środowiska.

W roku 2019 wydano 3 opinie w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko oraz 1 opinię dotyczącą projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

2 spośród wydanych opinii dotyczyły uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Opinie wydano w sprawie:

- uzgodnienia zakresu oraz stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentu I zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ćmielowa;
- uzgodnienia zakresu oraz stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kunów.

Zaopiniowanie (1 z wyżej wymienionych opinii) projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko dotyczyło I zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Ćmielowa.

Zaopiniowany (1 opinia) projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy dotyczył miasta Ostrowiec Świętokrzyski w rejonie ulic: Bałtowska, Samsonowicza, ogródki działkowe – Śródmieście, Sienkiewicza, Porzeczkowa.

2) Ocena oddziaływania na środowisko.

Działania związane z oceną oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wynikają z ustawy z dnia 03.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz. 2081 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 61 wyżej wymienionej ustawy ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przeprowadza się w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane dla planowanych :

- 1) przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- 2) przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W postępowaniu dotyczącym oceny oddziaływania przedsięwzięć kwalifikowanych do mogących znacząco oddziaływać na środowisko Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydawał opinie:

- w sprawie potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i sporządzenia raportu,
- w sprawie uzgodnienia warunków realizacji inwestycji przed wydaniem decyzji środowiskowych uwarunkowaniach.

W roku 2019 wydano 11 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko.

W podziale na rodzaj inwestycji wydane opinie dotyczyły:

- 4 opinie dotyczące infrastruktury drogowej (drogi, mosty i przedsięwzięcia pokrewne);
- 1 opinia dotycząca budowy kanalizacji sanitarnej na terenach nieskanalizowanych;
- 3 opinie dotyczące infrastruktury i instalacji służących do rozlewania oraz transportu gazu;
- 2 opinie dotyczące obiektów produkcyjnych;
- 1 opinia w sprawie dotyczącej przedsięwzięcia polegającego na pozyskiwaniu energii ze źródeł odnawialnych (instalacja fotowoltaiczna).

Przykłady opiniowanych przedsięwzięć:

- Budowa stacji MPK wraz z zagospodarowaniem i układem drogowym w ramach zadania „Ekologiczny transport miejski w Ostrowcu Świętokrzyskim” -ul. Samsonowicza w Ostrowcu Świętokrzyskim;
- Budowa elektrowni słonecznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą w miejscowości Sarnówek Mały, gmina Bodzechów.

Z wydanych 11 wyżej wymienionych opinii w żadnym przypadku nie nałożono na inwestora obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Stanowisko w sprawie potrzeby bądź też braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko było zajmowane z uwzględnieniem skali planowanej inwestycji, jej usytuowania, wielkości zajmowanego terenu oraz funkcji i potencjalnego szkodliwego oddziaływania na środowisko lub zdrowie ludzi.

Potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a tym samym sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko orzekano dla przedsięwzięć, których podstawowe dane charakteryzujące inwestycję wskazywały na duże prawdopodobieństwo wystąpienia uciążliwego lub szkodliwego oddziaływania.

Analizy powyższe przeprowadzono na podstawie dostarczonych dokumentów tj. kserokopii wniosku inwestora, opisu planowanego przedsięwzięcia, mapy sytuacyjno-wysokościowej terenu, wypisów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ponadto w roku 2019 wydano 4 pozytywne opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Opinie te dotyczyły:

- budowy małej elektrowni wodnej MEW Skarbka z jazem i przepławką dla ryb na rzece Kamiennej w m. Skarbka, gm. Bałtów;
- rozbudowy budynku produkcyjno – magazynowego z zapleczem socjalno – biurowym wraz z urządzeniami budowlanymi i infrastrukturą przy ul. Bałtowskiej w Ostrowcu Św.

3)Uzgadnianie dokumentacji projektowej

W procesie inwestycyjnym na etapie projektowania obiektów budowlanych, w tym uzyskiwania decyzji o pozwoleniu na budowę, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny uzgadniał projekty budowlane inwestycji oraz projekty technologiczne.

Opiniując dokumentację projektową szczególną uwagę zwracano na prawidłowy układ funkcjonalny, właściwą technologię, warunki środowiska pracy, zastosowane materiały i sposób wykończenia wewnątrz, właściwe wyposażenie, prawidłową wentylację i ogrzewanie pomieszczeń, właściwy sposób rozwiązania instalacji wodno- kanalizacyjnej.

W trakcie uzgadniania dokumentacji projektowej zwracano również szczególną uwagę na zapewnienie właściwych warunków sanitarno – higienicznych w miejscach pobytu ludzi i zapewnienie im właściwych warunków pracy oraz zminimalizowanie negatywnych wpływów czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na życie i zdrowie ludzi.

W roku 2019 wydano 44 opinie sanitarne uzgadniające dokumentacje projektowe
w tym:

- 37 projektów budowlanych nowych obiektów;
- 3 projekty przebudowy, rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania;
- 4 projekty technologiczne dla istniejących obiektów.

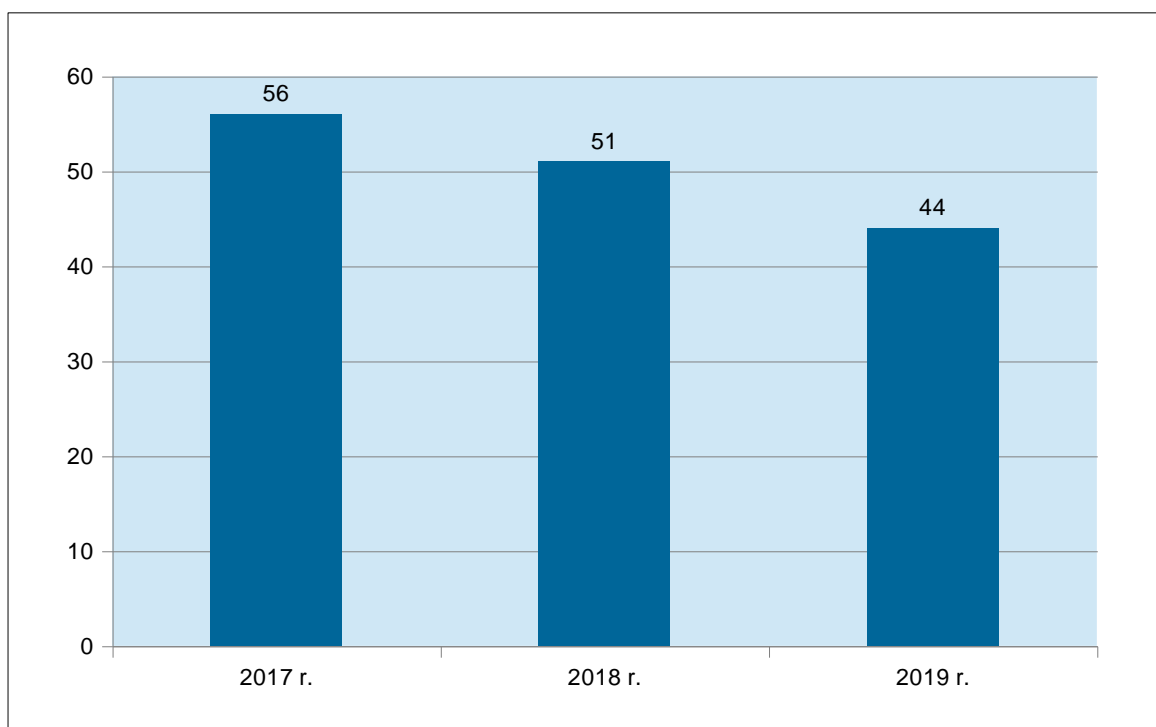
Wśród uzgadnianych projektów 17 dokumentacji zostało przedłożonych do uzgodnienia przez projektantów i biura projektowe, natomiast 27 spośród uzgodnionych projektów zostało przedłożonych do zaopiniowania przez inwestorów.

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy kanalizacji sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (13 projektów) oraz projekty budowy wodociągów (23 projekty). Pozostałą część uzgadnianych dokumentacji projektowych stanowiły obiekty kubaturowe takie jak lokale gastronomiczne (2 projekty), lokale przeznaczone na działalność usługową w zakresie fryzjerstwa, kosmetyki i odnowy biologicznej (3 projekty) oraz lokale przeznaczone na inną działalność usługową (3 projekty). Najwięcej dokumentacji projektowych w tym zakresie dotyczyło inwestycji realizowanych na terenie gminy Ostrowiec Św.

Negatywnych opinii sanitarnych o projektach w roku 2019 nie wydano.

Przykłady opiniowanej dokumentacji projektowej:

- zmiana sposobu użytkowania istniejącego budynku mieszkalnego jednorodzinnego na warsztat terapii zajęciowej zlokalizowanego w miejscowości Miłkowska Karczma;
- projekt przebudowy pomieszczeń publicznej szkoły podstawowej w Kunowie w celu dostosowania ilości sanitariatów do liczby uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Rys.12. Liczba zaopiniowanych dokumentacji projektowych w latach 2017 - 2019

4) Kontrole obiektów (wizje lokalne, kontrole w trakcie realizacji inwestycji, uczestniczenie w dopuszczaniu do użytkowania obiektów budowlanych).

W roku 2018 r. przeprowadzono 65 kontroli/wizji lokalnych.

W ogólnej liczbie **65 kontroli** znajduje się:

- 50 kontroli związanych z uczestniczeniem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych w związku z art.56 ustawy Prawo budowlane;

Podczas odbiorów zwracano uwagę w szczególności na:

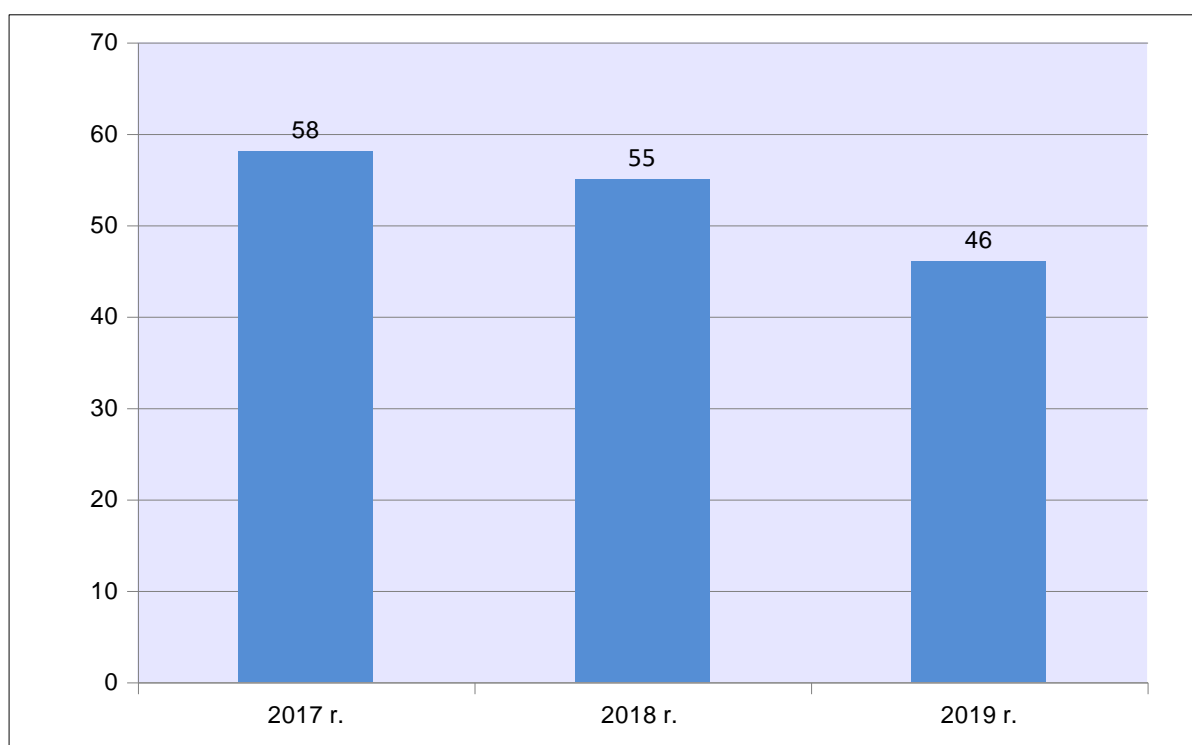
- wykonanie obiektu zgodnie z projektem,
- posiadanie przez materiały służące do budowy i wykończenia obiektów stosownych atestów,
- protokoły wymagane przepisami (protokoły kominiarskie, badania skuteczności wentylacji, badania jakości wody do spożycia),
- prawidłową wentylację mechaniczną i grawitacyjną w pomieszczeniach,

- prawidłowe wykonanie instalacji wodno-kanalizacyjnej i ogrzewczej w budynkach będących przedmiotem odbioru,
- przystosowanie obiektów dla potrzeb osób niepełnosprawnych: podjazdy, parkingi, toalety,
- wyrażenia zgody na odstępstwa od przepisów określających warunki techniczne oraz bezpieczeństwa i higieny pracy.

Głównym celem kontroli było poddanie oceny zgodności realizowanych inwestycji z uzgodnioną pod względem sanitarno-higienicznym dokumentacją projektową oraz wyeliminowanie ewentualnych nieprawidłowości w tym zakresie powstałych w trakcie budowy. Nie wydano żadnych sprzeciwów na użytkowanie, gdyż wszystkie kontrolowane przedsięwzięcia wykonane były zgodnie z dokumentacją projektową oraz spełniały wymogi w zakresie higieniczno-sanitarnym.

Przykłady inwestycji oddanych do użytku w 2019 r.

- Rozbudowa, przebudowa wraz ze zmianą sposobu użytkowania istniejącego budynku po zespole szkół z budynku zamieszkania zbiorowego (internat) na budynek oświaty (szkoła) – Bałtów;
- Rozbudowa i przebudowa budynku Publicznej Szkoły Podstawowej o pomieszczenia dydaktyczne w miejscowości Nowy Skoszyn, gmina Waśniów.

Rys.13. Liczba opinii w związku z dopuszczeniem do użytkowania wydanych w latach 2017- 2019

- 15 wizji lokalnych na wniosek podmiotów bez wymogu uzyskania pozwolenia na użytkowanie (apteki, działalność oświatowa).

Wydane w powyższych sprawach pisma i opinie dotyczyły między innymi oceny stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń przeznaczonych na prowadzenie działalności usługowej (zakłady fryzjerskie, salony kosmetyczne), działalności oświatowej (siedziby podmiotów prowadzących kształcenie pozaszkolne) oraz oceny higienicznej dla materiałów i wyrobów stosowanych w procesach uzdatniania wody.

Przykłady:

- opinia o spełnieniu przez Hotel „Pałac Tarnowskich” w Ostrowcu Świętokrzyskim wymagań sanitarnych dla potrzeb kwalifikacji obiektu zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie;
- ocena higieniczna dla materiałów i wyrobów stosowanych w procesach uzdatniania wody użytych do realizacji zadania pod nazwą: „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Magonie, gmina Bodzechów oraz rozbudowa stacji uzdatniania wody dla ujęcia wody na działce nr ew. 531/2 w miejscowości Maksymilianów”.

Wnioski

Działalność Nadzoru Zapobiegawczego dotyczyła kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach takich jak np. użyteczności publicznej, ochrony zdrowia, żywnościowo-żywnościowych, oświaty, zakładach pracy.

Mając na uwadze ochronę zdrowia publicznego, w ramach prowadzonych postępowań oraz uzgodnień w zakresie nadzoru zapobiegawczego zwracano szczególną uwagę na następujące zagadnienia:

- ochronę ludzi przed nadmiernym oddziaływaniem środowiska pracy (hałas, zanieczyszczenie powietrza) poprzez egzekwowanie rozwiązań technicznych i zastosowanie odpowiednich materiałów budowlanych,
- właściwą gospodarkę wodno-ściekową (zaopatrzenie ludności w wodę do spożycia, odprowadzenie ścieków),
- prawidłowe gromadzenie, usuwanie i unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych w tym medycznych.

W oparciu o przepisy prawa inspekcja sanitarna w ramach nadzoru zapobiegawczego prowadziła działania w celu zminimalizowania negatywnych skutków inwestycji na zdrowie człowieka.

Porównując dane za rok 2019 z rokiem 2018 liczba dokumentacji projektowych uzgadnianych pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych utrzymała się na podobnym poziomie.

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy kanalizacji sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (13 projektów) oraz projekty budowy wodociągów (23 projekty).

W związku z tym można wysnuć wniosek, że w bliższej perspektywie znacznej poprawie ulegnie gospodarka wodno - ściekowa na terenie powiatu ostrowieckiego.

W stosunku do lat poprzednich na mniej więcej stałym poziomie utrzymuje się liczba opinii wydawanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych lub w związku z zamiarem przystąpienia do ich użytkowania (46 w roku 2019; 55 w roku 2018).

Uzasadnieniem takiego stanu może być fakt, że oprócz stanowisk zajmowanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych wydawano także opinie dla przedsięwzięć, dla których obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie wynika z art. 56 ust 1a Ustawy z dnia 07.07.1994 r. Prawo Budowlane (Dz. U. z 2019 r., poz. 1186 z późn. zm.).

Liczba wydanych wyżej wymienionych opinii (w trybie art. 56 ust. 1a wyżej wymienionej ustawy) ma ścisły związek z liczbą zaopiniowanych dokumentacji projektowych i w tej grupie są to przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno – ściekowej.

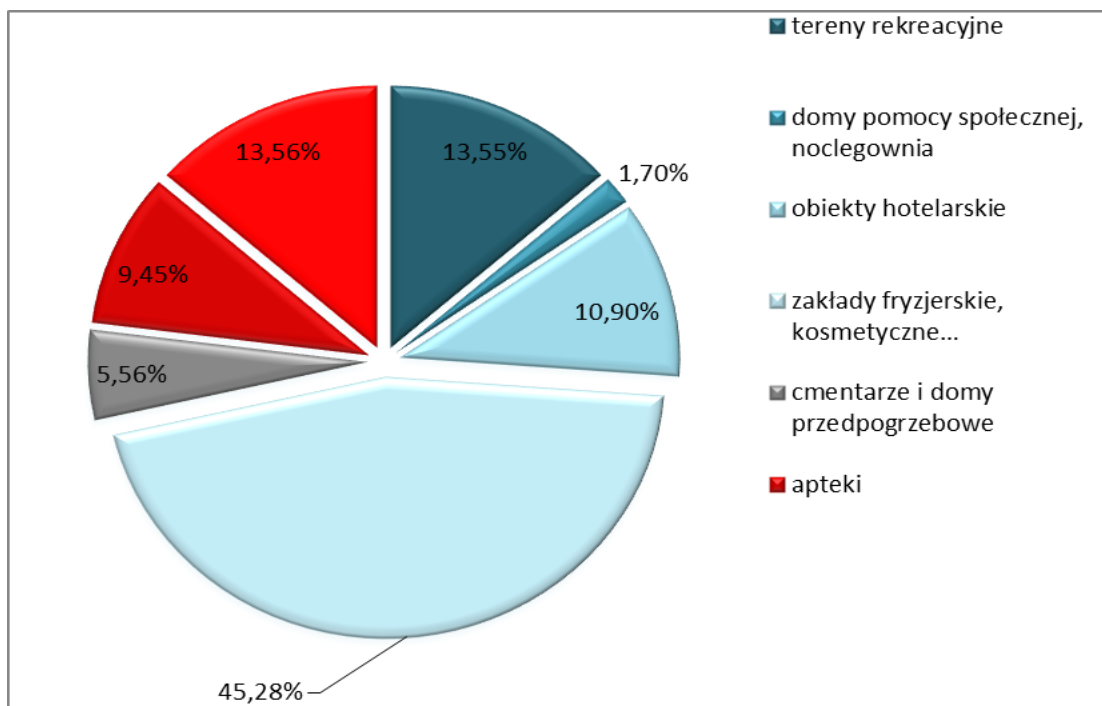

IV. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2019 roku sprawował nadzór nad 413 obiektami (w 2018 r. 404 obiekty)- bez podmiotów wykonujących działalność leczniczą, skontrolowano 185 obiektów, co stanowi 44,80 %.

Tabela 8. Ilość skontrolowanych obiektów w latach 2018-2019.

Lp.	Rodzaj obiektu	2018 r.	% skontrolowanych	2019 r.	% skontrolowanych
1	obiekty świadczące usługi fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej	179	46,93	187	33,16
2	obiekty hotelarskie, placówki świadczące usługi noclegowe oraz gospodarstwa agroturystyczne	44	43,19	45	51,12
3	ustępy publiczne	9	33,34	8	75,00
4	jednostki organizacyjne pomocy społecznej i noclegownia	5	80,00	7	42,86
5	tereny rekreacyjne, kąpielisko, basen	55	60,00	56	78,58
6	cmentarze i domy przedpogrzebowe	24	50,00	23	26,09
7	apteki	39	5,13	39	2,57
8	stacje paliw	13	46,16	13	69,23
9	obiekty sportowe	10	90,00	10	100,00
10	pozostałe (m. in. dworzec PKS, pralnie, obiekty kulturalne, laboratoria, ośrodek wsparcia rodziny, parkingi)	26	38,47	25	44,00
Σ		404		413	

Rys.14. Zestawienie obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu ostrowieckiego w roku 2019.

1. Stan sanitarny wybranych obiektów i urządzeń

1.1. Ustępy publiczne

W 2019 roku w ewidencji PPIS znajdowało się 8 stałych ustępów publicznych zlokalizowanych na terenie powiatu ostrowieckiego (2018 r.- 9). Wszystkie ustępy podłączone są do sieci kanalizacyjnej. W 2019 roku skontrolowano 6 obiektów, co stanowi 75,00%.

Ustępy posiadały kabiny dostosowane dla osób niepełnosprawnych. W przedsiionkach znajdowały się umywalki do mycia rąk, przy których zapewnione są środki higieniczne (mydło i ręczniki jednorazowego użytku). W pomieszczeniach zapewnione są wentylacje.

Ustępy utrzymane w dobrym stanie higienicznym, sanitarnym oraz technicznym, nieprawidłowości nie stwierdzono.

1.2. Obiekty pomocy społecznej

W nadzorze PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim znajdowało się 7 obiektów (2018 r. 5 obiektów):

- 1) Noclegownia dla bezdomnych mężczyzn w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- 2) Towarzystwo Pomocy św. Brata Alberta w Nowym Skoszynie gm. Waśniów,
- 3) Niepubliczne Placówki Opiekuńczo- Wychowawcze nr 1, nr 2, nr 3 w Małachowie gm. Ćmielów,

- 4) Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych "Nasz Dom" Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- 5) Środowiskowy Dom Samopomocy „Przystań” w Ostrowcu Świętokrzyskim,
- 6) i 7) 2 Środowiskowe Domy Pomocy Społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz dla osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Przeprowadzone w 2019 roku kontrole 3 obiektów z ww. grupy nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarnego i technicznego. Postępowanie z bielizną stosowaną w obiekcie oraz z odpadami prawidłowe.

Dwa środowiskowe domy pomocy społecznej są jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej. Placówki obejmują wsparciem i pomocą osoby z terenu miasta, przeznaczone są dla osób upośledzonych umysłowo oraz 1 prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Hospicjum im. J. Pawła II obejmuje opieką terapeutyczno- rehabilitacyjną osoby dotknięte niepełnosprawnością umysłową z orzeczoną częściową lub całkowitą niezdolnością do pracy.

1.2. Obiekty hotelarskie

*foto: Hotel*** „Panorama” w Jędrzejowie*

Na terenie powiatu ostrowieckiego znajduje się 45 obiektów hotelarskich będących pod nadzorem PPIS (w 2018 r.- 44), w tym 6 hoteli i 39 obiektów świadczących usługi hotelarskie, takie jak pokoje noclegowe, zajazdy i gospodarstwa agroturystyczne.

W 2019 r. skontrolowano 23 obiekty hotelarskie, co stanowi 51,12%. Przeprowadzone kontrole dotyczyły oceny stanu sanitarno- technicznego obiektów, postępowania z bielizną czystą i brudną, postępowania z odpadami komunalnymi oraz przestrzegania przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie nie stwierdzono.

Stan sanitarno- techniczny obiektów bardzo dobry.

W kontrolowanych obiektach noclegowych zwracano szczególną uwagę na właściwą gospodarkę odpadami komunalnymi celem zapobiegania rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych. Informowano o obowiązku utrzymania pojemników służących do zbierania odpadów komunalnych w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz zalecano przeprowadzanie okresowych dezynfekcji ww. pojemników.

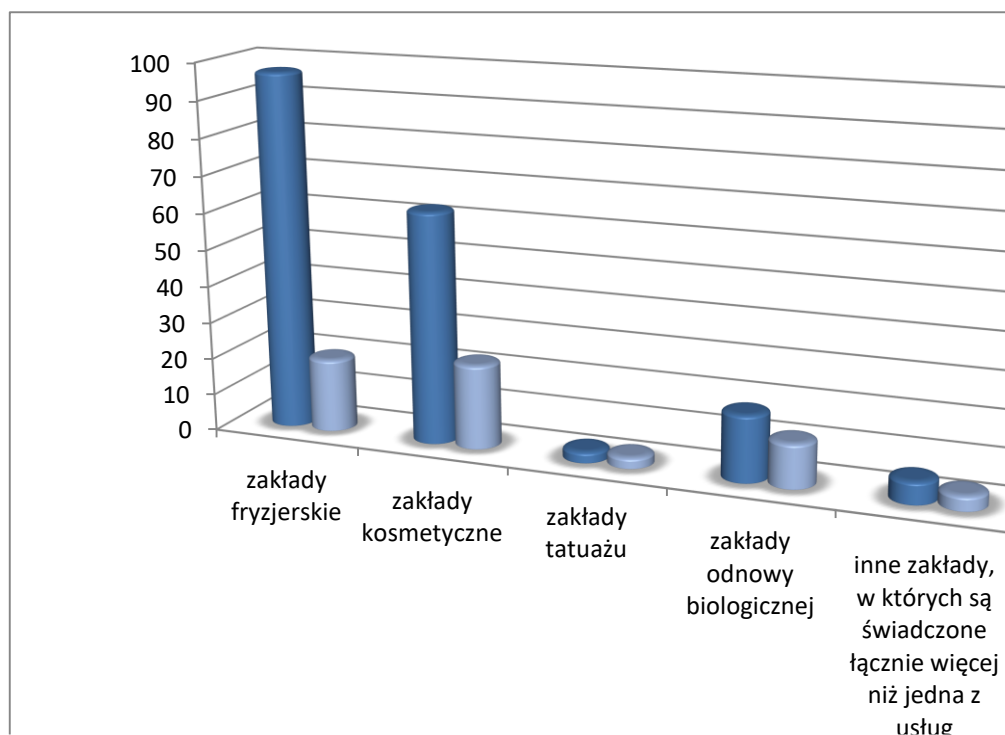
1.4. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

foto: Gabinet kosmetyczny w Ostrowcu Św.

W 2019 r. w ewidencji PPIS znajdowało się 187 obiektów (2018 r.- 179 obiekty), z których skontrolowano 62, co daje 33, 16% , w tym:

- 97 zakładów fryzjerskich- skontrolowano 20, co stanowi 20,62 %,
- 63 zakłady kosmetyczne- skontrolowano 23, co stanowi 36,51 %,
- 3 zakłady tatuażu- skontrolowano 100%,
- 18 zakładów odnowy biologicznej- skontrolowano 12, co stanowi 66,67 %,
- 6 zakładów, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu- skontrolowano 4, co stanowi 66,67 %.

Rys.15. Struktura zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej oraz liczba przeprowadzonych kontroli w 2019 r.

W trakcie kontroli oceniano stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, sposób postępowania z narzędziami i bielizną używaną w obiektach, sposób postępowania z odpadami komunalnymi i niebezpiecznymi wytwarzanymi w zakładach oraz oceniano opracowaną przez właścicielki gabinetów kosmetycznych procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Szczególną uwagę zwracano na sposób przechowywania narzędzi fryzjerskich i kosmetycznych, ich dezynfekcję i sterylizację oraz przechowywanie i oznakowanie stosowanych kosmetyków. Ważnym elementem, na który kładziono nacisk w trakcie kontroli było sprawdzenie zasad prawidłowego sporządzania roztworów dezynfekcyjnych oraz przestrzeganie czasu dezynfekcji zgodnie z zaleceniami producentów. Przypominano, iż podstawową formą dezynfekcji narzędzi wielokrotnego użytku jest dezynfekcja chemiczna przez zanurzenie w środku o szerokim spektrum działania. Kontrole potwierdziły prawidłowo prowadzone procesy dezynfekcyjne oraz popularnie stosowanie środków do szybkiej dezynfekcji narzędzi, powierzchni i sprzętu. Właściciele okazywali aktualne spisy substancji i mieszanin niebezpiecznych stosowanych w obiektach oraz karty charakterystyki tych substancji.

Obowiązkiem pracodawców i pracowników zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, tatuażu oraz odnowy biologicznej jest utrzymywanie pomieszczeń i ich wyposażenia w nienagannym stanie sanitarnym i porządkowym.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 1 zakładzie kosmetycznym, co skutkowało nałożeniem mandatu karnego oraz wydaniem decyzji płatniczej.

W większości obiektów właściciele używali bielizny jednorazowego użytku przy świadczeniu usług, co przyczyniło się do poprawy higienicznych warunków świadczenia usług oraz komfortu klienta.

W gabinetach kosmetycznych podczas świadczenia usług, w trakcie których może dojść do naruszenia ciągłości tkanki używa się sprzętu jednorazowego użytku lub sterylnych narzędzi i sterylnych materiałów. W 2019 roku zwiększyła się liczba gabinetów posiadających własne autoklawy parowe klasy B. Właściciele gabinetów sterylizują narzędzia mogące spowodować naruszenie ciągłości tkanki, tj. cążki, dłutka, pęsety, frezy i głowice do mikrodermabrazji. Narzędzia po dezynfekcji pakowane były w samoprzylepne torebki papierowo- foliowe wyposażone w zewnętrzne chemiczne wskaźniki procesu sterylizacji oraz paski kontroli wewnętrznej z wieloparametrowym testem kontroli sterylizacji parą wodną w temperaturze 121°C i 134°C. Pakiety po sterylizacji opisywane były datą sterylizacji z trzymiesięcznym terminem przydatności. Ponadto właściciele autoklawów przeprowadzali kontrolę biologiczną pracy urządzenia (sporal) z częstotliwością co 3 miesiące w zewnętrznym laboratorium mikrobiologicznym.

Każdorazowo informowano, iż zabiegi wykonywane z wykorzystaniem metod inwazyjnych związanych z przerwaniem ciągłości tkanek i narażeniem na kontakt z krwią, niesie ze sobą niebezpieczeństwo przeniesienia zakażenia, w szczególności HBV, HCV oraz HIV. Czynność uzyskania osocza bogatopłytkowego z krwi jest procedurą medyczną i laboratoryjną wykonywaną przez wykwalifikowany personel medycznego laboratorium diagnostycznego. Zabieg mezoterapii igłowej z wykorzystaniem osocza bogatopłytkowego traktowany jest jako świadczenie zdrowotne wykonywane przez podmiot wykonujący działalność leczniczą zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego.

W obiektach nie posiadających autoklawu stosowane były wyłącznie narzędzia jednorazowego użytku lub właściciele mieli podpisane umowy na świadczenie usług sterylizacji narzędzi z podmiotami posiadającymi autoklawy.

Powstające w trakcie wykonywania zabiegów odpady niebezpieczne, takie jak igły, kartridże do mikronakłuć, nożyki podologiczne, rollery przechowywane są na stanowiskach pracy w specjalnych sztywnych pojemnikach opisanych nazwą wytwórcy i zbiorczo magazynowane były w urządzeniach chłodniczych. Odbiór ww. odpadów zapewniony był przez specjalistyczne firmy na podstawie zawartych umów. Prawidłowe gospodarowanie odpadami potwierdzone było

przez kontrolowanych usługodawców zawartymi umowami, kartami przekazania odpadów oraz fakturami za wykonaną usługę odbioru i utylizacji odpadów.

Zgodnie z ustawą o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi właściciele gabinetów kosmetycznych posiadają wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, które regulują:

- sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich,
- zasady stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji,
- sposoby przeprowadzania dezynfekcji skóry,
- zasady dekontaminacji, czyli procesu niszczenia biologicznych czynników chorobotwórczych przez mycie i dezynfekcję pomieszczeń oraz sterylizację narzędzi.

Wprowadzona w życie w 2018 roku ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz. U. z 2017 poz. 2111) ma na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego (UV) wydzielanego przez urządzenia wykorzystywane do naświetlania skóry wywołujące efekt opalenizny. Istotą ustawy jest ograniczenie zachorowań na nowotwory skóry. Służyć temu ma przede wszystkim podniesienie świadomości społecznej w zakresie szkodliwości działania promieniowania UV wydzielanego przez solaria. Ustawa całkowicie zakazuje korzystania z solariów przez osoby, które nie ukończyły 18 roku życia, nakłada na właścicieli solariów obowiązek zamieszczania w miejscu udostępniania solariów informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium oraz wprowadza całkowity zakaz promocji i reklamy usług w zakresie udostępniania solariów.

Przeprowadzone kontrole w zakresie przestrzegania przepisów o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium potwierdziły wdrożenie i stosowanie nowych rozwiązań, tj. całkowitego zakazu korzystania z solariów przez osoby, które nie ukończyły 18 roku życia, obowiązku zamieszczania w miejscu udostępniania solariów informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium oraz całkowitego zakazu promocji i reklamy usług w zakresie udostępniania solariów. Przeprowadzone kontrole wykazały, iż właściciele solariów na terenie powiatu ostrowieckiego wywiązują się z obowiązków nałożonych ww. ustawą.

PPIS zgodnie z planem zasadniczych przedsięwzięć przygotowywał informacje w zakresie kompetencji PIS o spełnieniu wymagań określonych w ustawie z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium, przedkładając kwartalnie do ŚPWIS.

1.5. Obiekty komunikacji publicznej (dworzec autobusowy, środki transportu)

W ewidencji 1 dworzec autobusowy PKS, który został skontrolowany w 2019 r. Kontrola wykazała dobry stan sanitarno- techniczny obiektu.

W 2019 r. PPIS dodatkowo skontrolował 7 środków transportu, tj. 5 autobusów komunikacji publicznej Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji Sp. z o. o. Gminy Ostrowiec Świętokrzyski w Ostrowcu Świętokrzyskim oraz 2 środki transportu publicznego należące do Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Ostrowcu Świętokrzyskim S.A.

Wszystkie skontrolowane środki transportu ocenione zostały jako dobre pod względem higienicznym i technicznym.

1.6. Cmentarze

W ewidencji 21 obiektów, w tym 1 cmentarz komunalny i 20 cmentarzy parafialnych. W 2019 roku przeprowadzono 4 kontrole, co stanowi 19,05 %. Szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami komunalnymi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny sprawował nadzór nad prawidłowym przebiegiem ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich oraz nad warunkami ich transportu.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi ekshumacja zwłok i szczątków jest dopuszczalna w okresie od 16 października do 15 kwietnia i przeprowadza się ją we wczesnych godzinach rannych.

W 2019 roku wydano 17 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji oraz 22 postanowienia dotyczące sprowadzenia zwłok/ prochów z zagranicy do Polski.

1.7. Domy przedpogrzebowe

W 2019 r. ewidencję zmniejszono o 1 obiekt, w ewidencji pozostały 2 obiekty, skontrolowano 100%.

Domy przedpogrzebowe na nadzorowanym przez PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim terenie posiadają pomieszczenia do wystawienia trumien ze zwłokami, kaplice do odprawiania ceremonii pogrzebowych, pomieszczenia/ chłodnie do przechowywania zwłok oraz pomieszczenia do przygotowania zwłok. Obiekty są zabezpieczone przed dostępem gryzoni i owadów- siatki w oknach.

1.8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Grupa ta obejmuje różnorodne obiekty użyteczności publicznej, w przypadku których zachowanie właściwego stanu sanitarnego jest niezbędne z uwagi na zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego osób z nich korzystających. Do tej grupy zalicza się 140 obiektów: pralnie, obiekty sportowe, apteki, obiekty kulturalne, laboratoria, stacje paliw, parkingi, tereny rekreacyjne wraz z piaskownicami oraz ośrodek wsparcia rodziny (2018-141 obiektów). Skontrolowano 82 obiekty, co stanowi 59 %.

Ta grupa obiektów stanowi 33,9 % obiektów użyteczności publicznej.

Tabela 9. Ewidencja i ilość skontrolowanych „Innych obiektów użyteczności publicznej” w latach 2018- 2019.

Lp.	Nazwa obiektu	wg ewidencji 2018	skontrolowanych	wg ewidencji 2019	skontrolowanych
1.	Pralnie	6	3	5	3
2.	Obiekty sportowe	10	9	10	10
3.	Apteki, punkty apteczne	39	2	39	1
4.	Obiekty kulturalne	9	2	9	0
5.	Laboratoria	2	1	2	1
6.	Stacje paliw	13	6	13	9
7.	Ośrodek wsparcia rodziny	1	0	1	0
8.	Wiaty przystankowe	0	5	0	10
9.	Parkingi	7	5	7	6
10.	Tereny rekreacyjne	54	32	54	42
	Razem	141	65	140	82

Kontroli poddano w szczególności: piaskownice ogólnodostępne, ośrodki wypoczynkowe, stacje paliw przy trasach turystycznych, obiekty sportowe, parkingi, wiaty przystankowe oraz pralnie ze względu na bezpieczeństwo osób korzystających z ww. obiektów.

W 2019 r. nałożono na właściciela pralni 2 grzywny na łączną kwotę 5000 zł. Obiekt uległ likwidacji.

Kontrole placów zabaw wraz z piaskownicami ogólnodostępnymi wykazały poprawę stanu sanitarno- technicznego. Przeprowadzono 36 kontroli piaskownic. Urządzenia zabawowe

znajdujące się na placach zabaw posiadają atesty higieniczne. Część placów zabaw jest ogrodzona i zabezpieczona przez dostępem zwierząt. Gmina oraz spółdzielnie mieszkaniowe dokonują systematycznych przeglądów urządzeń zabawowych oraz przeprowadzają wymianę piachu wg opracowanych harmonogramów 2 razy: przed i w trakcie trwania sezonu letniego.

Na terenie powiatu ostrowieckiego dużym zainteresowaniem w sezonie letnim cieszy się Ośrodek wypoczynkowy „Gutwin” w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Ośrodek czynny jest 7 dni w tygodniu w godzinach od 11:00 do 19:00. Usytuowany jest na peryferiach miasta i obrzeżach Puszczy Iłżeckiej. Stwarza wiele możliwości do czynnego wypoczynku, zwłaszcza w okresie wakacyjnym. Określany jako „zielone płuca Ostrowca Świętokrzyskiego" dzięki swemu położeniu oraz proponowanym formom wypoczynku przyciąga liczne grono mieszkańców.

Do dyspozycji odwiedzających ośrodek udostępnia się:

- kąpielisko z plażą piaszczystą,
- wypożyczalnia sprzętu wodnego (rowery wodne i kajaki),
- ogrodzone boisko do piłki nożnej plażowej,
- nieogrodzone boisko do piłki siatkowej plażowej,
- miejsce z dwoma murowanymi grillami,
- plac zabaw,
- park linowy z dwoma trasami (mała i duża),
- ogrodzony kort tenisowy,
- wytyczone dwie trasy biegowe (5 i 10 km),
- ustęp ogólnodostępny,
- utwardzony parking (ok. 100 miejsc parkingowych),
- budynek administracyjny z pełnym węzłem sanitarnym dla pracowników
- oraz lokal gastronomiczny.

W związku z sezonem turystycznym w 2019 r. skontrolowano 9 stacji paliw na terenie powiatu ostrowieckiego znajdujących się przy trasach najczęściej uczęszczanych. Wszystkie skontrolowane stacje paliw dysponują ogólnodostępnymi ustępami, które są utrzymane w dobrym stanie sanitarno- technicznym. Zapewnione są środki higieniczno- sanitarne i prawidłowe wentylacje w kabinach.

W trakcie kontroli Państwowa Inspekcja Sanitarna zwracała szczególną uwagę na spełnienie przez podmiot kontrolowany obowiązku:

- 1) posiadania koncesji, w zakresie dotyczącym paliw ciekłych,

- 2) wpisu do rejestru,
- 3) zgłoszenia do Prezesa URE infrastruktury paliw ciekłych.

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż przedsiębiorcy posiadają koncesje na obrót paliwami ciekłymi oraz okazali złożone do URE wnioski celem aktualizacji danych koncesji zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W trakcie przeprowadzanych kontroli informowano kontrolowanych o obowiązku utrzymania pojemników służących do zbierania odpadów komunalnych w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym. Celem zapobiegania rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych zalecano przeprowadzanie okresowych dezynfekcji ww. pojemników zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku.

Przeprowadzone kontrole 6 parkingów ogólnodostępnych potwierdziły dobry stan sanitarno- techniczny, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, tereny utrzymane czysto. Właściciele/ zarządcy terenów zapewнили oznakowane i utwardzone miejsca parkingowe z wydzielonym miejscem dla osób niepełnosprawnych.

foto: boisko Orlik, os. Ogrody w Ostrowcu Św.

Baza sportowa na terenie powiatu jest dobrze rozwinięta. Funkcjonują: 1 piłkarski ośrodek treningowy, 4 boiska sportowe typu „Orlik” oraz 4 miejskie stadiony i hala sportowa.

Boiska sportowe typu „Orlik” udostępniane są dla grup zorganizowanych oraz osób indywidualnych bezpłatnie. Obiekty czynne 7 dni w tygodniu. Boiska cieszą się dużym zainteresowaniem dzieci i dorosłych.

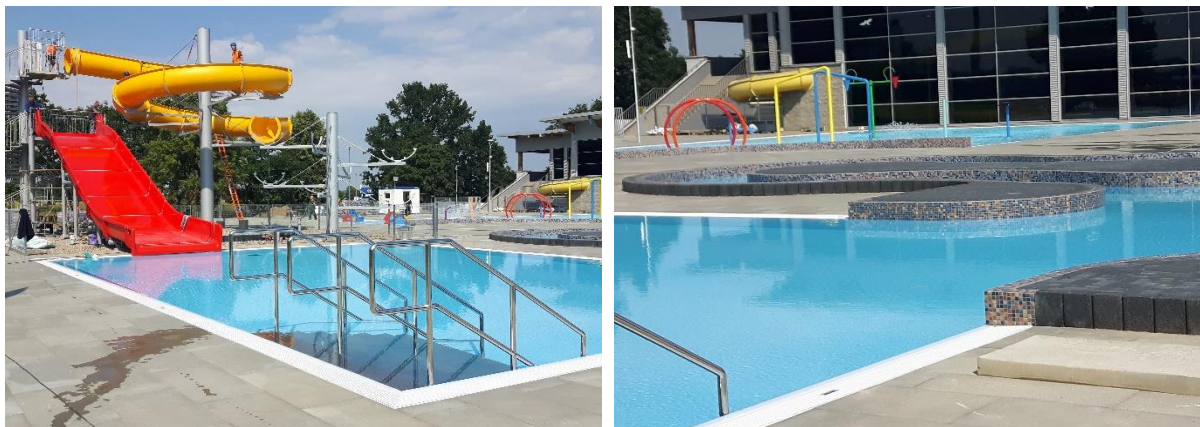
Miejskie stadiony piłkarskie posiadają nawierzchnie trawiaste, które są na bieżąco koszone i pielęgnowane przez zarządców lub gospodarzy obiektów we własnym zakresie. Posiadają trybuny z miejscami siedzącymi dla kibiców, zaplecza administracyjno- szatniowe oraz magazyny sprzętu sportowego.

Na terenie Hali Widowiskowo - Sportowej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 11 organizowane są imprezy masowe: koncerty, występy, rozgrywki sportowe

dla dzieci i dorosłych. Hala dysponuje 3086 miejscami dla widzów. Obiekt posiada pełne zaplecze magazynowe, szatniowe, administracyjne oraz część hotelową dla trenerów.

1.9. Kąpieliska i baseny kąpielowe

Zgodnie z ewidencją obiektów nadzorowanych przez PPIS w Ostrowcu Św. w 2019 r. na terenie powiatu ostrowieckiego udostępnione były 2 obiekty dla kąpiących się:

1. „Pływalnia „Rawszczyzna” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Mickiewicza 32,

Pływalnia „Rawszczyzna”

PPIS w Ostrowcu Św. podobnie jak w latach ubiegłych, w 2019 r. nadzorował Pływalnię „Rawszczyzna” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Mickiewicza 32, której zarządcą w imieniu Gminy Ostrowiec jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji ul. Świętokrzyska 11, Ostrowiec Świętokrzyski.

W 2019 roku PPIS w Ostrowcu Św. w ramach nadzoru pobrał do badań 7 prób wody basenowej oraz wykonał oznaczenia chloru wolnego, ogólnego i związanego na miejscu w trakcie poboru prób. Woda została pobrana zgodnie z ustalonym harmonogramem poboru na rok 2019 r. z 3 niecek oraz z systemów cyrkulacji (woda wprowadzana do niecek).

W trakcie poboru zarządcą udostępnił dane z odczytu automatycznego dla parametrów: pH, Redox i chloru wolnego.

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim monitorował jakość wody na pływalni poprzez analizę parametrów jakości wody na pływalni na podstawie przekazanych sprawozdań z badań, zakresu i częstotliwości wykonywanych badań przez zarządzającego pływalnią oraz wyników badań wody

na pływalni wykonanych przez PIS. W 2019 r. PPIS wydał zbiorczą ocenę jakości wody na pływalni.

Woda na Pływalni „Rawszczyzna” w 2019 r. odpowiadała wymogom sanitarnym określonym w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r. poz. 2016).

Kąpielisko „Gutwin” w Ostrowcu Świętokrzyskim

Organizatorem kąpieliska „Gutwin” jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, ul. Świętokrzyska 11 w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Teren kąpieliska oznakowany jest w widocznych miejscach tablicami: Regulamin „Kąpieliska” oraz tablicą informacyjną Kąpielisko Ośrodek Wypoczynkowy „Gutwin”. Tablica informacyjna zgodna z § 3 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 29 grudnia 2018 r. w sprawie ewidencji oraz sposobu oznakowania kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli (Dz. U. poz. 2476).

W obiekcie prowadzony jest rejestr poziomu wody i wizualnej oceny czystości zbiornika Gutwin, który zawiera wpisy dotyczące daty/ stanu wody i wizualnej oceny czystości wody.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.) rada gminy określa corocznie sezon kąpielowy, który obejmuje okres między 1 czerwca a 30 września oraz corocznie określa wykaz kąpielisk na terenie gminy. Organizator kąpieliska do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego sezon kąpielowy, w którym kąpielisko ma być otwarte, przekazuje wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta wniosek o umieszczenie w wykazie kąpielisk.

Organizator kąpieliska jest obowiązany do prowadzenia kontroli wewnętrznej, w ramach której m. in. ustala z PPIS harmonogram pobierania próbek oraz pobiera próbki wody w ustalonych z PPIS punktach.

W ramach kontroli urzędowej organy PPIS dokonują bieżącej i sezonowej oceny jakości wody w kąpielisku pod względem spełnienia wymagań określonych w przepisach.

W 2019 r. w ramach kontroli wewnętrznej organizator pobrał 4 próby wody z kąpieliska oraz w ramach kontroli urzędowej PPIS pobrał 1 próbę przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego. Na podstawie sprawozdań z badań wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej i urzędowej PPIS wydał 6 ocen jakości wody, w których stwierdził przydatność wody do kąpieli (5 ocen bieżących i 1 ocenę sezonową po zakończeniu sezonu kąpielowego). Wszystkie oceny jakości wody umieszczane były w Serwisie kąpieliskowym oraz na stronie internetowej

www.psse.ostrowiec.pl. w formie komunikatów Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Zgodnie z ustawą Prawo wodne organy PIS obowiązane są do prowadzenia Serwisu kąpieliskowego, który dostępny jest na stronie Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem <http://sk.gis.gov.pl/>.

foto: Serwis kąpieliskowy

Prowadzony internetowy serwis kąpieliskowy jest systemem informacyjnym, który prezentuje na mapie Polski wykaz wszystkich wyznaczonych uchwałami Rad gmin kąpielisk oraz przedstawia aktualne informacje o jakości wody w kąpieliskach i infrastrukturze kąpielisk. Celem Serwisu jest natychmiastowe przekazywanie i rozpowszechnianie informacji o jakości wody w kąpieliskach podczas letniego wypoczynku.

2. Inne działania

➤ Imprezy masowe

W 2019 r. na terenie powiatu ostrowieckiego odbyło się szereg imprez masowych. PPIS w Ostrowcu Św. opiniował 24 wnioski organizatorów w sprawie przeprowadzenia imprezy masowej, zwracając szczególną uwagę na zapewnienie przez organizatora właściwych warunków higieniczno- sanitarnych, punktów czerpalnych wody do spożycia, właściwego postępowania z odpadami komunalnymi oraz zapewnienia pomocy medycznej.

➤ Sprowadzenie zwłok z zagranicy, ekshumacje

W ramach nadzoru nad zagadnieniami dotyczącymi postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim wydał 22 postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy, 17 decyzji zezwalających na ekshumację i przewóz ekshumowanych zwłok.

➤ **Interwencje**

PPIS w Ostrowcu Św. w 2019 r. podjął 3 interwencje na terenie powiatu ostrowieckiego. Interwencje dotyczyły: nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie cmentarza parafialnego, zastrzeżeń sanitarnych podczas świadczonych usług w pokojach noclegowych oraz nieprawidłowości sanitarno- higienicznych na pływalni.

Jedna z przeprowadzonych kontroli potwierdziła zgłoszone nieprawidłowości we wskazanym zakresie (cmentarz parafialny). W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami ukarano zarządcę kontrolowanego obiektu mandatem karnym, wydano decyzję merytoryczną oraz płatniczą.

➤ **Wizje**

W 2019 r. przedstawiciele PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim uczestniczyli w 29 wizjach lokalnych w mieszkaniach prywatnych, celem oceny występowania uciążliwości zapachowych-ksylamit.

W 23 mieszkaniach potwierdzono jego obecność.

➤ **Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego**

PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim opiniował 6 projektów uchwał w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Waśniów, Bałtów, Ćmielów, Kunów i Bodzechów oraz 5 Uchwał, w sprawie ustalenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy i zagospodarowania tych odpadów.

W 2019 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim zaopiniował również wniosek Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Ostrowcu Św. w sprawie zaakceptowania projektu uchwały dotyczącej wykazu kąpielisk.

Wnioski

W 2019 roku na **413** obiektów będących w ewidencji (2018 r.- **404**), skontrolowano **185** obiektów użyteczności publicznej. Nadzór sanitarny nad obiektami użyteczności publicznej w 2019 r. nie wykazał istotnych zagrożeń dla zdrowia ludzi.

Nałożono:

- 2 mandaty karne na łączną kwotę 600 zł na 2 obiekty: salon kosmetyczny za brak należytej czystości przy świadczeniu usług i Parafię będącą zarządcą cmentarza za nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi),
- 2 grzywny w celu przymuszenia na łączną kwotę 5000 zł.

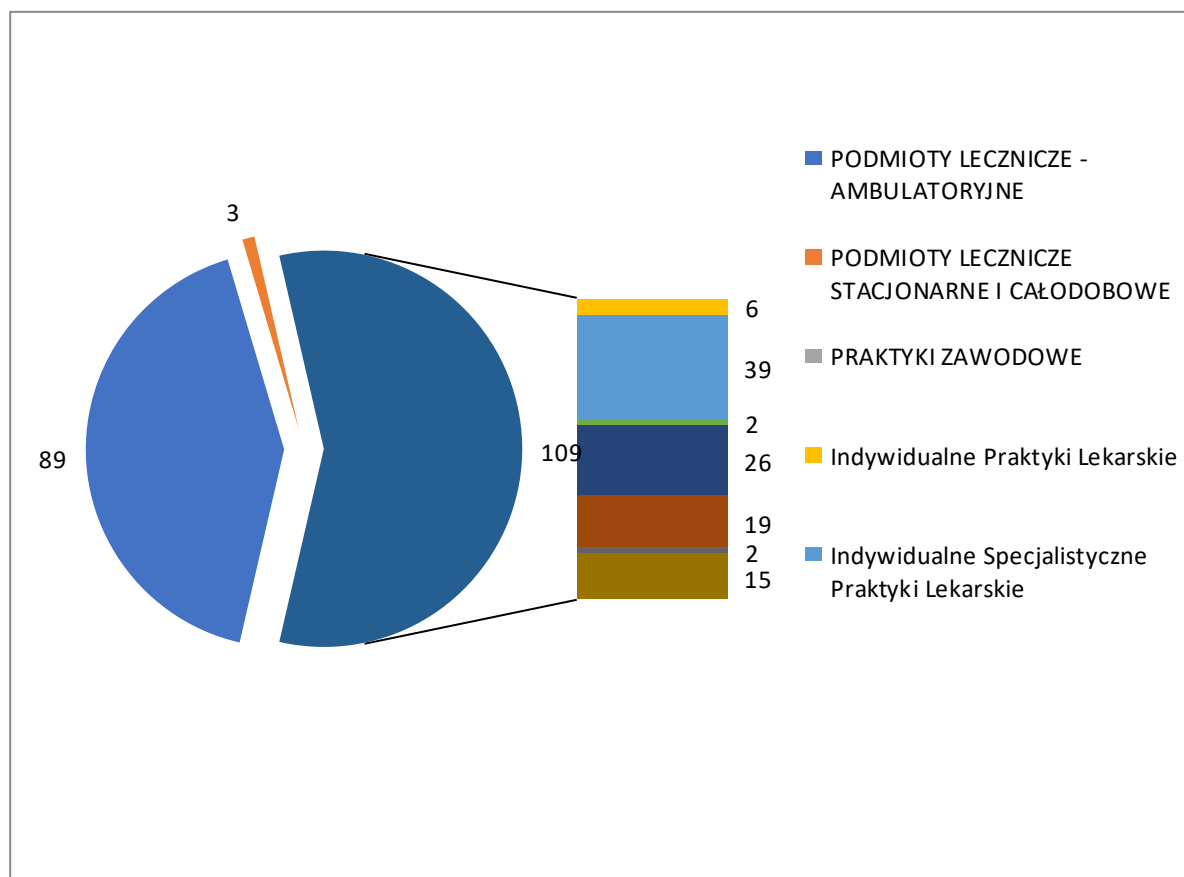
Sprawowanie nadzoru sanitarnego nad zakładami fryzjerskimi, kosmetycznymi i odnowy biologicznej utrudnia brak szczegółowych przepisów prawnych. Szybko rozwijający się sektor usług prywatnych, panująca konkurencja w tym zakresie oraz bieżący nadzór Inspekcji Sanitarnej wymusza na właścicielach poprawę warunków sanitarno- technicznych pomieszczeń, zmianę wystroju wnętrz i wyposażenia obiektów.

W kontrolowanych obiektach użyteczności publicznej informowano właścicieli o nowelizacji Ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2182), który mówi, iż właściciel lub zarządzający obiektem, w którym obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych, jest obowiązany umieścić w widocznych miejscach odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych na terenie obiektu.

V. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W 2019 r. pod nadzorem PPIS w Ostrowcu Św. funkcjonowało łącznie 203 podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

Realizacja ustawowych zadań odbywała się poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Zakres przedmiotowy kontroli obejmował sprawdzenie należytego stanu sanitarno-technicznego obiektu, dostosowania użytkowanych urządzeń, aparatury i sprzętu do kształtu i powierzchni pomieszczeń, czystości bieżącej i porządku w obiekcie, prawidłowości prowadzonych procesów dekontaminacji powierzchni i sprzętu wielokrotnego użytku, gospodarki odpadami medycznymi i komunalnymi, właściwego postępowania z bielizną, przestrzegania procedur zapobiegających zakażeniom, prowadzenia gospodarki szczepionkowej w podmiotach realizujących świadczenia zdrowotne z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej. Prowadzony nadzór obejmował również realizację Programu Szczepień Ochronnych oraz prowadzenie dokumentacji medycznej w tym zakresie.

Rys.16. Struktura nadzorowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W 2019 r. skontrolowano 89 podmiotów wykonujących działalność leczniczą będących w ewidencji, co stanowi 43,8 % (2018 r. – 47,26 %).

Tabela 10. *Odsetek skontrolowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą w 2019 r.*

	Lp.	Rodzaj obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych	% obiektów skontrolowanych	
Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze	1.	STACJONARNE I CAŁODOBOWE ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE	<i>szpitalne</i>	2	2	100,0
			<i>hospicja</i>	1	1	100,0
	2.	AMBULATORYJNE ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE	<i>Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice</i>	37	29	78,4
			<i>Medyczne laboratoria diagnostyczne i punkty pobrań materiału do badań</i>	11	5	45,4
			<i>Zakłady rehabilitacji leczniczej</i>	11	3	27,3
			<i>Inne</i>	30	12	40,0
Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę	3.	<i>Indywidualna praktyka lekarska</i>	6	2	33,3	
	4.	<i>Indywidualna specjalistyczna praktyka lekarska</i>	39	11	28,2	
	5.	<i>Grupowa praktyka lekarska</i>	4	2	50,0	
	6.	<i>Indywidualna praktyka lekarzy dentyków</i>	26	10	38,5	
	7.	<i>Indywidualna specjalistyczna praktyka lekarzy dentyków</i>	19	10	52,6	
	8.	<i>Inne</i>	15	2	6,6	

1. Podmioty lecznicze

W 2019 r. liczba podmiotów leczniczych będących pod nadzorem PPIS w Ostrowcu Św. w stosunku do 2018 r. zwiększyła się o 6 obiektów i wynosiła 92 (w 2018 r. – 86) w tym:

- podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne – 3;
- podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – 89.

Ogółem skontrolowano 52 obiekty, co stanowi 56,5% wszystkich ujętych w ewidencji spośród tej grupy.

1.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

Na terenie nadzorowanym znajdują się 3 podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne tj. G.V.M. CARINT sp. z o.o. Centrum Kardiologii Inwazyjnej Elektroterapii i Angiologii ul. Szymanowskiego 13 w Ostrowcu Św., Hospicjum Stacjonarne ul. Focha 5 w Ostrowcu Św. W roku sprawozdawczym ewidencję zwiększono o 1 obiekt w grupie stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, szpitale jednodniowe tj. „Maltanka” sp. z o.o. Szpital Chirurgiczny „Maltanka” Oddział Leczenia Jednego Dnia ul. Polna 84, 27-400 Ostrowiec Św.

1.1.1. Szpitale

G.V.M. CARINT sp. z o. o. Centrum Kardiologii Inwazyjnej NZOZ, ul. Szymanowskiego 13 w Ostrowcu Św. należy do G.V.M. CARINT sp. z o. o. ul. Al. Pułkownika Władysława Bieliny – Prażmowskiego 60, 31-514 Kraków.

Przeprowadzona kontrola sanitarna obiektu oceniająca stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, gospodarkę odpadami medycznymi, przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom oraz system kontroli zakażeń szpitalnych nie wykazała nieprawidłowości w tym zakresie.

Kontroli poddano pomieszczenia: oddziału kardiologii z gabinetem diagnostyczno-zabiegowym (tj. 6 pokoiów łóżkowych z pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi), oddziału intensywnego nadzoru kardiologicznego (tj. 8 stanowisk i 1 stanowisko intensywnej terapii), pracownię radiologii zabiegowej, pracownię urządzeń wszczepialnych serca, pracownię hemodynamiki i elektrofizjologii oraz pomieszczenia pomocnicze tj. magazyn główny odpadów medycznych oraz pomieszczenia porządkowe, brudownik i pomieszczenia socjalne.

Zakres świadczonych usług obejmuje: konsultacje kardiologiczne, badania nieinwazyjne EKG, USG i Holter, diagnostyka i terapia z zakresu kardiologii i radiologii inwazyjnej, stosowanie nowych metod rewaskularyzacji mięśnia sercowego, poszerzenie tętnic szyjnych i kręgowych, leczenie i monitorowanie chorych hospitalizowanych z powodu ostrych stanów wieńcowych, monitorowanie i leczenie chorych z groźnymi dla życia zaburzeniami rytmu serca,

monitorowanie i leczenie chorych hospitalizowanych z niestabilną chorobą wieńcową i niewydolnością krążeniowo- oddechową wykonywanie zabiegów wszczepienia stałych i czasowych układów stymulujących serca, zabiegi z zakresu elektrofizjologii.

Usługi lecznicze wykonywane są przy użyciu narzędzi zarówno jednorazowego jak i wielokrotnego użytku. Sprzęt wielorazowy poddawany jest procesowi wstępnej dezynfekcji i mycia na miejscu, a następnie przekazywany w odpowiednich, oznakowanych pojemnikach do miejsca wykonywania usługi sterylizacji tj. PZOZ w Starachowicach.

W celu zminimalizowania kontaminacji w obiekcie zapewniono w maksymalnie możliwych sytuacjach korzystanie ze sprzętu jednorazowego. Sterylny sprzęt jednorazowy jest kontrolowany pod względem dat ważności przez pracowników 1x w miesiącu. Fakt używania sprzętu wielorazowego jest dokumentowany poprzez gromadzenie kodów, metek i pasków wskaźnikowych w prowadzonych rejestrach lub dokumentacji medycznej pacjentów.

W zakresie procesów dekontaminacji opracowany jest cykl procedur obejmujący poszczególne obszary. W obiekcie prowadzony jest monitoring zużycia preparatów do dezynfekcji skóry i powierzchni.

Dokumentacja w zakresie realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych prowadzona jest w formie cząstkowych raportów oceniających poprawność stosowanych procedur z zakresu zapobiegania zakażeniom szpitalnym obowiązującym w systemie kontroli zakażeń szpitalnych w oddziale: w zakresie higieny rąk, stosowania środków ochrony indywidualnej i zbiorowej, zakresie oceny postępowania, uzyskania i przechowywania materiału sterylnego, postępowania z bielizną szpitalną.

W zakresie zapewnienia właściwej higieny rąk, pokoje łóżkowe zostały wyposażone w dozowniki nałóżkowe ze środkiem dezynfekcyjnym.

Analiza danych z systemu zakażeń szpitalnych nie wykazała nieprawidłowości. W toku prowadzonej kontroli sprawdzono prowadzenie działań w zakresie zapobiegania zakażeniom szpitalnym. W szpitalu powołano zespół ds. zakażeń wewnątrzszpitalnych, którego zadania to opracowywanie i aktualizacja systemu zapobiegania i zwalczania zakażeń szpitalnych, prowadzenie kontroli wewnętrznej oraz przedstawienie wyników i wniosków z tej kontroli Ordynatorowi Oddziału i komitetowi zakażeń szpitalnych, szkolenie personelu w zakresie kontroli zakażeń szpitalnych, konsultowanie osób podejrzanych o zakażenie lub chorobę zakaźną oraz tych, u których rozpoznano zakażenie lub chorobę zakaźną.

Zagadnienia dotyczące aktualnej sytuacji w zakresie szczepów NDM i działań jakie można i należy podjąć w ramach zapobiegania rozprzestrzenianiu się choroby w przypadku podejrzenia u chorego były jednym z poruszanych tematów. Uczestnikom przypomniano materiały, które są ogólnie dostępne na stronie internetowej GIS, omówiono zasady zabezpieczenia i przenoszenia zakażeń poprzez zastosowanie opracowanych i zaktualizowanych instrukcji i materiałów. Omawiane zagadnienia przedstawiano w formie prezentacji multimedialnej. Na szkoleniu omówiono i przećwiczono sposób korzystania ze środków ochrony zalecanych do zastosowania.

W 2019 r. liczba hospitalizacji wynosiła 1396, co stanowi 63 % wykorzystanych łóżek. Wykonano łącznie 1188 badań mikrobiologicznych u pacjentów.

Na terenie szpitala nie wystąpiły zakażenia szpitalne. Zarejestrowano 9 przypadków wystąpienia czynnika alarmowego u osoby hospitalizowanej, w tym przypadku założone indywidualna karta rejestracji drobnoustroju alarmowego, prowadzony rejestr czynników alarmowych w formie tabelarycznej.

1.1.2. Hospicjum

Kontrola przeprowadzona w Hospicjum Stacjonarnym im. Jana Pawła II nie wykazała nieprawidłowości.

Zakres kontroli obejmował ocenę stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, gospodarkę odpadami medycznymi i przestrzeganie procedur zapobiegających zakażeniom.

W podmiocie leczniczym opracowana Księga standardów i procedur pielęgniarstwa jako zbiór postępowania personelu w Domu Ulgi w Cierpieniu im. Jana Pawła II w Ostrowcu Św. wobec pacjentów przebywających w placówce. W obiekcie prowadzona jest wewnętrzna kontrola z zakresu realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych. Okazano procedurę i protokół z ostatniej kontroli wewnętrznej dot. szkolenia personelu sprzątającego na temat stosowanych środków dezynfekcyjnych, prawidłowej dekonataminacji powierzchni i sprzętu.

1.1.3 Szpital jednodniowy

W bieżącym roku sprawozdawczym do Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą został zgłoszony Szpital Chirurgiczny „Maltanka” Oddział Leczenia Jednego Dnia ul. Polna 84, 27-400 Ostrowiec Św. Przeprowadzona kontrola wykazała, że kontrolowany wykonuje świadczenia medyczne z zakresu chirurgii ogólnej w ramach Oddziału Leczenia Jednego Dnia obejmujące:

operacje żyłaków (laserowa, klasyczna) w znieczuleniu miejscowym, operacje przepuklin (pachwinowe, udowe, brzuszne), operacje proktologiczne (usuwanie żyłaków odbytu, przetoki), przeszczepy skóry, oczyszczanie owrzodzeń w znieczuleniu miejscowym, chirurgiczne usuwanie guzków skóry, piersi, badanie proktologiczne. Kontrolą objęto pomieszczenia przeznaczone na działalność szpitala jednodniowego tj. izba przyjęć obejmująca punkt rejestracji pacjentów, gabinet diagnostyczno-zabiegowy z pomieszczeniem do higieniczno-sanitarnym wyposażonym dodatkowo w natrysk dostosowanym dla osób niepełnosprawnych, pracownię endoskopii, gabinet diagnostyczno-zabiegowy o charakterze zabiegowym, śluza dla pacjenta, śluza szatniowa, pomieszczenie przygotowania personelu, pomieszczenie przygotowania pacjenta, pokój pobytu pacjenta, WC dla pacjentów, pomieszczenie dla personelu (nadzór pooperacyjny) pomieszczenie higieniczno-sanitarne dla personelu, magazyn sprzętu i aparatury, magazyn bielizny brudnej i czystej, pomieszczenie porządkowe; pomieszczenia sterylizatorni posiadające okno z szafą przelotową do magazynu materiałów sterylnych oraz dwa okna podawcze z pracowni endoskopii oraz sali operacyjnej, magazyn materiałów sterylnych.

Zabiegi wykonywane w ramach działalności leczniczej związane są z wykorzystaniem sprzętu jednorazowego użytku: igły, strzykawki, cewniki, opatrunki, skalpele oraz wielokrotnego użytku: imadła, pensety, kleszczyki, nożyki, szczypczyki do oczyszczania rany, kochery do nacinania. Dezynfekcja narzędzi wielokrotnego użytku odbywa się w autoklawie znajdującym się w pomieszczeniu sterylizatorni z zachowaniem ciągu technologicznego obejmującego blat materiałów skażonych, odcinek mycia ręcznego obejmujący urządzenie myjąco-dezynfekcyjne i zlew dwukomorowy, blat materiałów czystych do przeglądania i pakietowania materiałów czystych przed sterylizacją, sterylizator parowy, odcinek blat materiałów sterylnych, stanowisko higieny rąk zlokalizowane poza blatem roboczym.

Zgodnie z wytycznymi sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użycia wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia kontrola procesu sterylizacji za pomocą wskaźników biologicznych Spora A prowadzona 1 raz w tygodniu, chemiczna za pomocą wskaźników Steam Verity należących do 6 klasy wskaźników wieloparametrowych wskazujących, że zostały osiągnięte wszystkie wartości krytycznych parametrów sterylizacji gwarantujący jej prawidłowy przebieg. Autoklaw wyposażony jest w automatyczny rejestrator parametrów procesu sterylizacji.

Procesy dezynfekcji i sterylizacji udokumentowane, okazano protokoły wykonanych czynności.

Kontrola w zakresie postępowania z odpadami medycznymi i komunalnymi nie wykazała zastrzeżeń. Z opracowanymi w tym zakresie procedurami zapoznali się pracownicy, co zostało udokumentowane złożonymi podpisami.

Zalecenie pokontrolne dotyczyło prowadzenia okresowej dezynfekcji termicznej sieci wodociągowej wskazującej na wykonanie badania próbek ciepłej wody użytkowej na obecność pałeczek *Legionella* sp. z częstotliwością pobierania próbek ciepłej wody do badań w przedsiębiorstwach podmiotu wykonującego działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia lecznicze określona w załączniku do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dn. 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Zalecenie zostało wykonane. Przesłano sprawozdania z badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych wody, które nie wykazały nieprawidłowych zmian.

1.2. Podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

PPIS w 2019 r. nadzorował 89 podmiotów leczniczych prowadzących działalność w trybie ambulatoryjnym, które stanowiły najliczniejszą grupę obiektów obejmującą:

- przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice - 37,
- medyczne laboratoria diagnostyczne i punkty pobrań materiału do badań – 11;
- zakłady rehabilitacji leczniczej – 11;
- inne ogółem, w tym pogotowie – 30.

Skontrolowano 49 obiektów, co stanowi 55,05 % wymienionej grupy obiektów w których przeprowadzono 49 kontroli.

W ramach nadzoru bieżącego prowadzono kontrole oceniające m.in.: stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, prawidłowość opracowania i wdrożenia procedur zapobiegających

zakażeniom i chorobom zakaźnym, gospodarkę odpadami medycznymi i komunalnymi, postępowanie

z bielizną, realizację Programu Szczepień Ochronnych.

W kontrolowanych podmiotach stwierdzono zadowalający stan sanitarno-techniczny. Kontrolowane obszary nie wykazały nieprawidłowości.

1.2.1. Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice

Najliczniejszą grupę obiektów wśród ogółu podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne stanowiły przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie – 37, w tym 35 niepublicznych i 2 publiczne.

Łącznie w tej grupie podmiotów prowadzących działalność leczniczą przeprowadzono 49 kontroli, co stanowi 55,05 % skontrolowanych obiektów.

Oceniany zakres kontroli nie wykazał znaczących nieprawidłowości. W niektórych podmiotach leczniczych prowadzone były prace remontowe dotyczące głównie odnowienia powłok malarskich.

W 1 obiekcie kontrolowanym dokonano gruntownego remontu wszystkich pomieszczeń wykorzystywanych do prowadzenia działalności leczniczej w którym dokonano wymiany okien, płytek podłogowych (gres), naściennych a także wyposażenia wszystkich pomieszczeń przez co wzrósł komfort świadczonych usług medycznych.

W 1 podmiocie leczniczym z tej grupy obiektów ze względu na bezpieczeństwo preparatów szczepionkowych zainstalowano agregat prądotwórczy i klimatyzację.

W 2019 r. przeprowadzono łącznie 24 kontrole w gabinetach diagnostyczno-zabiegowych, w których realizowane były szczepienia ochronne.

Zakres prowadzonych czynności kontrolnych obejmował: spełnienie przez lekarza obowiązku informowania rodziców/opiekunów o obowiązku poddania dzieci szczepieniom ochronnych, postępowanie świadczeniodawcy wobec osób nie realizujących szczepień w wyznaczonych terminach, postępowania lekarza w przypadku stwierdzenia niepożądanego odczynu poszczepiennego. Kontrola obejmowała analizę dokumentacji medycznej w tym prowadzenie zapisów w dokumentacji medycznej pacjentów, potwierdzających fakt udzielania informacji rodzicom w zakresie szczepień oraz rzetelne prowadzenie dokumentacji medycznej w tym zakresie. Wyniki kontroli nie wykazały nieprawidłowości.

Prowadzone kontrole w zakresie warunków przechowywania preparatów szczepionkowych wykazały, że wszystkie podmioty lecznicze realizujące szczepienia ochronne posiadają urządzenia chłodnicze zapewniające odpowiednią temperaturę przechowywania zgodną z wymaganiami producenta.

Urządzenia chłodnicze wyposażone są w czujniki temperatury oraz dodatkowe systemy bezpieczeństwa informujące o przekroczeniu wymaganych progów temperatur. W 2 punktach szczepień zostały zainstalowane urządzenia podtrzymujące napięcie (zasilacze UPS) przy zaniku lub braku energii elektrycznej w urządzeniach chłodniczych służących do przechowywania preparatów szczepionkowych.

1.2.2 Dezynfekcja i sterylizacja

W 2019 r. przeprowadzono 89 kontroli obejmujących ocenę procesów dekontaminacji, w tym 67 kontroli procesów sterylizacji. Przeprowadzone kontrole nie wykazały uchybień w tym zakresie. W toku czynności kontrolnych stwierdzono wystarczające zabezpieczenie w ilości środków do mycia i dezynfekcji sprzętu medycznego, narzędzi i powierzchni.

Dobór stosowanych preparatów dezynfekcyjnych oraz parametry dezynfekcji nie budziły zastrzeżeń. Do dezynfekcji niewielkich powierzchni głównie stosowane są preparaty w formie gotowej do użycia w sprayu.

Podmioty posiadające sprzęt wielokrotnego użycia ze względu na rodzaj wykonywanych świadczeń posiadają urządzenia sterylizujące lub zlecają usługę sterylizacji firmie zewnętrznej. Narzędzia, materiały i sprzęt medyczny przekazywany jest do sterylizacji w zamkniętych pojemnikach odpowiednio oznakowanych.

Procesy sterylizacji w celu potwierdzenia ich efektywności były objęte kontrolą wewnętrzną prowadzoną przez osoby odpowiedzialne. Kontrola procesu sterylizacji odbywała się w formie dokumentacji cyklu, zawierającej wynik procesu sterylizacji. Wskaźniki chemiczne stosowane były do każdego pakietu z narzędziami. Wskaźniki biologiczne stosowane były celem kontroli skuteczności procesu sterylizacji autoklawu raz w miesiącu lub częściej. Sprzęt i materiał sterylny magazynowany był w przeznaczonych do tego celu miejscach. Pakiety ze sterylnymi narzędziami posiadały aktualne terminy ważności.

Do wszystkich podmiotów leczniczych prowadzących procesy sterylizacji przesłano „Ogólne wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia” opracowane przez grupę ekspertów Stowarzyszenia Higieny Lecznictwa, Polskiego Stowarzyszenia Sterylizacji Medycznej, Narodowego Instytutu Leków.

Podczas kontroli zwracano uwagę na zapoznanie z zaleceniami zawartymi w wytycznych, dostosowanie procedur do nowych wymagań w zakresie sterylizacji wyrobów wielokrotnego użytku.

Podmioty realizujące świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, świadczyły usługi medyczne wyłącznie przy użyciu sprzętu jednorazowego użytku.

1.3. Pozostałe podmioty lecznicze udzielające ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych

W 2019 r. PPIS prowadził nadzór nad 52 podmiotami leczniczymi prowadzącymi działalność leczniczą w trybie ambulatoryjnym, które obejmowały: 11 zakładów rehabilitacji leczniczej, 11 medycznych laboratoriów diagnostycznych i punktów pobrań, 30 innych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych z różnych zakresów. Kontroli sanitarnej poddano 20 obiektów.

Prowadzone kontrole oceniały spełnienie wymagań sanitarno-technicznych użytkowanych pomieszczeń i poprawność stosowanych procedur związanych z prowadzoną działalnością.

Stan sanitarno-techniczny wszystkich obiektów był zadowalający.

Przestrzeganie procedur higienicznych oceniono jako prawidłowe. Opracowane procedury zawierały zasady sprzątnięcia pomieszczeń obiektu, prawidłowego postępowania z bielizną i odpadami medycznymi.

Zaopatrzenie w środki do utrzymania czystości, preparaty dezynfekcyjne do prowadzenia procesów dekontaminacji powierzchni, sprzętu i skóry zapewnione były w odpowiednich ilościach.

Podmioty prowadziły właściwą gospodarkę odpadami medycznymi, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

We wszystkich skontrolowanych obiektach wytwarzane odpady medyczne gromadzone były w wydzielonych pomieszczeniach wyposażonych w urządzenia chłodnicze, a następnie

przekazywane specjalistycznej firmie celem unieszkodliwienia. Kontrolowani okazywali się stosowną dokumentacją potwierdzającą prawidłowe postępowanie.

Stosowany sprzęt medyczny podlegał regularnym przeglądom technicznym, co zostało udokumentowane zapisami w paszportach technicznych sprzętu.

1.4. Praktyki zawodowe

W 2019 r. PPIS prowadził nadzór nad 111 (2018 r. - 115) podmiotami wykonującymi działalność leczniczą jako praktyki zawodowe. Udział procentowy poszczególnych rodzajów praktyk kształtował się następująco:

- indywidualne praktyki lekarskie – 6, co stanowi 5,40%;
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie – 39, co stanowi 35,13%;
- grupowe praktyki lekarskie – 4, co stanowi 3,60%;
- indywidualne praktyki lekarzy dentyków – 26, co stanowi 23,42%;
- indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków – 19, co stanowi 17,11%;
- inne praktyki zawodowe – 15, co stanowi 13,51%.

Kontrole sanitarne przeprowadzono w 37 obiektach, co stanowi 33,3% ogółu wszystkich obiektów w omawianej grupie.

W kontrolowanych obiektach ocenie poddano stan sanitarno-techniczny, postępowanie z odpadami medycznymi, postępowanie z brudną i czystą bielizną, sprzątanie pomieszczeń. Postępowanie z odpadami oceniono jako prawidłowe. Podmioty posiadały zawarte umowy z wyspecjalizowanymi firmami na odbiór odpadów medycznych. W zależności od ilości wytwarzanych odpadów medycznych na stanowisku pracy, odpady magazynowane były w przeznaczonych do tego celu urządzeniach chłodniczych w wyznaczonych miejscach.

W toku prowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie gromadzenia i usuwania odpadów medycznych.

Podmioty były oceniane pozytywnie w zakresie prowadzenia czynności porządkowych w pomieszczeniach.

Podobnie jak w latach ubiegłych się sposób postępowania z brudną i czystą bielizną nie wykazał nieprawidłowości. Podmioty posiadały stosowne instrukcje i procedury w tym zakresie. W obiektach, w których stosowana była bielizna wielorazowa, usługę pralniczą wykonują podmioty zewnętrzne na podstawie zawartych umów. Kontrolowane gabinety korzystają również z bielizny jednorazowego użytku. W toku prowadzonych kontroli stwierdzano zachowany stan czystości bieżącej.

Wnioski:

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości. W większości podmiotów wykonujących działalność leczniczą osoby odpowiedzialne dokładają starań, aby pomieszczenia, w których udzielane są świadczenia zdrowotne miały należyty stan sanitarno-higieniczny.

W ramach wykonywanych zabiegów wykorzystywany jest sprzęt jednorazowego użytku, który jest zabezpieczony w ilościach niezbędnych do liczby wykonywanych usług leczniczych a także wielokrotnego użytku, poddawany procesowi sterylizacji w podmiocie lub przekazywany do sterylizacji w zamkniętych, odpowiednio oznakowanych pojemnikach.

Świadczenia zdrowotne udzielane są w sposób zapewniający zapobieganie zakażeń i chorób zakaźnych. Podmioty zgodnie z obowiązującymi przepisami prowadzą kontrolę wewnętrzną dotyczącą realizacji działań w zakresie zapobiegania i zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych.

Osoby odpowiedzialne za realizację szczepień ochronnych dokładają starań i wprowadzają działania organizacyjne zapewniające bezpieczeństwo przechowywania preparatów szczepionkowych m.in. zapewniona jest ciągłość łańcucha chłodniczego, a preparaty szczepionkowe przechowywane są zgodnie z zaleceniami producenta w temperaturze (+2⁰ C, +8⁰).

Systemy przechowywania szczepionek i monitorowania warunków chłodniczych w punktach szczepień dają gwarancję bezpiecznego ich użycia.

VI. WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

Głównym zadaniem działalności w zakresie higieny pracy jest ochrona zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w środowisku pracy oraz zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych. Realizacja tego zadania odbywa się poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego, w ramach którego prowadzone są kontrole zakładów pracy pod kątem przestrzegania przepisów dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy.

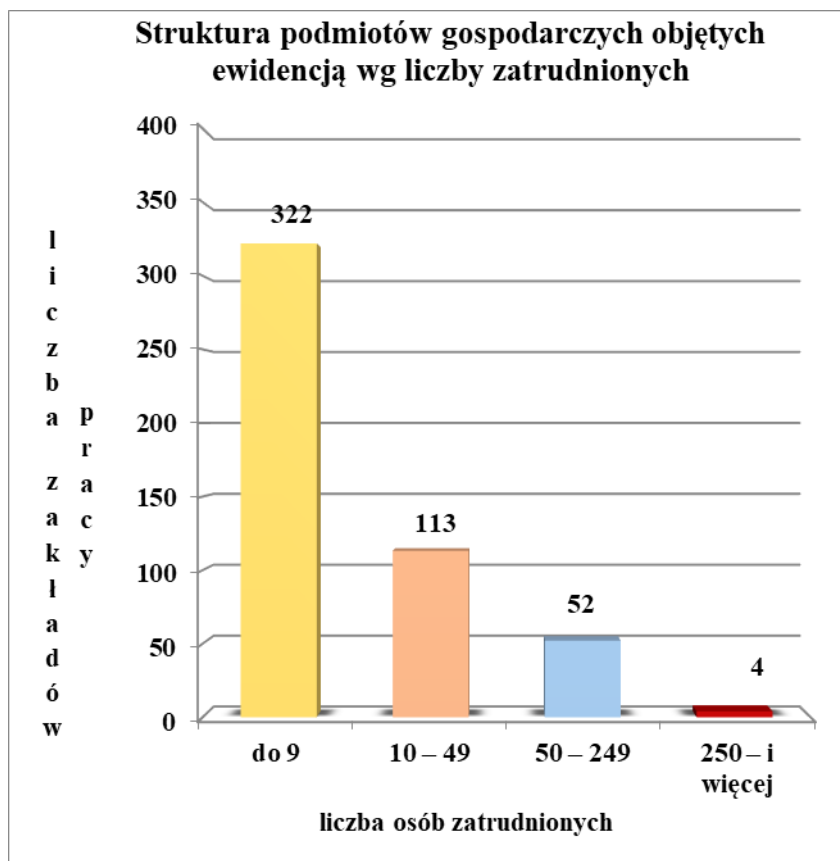
1. Zakres kontroli warunków pracy

W 2019 r. w rejestrze obiektów Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się 491 zakładów pracy.

Największą grupę nadzorowanych obiektów w stosunku do zakładów objętych ewidencją stanowią przedsiębiorstwa małe, zatrudniające do 9 pracowników tj. 322 zakładów co stanowi 65,5% oraz zakłady zatrudniające 10-49 pracowników tj. 113 zakładów co stanowi 23,1%. Natomiast znacznie mniejszą grupę obiektów nadzorowanych stanowią zakłady zatrudniające 50-249 pracowników tj. 52 zakłady, co stanowi 10,6% oraz 250 i więcej pracowników tj. 4 zakłady, co stanowi 0,8 %.

Tabela 11. Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych.

Liczba zatrudnionych w zakładzie pracy pracowników	Liczba zakładów pracy	Odsetek całkowitej liczby nadzorowanych zakładów w [%]
do 9	322	65,5
10 – 49	113	23,1
50 – 249	52	10,6
250 – i więcej	4	0,8
Razem	491	100

Rys.17. Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych.

W 2019 r. w skontrolowanych 251 zakładach (51,3% nadzorowanych) przeprowadzono 284 kontrole. Pod szczególnym nadzorem znalazły się przedsiębiorstwa stosujące i wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny, produkty biobójcze, przedsiębiorstwa produkcyjno – handlowo – usługowe prowadzące działalność w branży spożywczej (cukiernie, piekarnie), odzieżowej (szwalnie), zakłady przemysłu tworzyw sztucznych, zakłady opieki zdrowotnej, placówki handlu detalicznego oraz warsztaty samochodowe.

W czasie kontroli szczególną uwagę zwracano na:

1. wypełnianie przez pracodawców obowiązków wynikających z oceny ryzyka zawodowego,
2. badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
3. przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
4. badania profilaktyczne pracowników,
5. wprowadzanie do obrotu oraz stosowanie produktów biobójczych,
6. wprowadzanie do obrotu oraz stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin.

Przy planowaniu kontroli brano pod uwagę następujące kryteria:

- występowanie w środowisku pracy czynników szkodliwych,
- występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń (NDSiN),
- stosowanie substancji chemicznych i ich mieszanin,
- stosowanie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3,
- występowanie czynników rakotwórczych i mutagennych,
- stosowanie i wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- występowanie czynników biologicznych,
- występowanie azbestu,
- zapadalność na choroby zawodowe.

2. Postępowanie administracyjno-egzekucyjne

W wyniku przeprowadzonych w 2019 r. kontroli wydano 28 decyzji administracyjnych, które miały na celu wyegzekwowanie poprawy warunków pracy.

Wydane decyzje zawierały ogółem 57 zarządzeń dotyczących:

- przeprowadzenia badań i pomiarów środowiska pracy,
- obniżenia normatywów higienicznych NDSiN czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- sporządzenia i wprowadzenia w życie programu działań organizacyjnych i technicznych w zakresie narażenia na hałas,
- założenia kart i rejestrów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- poprawy stanu sanitarno – technicznego zaplecza socjalnego dla pracowników oraz pomieszczeń pracy,
- zapewnienia bieżącej ciepłej i zimnej wody w pomieszczeniach zaplecza higieniczno-sanitarnego,
- zapewnienia środków higieny osobistej w zapleczu higieniczno-sanitarnym,
- przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy,
- prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,

- prowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- przekazywania do PPIS w Ostrowcu Św. informacji o substancjach, ich mieszaninach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- założenia spisu substancji chemicznych i ich mieszanin,
- zaprzestania wprowadzania oraz udostępniania na rynku do obrotu produktów posiadających niewłaściwe oznakowanie,
- dokonania utylizacji lub zwrotu posiadanych na stanie produktów do producenta/dostawcy/podmiotu odpowiedzialnego za etykietowanie,
- wyznaczenia oraz przeszkolenia osoby do udzielania pierwszej pomocy w zakładzie pracy,
- umieszczenia znaku słownego oraz graficznego zakazu palenia papierosów elektronicznych.

Nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli wynikają z niezajomości lub nieświadomości przepisów prawnych, a także ponoszenia kosztów przez pracodawców.

3. Nadzór nad warunkami pracy

Działania organów inspekcji sanitarnej nakierowane są na ochronę zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem czynników szkodliwych dla zdrowia (hałas, pył, czynniki chemiczne, drgania mechaniczne) w środowisku pracy, w celu zmniejszenia liczby nowych przypadków chorób zawodowych i innych chorób związanych z wykonywaną pracą. Pion Higieny Pracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawuje również nadzór nad chemikaliami, a mianowicie nadzór nad obrotem i stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, detergentów oraz **prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3** w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i rozporządzeń krajowych wydanych na ich podstawie.

3.1. Nadzór w warunkach przekroczeń NDS i NDN

Na terenie powiatu ostrowieckiego w skontrolowanych **251** zakładach pracy, stwierdzono przekroczenia NDSiN czynników szkodliwych dla zdrowia w **31** zakładach o różnym PKD.

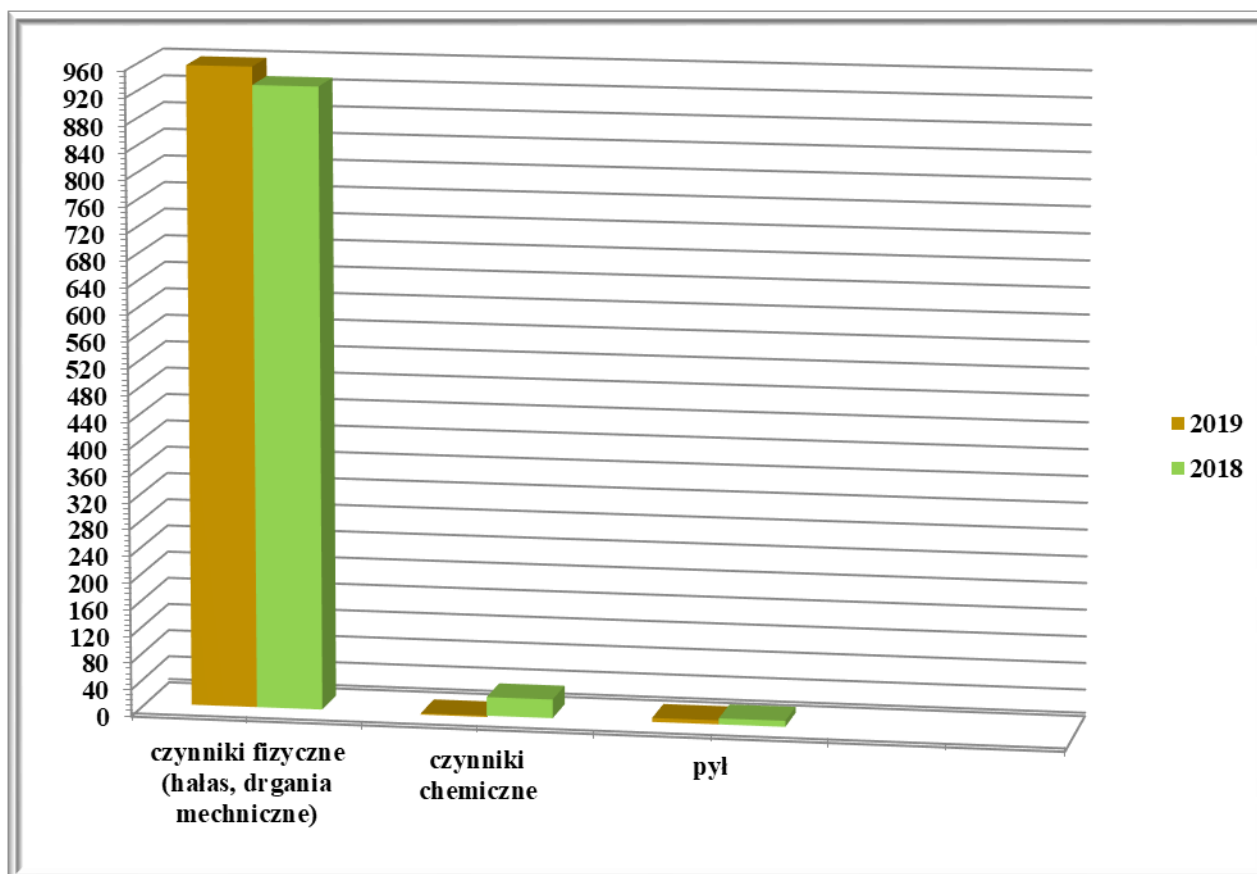
Liczba zatrudnionych osób w skontrolowanych zakładach (251) wynosiła 10431 osób z których 1007 osób pracowało w przekroczeniach NDSiN czynników szkodliwych dla zdrowia, stanowi to 9,7 % zatrudnionych w zakładach skontrolowanych.

W przekroczeniach najwyższego dopuszczalnego natężenia i stężenia czynników szkodliwych dla zdrowia, zatrudnionych jest:

- 993 pracowników na działanie czynników fizycznych (hałas - 952, drgania mechaniczne - 41),
- 3 osoby na działanie szkodliwych czynników chemicznych,
- 11 osób na pył.

Tabela 12. *Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach pracy w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2018-2019*

ROK / DANE	2018	2019
Liczba skontrolowanych zakładów	300	251
Zatrudnienie ogółem w skontrolowanych zakładach	11331	10431
Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	29	31
Liczba pracowników narażonych na czynniki szkodliwe w tym na:	953	1007
Czynniki fizyczne (hałas, drgania mechaniczne)	933	993
Pył	14	11
Czynniki chemiczne	33	3

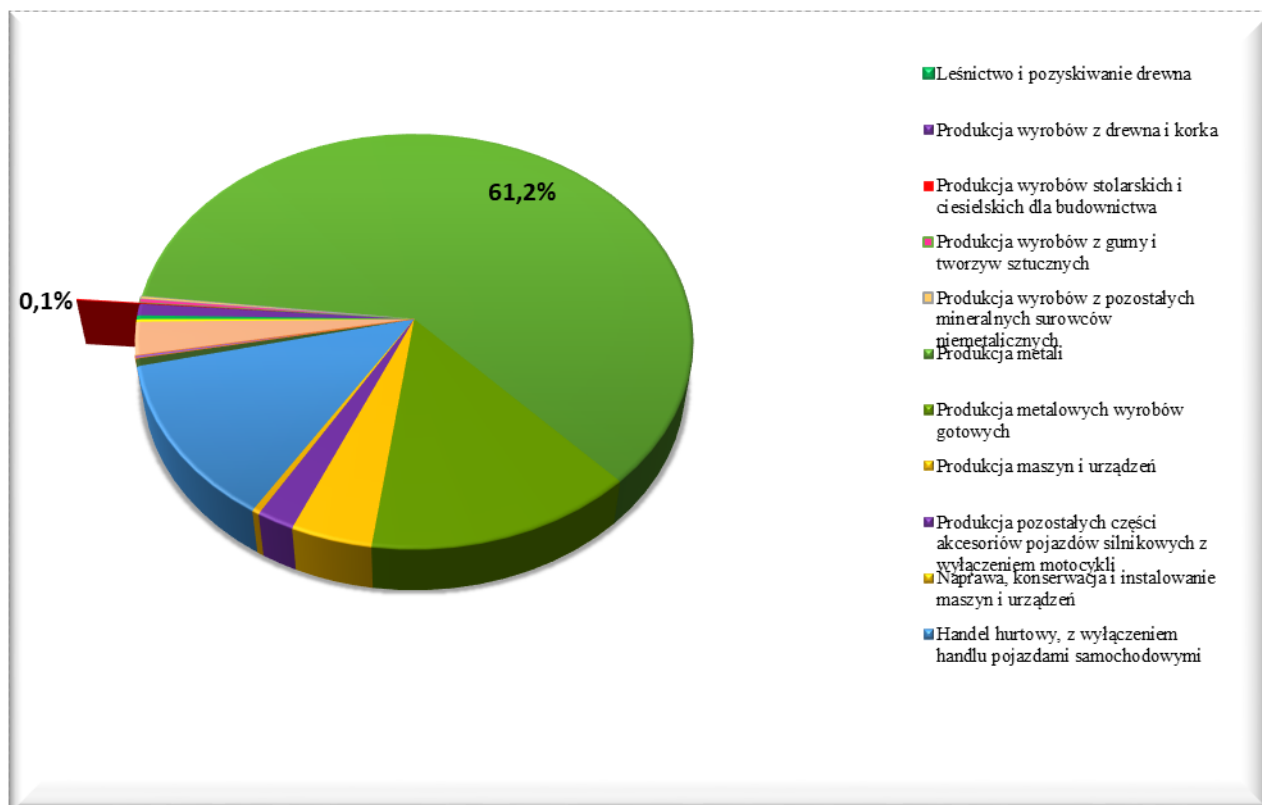
Rys.18. Liczba zatrudnionych na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono czynnik szkodliwy w stężeniach/natężeniach powyżej NDS/NDN.

W 2019 r. w porównaniu do roku 2018 zwiększyła się liczba pracowników zatrudnionych w warunkach przekroczenia normatywów higienicznych (2018 – 953, 2019 – 1007). Podobnie jak w roku ubiegłym, największą grupę pracujących w warunkach szkodliwych stanowiły osoby narażone na ponadnormatywne działanie czynnika fizycznego - hałas. Pracownicy zatrudnieni w warunkach narażenia na hałas wyposażeni są w odpowiednio dobrane ochronniki słuchu, których stosowanie jest nadzorowane i egzekwowane przez pracodawcę, a strefy zagrożenia hałasem są oznakowane.

Tabela 13. *Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach wg PKD*

Wykaz zakładów pracy i osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN				
Dział PKD	Rodzaj działalności (nazwa działu PKD)	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDS / NDN	Liczba osób pracujących w przekroczeniach NDS / NDN	Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS / NDN
02	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	1	3	0,3
16	Produkcja wyrobów z drewna i korka	4	9	0,9
20	Produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa	1	1	0,1
22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1	3	0,3
23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2	2	0,2
24	Produkcja metali	2	616	61,2
25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych	9	143	14,2
28	Produkcja maszyn i urządzeń	2	43	4,3
29	Produkcja pozostałych części akcesoriów pojazdów silnikowych z wyłączeniem motocykli	1	20	2,0
31	Produkcja mebli	1	4	0,4
33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	3	127	12,5
42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej.	1	6	0,6
46	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	1	2	0,2
68	Działalność związana z obsługą nieruchomości	1	26	2,6
73	Usługi reklamowe; usługi badania rynku i opinii publicznej	1	2	0,2
Razem (wszystkie PKD)		31	1007	100

Powyższe dane przedstawia poniższy wykres, który wskazuje, iż największy odsetek pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono przekroczenia stanowi produkcja metali gdzie w przekroczeniach pracuje 616 osób tj. 61,2%, ogółu zatrudnionych w tych zakładach. Natomiast najmniejszy procent osób w narażeniu pracuje w zakładach zajmujących się handlem hurtowym, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi oraz produkcja wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa tj. 0,1%.

Rys.19. Procent osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN

W 2019 r. wydano 3 decyzje dot. przekroczeń wartości NDNiS czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy:

- 2 decyzje nakazujące obniżenie NDS czynników szkodliwych do obowiązujących norm, tj. stężenia czynnika chemicznego: manganu oraz stężenie zapylenia,
- 1 decyzja na sporządzenie i wprowadzenie w życie programu działań organizacyjno-technicznych, zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

3.2. Nadzór nad produktami biobójczymi

Według ewidencji PSSE w Ostrowcu Św. w powiecie ostrowieckim znajduje się 16 podmiotów wprowadzających do obrotu produkty biobójcze oraz 27 zakładów stosujących produkty biobójcze.

W 2019 r. przeprowadzono łącznie 21 kontroli zakładów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu produktów biobójczych oraz 27 kontroli w firmach stosujących produkty biobójcze. Objęte kontrolą obiekty to hurtownie produktów biobójczych i środków

ochrony roślin, sklepy z tymi środkami, zakłady wykonujące usługi DDD, pływalnia oraz zakłady produkujące produkty spożywcze.

Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na występowanie w obrocie produktów, które były wycofywane z obrotu decyzjami właściwych PPIS.

Ocenie poddano losowo wybrane produkty znajdujące się w asortymencie firm wprowadzających do obrotu produkty biobójcze – oceniono łącznie 17 kart charakterystyki i 19 oznakowań opakowań produktów. W zakładach stosujących produkty biobójcze oceniono łącznie 3 karty charakterystyki i 3 oznakowania opakowań produktów.

W trzech przypadkach kontrole wykazały nieprawidłowości w zakresie udostępniania produktów biobójczych tj.:

- etykiety produktów zawierały niewłaściwe elementy: piktogram określający rodzaj zagrożenia, zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia, zwroty wskazujące środki ostrożności, hasło ostrzegawcze.
- produkty nie znajdowały się w aktualnym wykazie dostępnym na stronie internetowej Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

Zakwestionowane produkty biobójcze bezpośrednio zostały zwrócone odpowiedniemu dostawcy. W związku z powyższym PPIS w Ostrowcu Św. wydał 3 decyzje opłatowe.

W trakcie kontroli wśród produktów biobójczych znajdujących się na stanie kontrolowanych obiektów nie stwierdzono produktów wycofanych z obrotu przez Inspektorów Sanitarnych decyzjami, które zostały przekazane przez Świętokrzyskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego do PSSE w Ostrowcu Św. w 2019 r.

Na terenie powiatu ostrowieckiego nie ma firm zajmujących się produkcją lub konfekcjonowaniem produktów biobójczych.

3.3. Substancje chemiczne i ich mieszaniny

Obowiązki przedsiębiorców w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin zależą od miejsca w łańcuchu dostaw w odniesieniu do substancji wg kolejności: producent, importer, dystrybutor, dalszy użytkownik.

Na terenie powiatu ostrowieckiego w roku 2019 w ewidencji znajdowało się 53 podmioty **wprowadzające do obrotu** substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach tj. 3 producentów, 1 importer, 43 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin, 6 dalszych

użytkowników – formulatorów oraz 146 podmiotów stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny – rys.20.

Rys.20. Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.

Zgodnie z rozporządzeniem REACH w ewidencji znajdują się 3 podmioty zobowiązane do rejestracji substancji.

W 2019 r. przeprowadzono 204 kontrole w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin: 56 kontroli u wprowadzających do obrotu substancje w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach oraz 148 kontroli u stosujących substancje chemiczne i ich mieszaniny.

Przeprowadzone kontrole dotyczyły realizacji rozporządzenia (WE) NR 1907/2006 PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniające dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006 r., str.1, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006.

Podczas kontroli stwierdzono uchybienia w powyższym zakresie, tj. :

1. etykiety produktów zawierały niewłaściwe elementy tj.:
 - piktogramy określające rodzaj zagrożenia na pomarańczowym tle w kształcie kwadratów,
 - zwroty wskazujące rodzaj zagrożenia (zwroty R),
 - zwroty wskazujące środki ostrożności (zwroty S),
 - znaki ostrzegawcze (Xi drażniący, Xn szkodliwy, F łatwopalny),
2. na opakowaniach nie umieszczono etykiety w języku urzędowym – polskim,
3. brak spisu substancji chemicznych i ich mieszanin.

PPIS w Ostrowcu Św. z uwagi na kontrole kwestionowane wydał 3 decyzje nakazujące usunięcie nieprawidłowości.

Sprawując nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3 zgodnie z art.44 ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r., poz. 852 z późn. zm.), sekcja przesyła informacje dotyczące legalnego użycia i zapotrzebowania prekursorów narkotykowych na formularzach INCB (Międzynarodowej Organizacji ds. Kontroli Narkotyków).

W 2019 r. przeprowadzono 16 kontroli w zakresie prekursorów narkotykowych tj.: 12 kontroli w zakładach stosujących prekursorów narkotykowych kategorii 2 to: bezwodnik kwasu

octowego i nadmanganian potasu oraz kategorii 3: kwas solny, kwas siarkowy, aceton, toluen oraz 4 kontrole w zakładach wprowadzających do obrotu prekursorzy kategorii 3.

W trakcie kontroli sprawdzane były dokumenty handlowe, deklaracje klienta, cel użycia, wymagane ilości. Nie stwierdzono nietypowych transakcji, zamawiane ilości odpowiadają zwykłemu zużyciu przez klienta.

3.4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. w elektronicznej bazie gromadzone są informacje o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, które są przekazywane do Centralnego Rejestru Danych prowadzonego w Instytucie Medycyny Pracy w Łodzi.

W związku z tym weryfikowane są coroczne informacje pracodawców o czynnikach rakotwórczych sporządzane wg wzoru podanego w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 lipca 2012 r. w sprawie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy (Dz.U. z 2016r. poz.1117).

Z analizy danych wprowadzanych do rejestru wynika, że na terenie powiatu ostrowieckiego najczęściej zgłaszane jest narażenie na czynniki takie jak:

- promieniowanie jonizujące,
- pył drewna twardego,
- tlenek chromu(VI) i siarczan (VI) kobaltu,
- pył azbestu,
- benzen,
- ogniotrwałe włókna ceramiczne,
- aldehyd mrówkowy.

W ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajduje się 17 zakładów pracy, w których występuje narażenie na czynniki rakotwórcze lub mutagenne.

W 2019 r. w powyższym zakresie skontrolowano 17 zakładów pracy.

Na terenie powiatu ostrowieckiego stwierdzono ogółem 340 osób narażonych na czynniki rakotwórcze i mutagenne w tym 166 kobiet i 174 mężczyzn.

Podczas kontroli sprawdzano czy pracodawca prowadzi rejestry prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikami lub procesami technologicznym o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, rejestry pracowników narażonych na te czynniki.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono niedopełnienie wymaganych prawem obowiązków przez jeden podmiot w zakresie:

- prowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- prowadzenia rejestru pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,
- przekazywania do PPIS w Ostrowcu Św. informację o substancjach, ich mieszaninach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym.

W celu usunięcia stwierdzonych w czasie kontroli uchybień wydano decyzję administracyjną.

W ramach długofalowego „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terenie Polski” przeprowadzono 1 kontrolę w firmie zajmującej się transportem materiałów konstrukcyjnych zawierających azbest.

W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono uchybień w tym zakresie.

3.5. Występowanie czynników biologicznych w środowisku pracy

Nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy jest monitorowany w zakładach o takich profilach działalności jak: zakłady opieki zdrowotnej, laboratoriach diagnostycznych zakłady prowadzące działalność związaną z pozyskiwaniem drewna i przetwórstwem, zakłady służb leśnych, zakłady gospodarki odpadami, zakłady wodociągów i kanalizacji, oczyszczalni ścieków, zakłady przetwórstwa mięsa i drobiu, zakłady produkcji artykułów spożywczych, pralniach, zakłady świadczące usługi pogrzebowe.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi przeprowadzono 83 kontrole w 82 obiektach. Ogółem na terenie powiatu narażonych na szkodliwe czynniki biologiczne grupy 2 i 3 zagrożenia jest 1103 pracowników (1397 w 2018 r.).

Na terenie naszej działalności stwierdzono zamierzone użycie szkodliwych czynników biologicznych 2 i 3 grupy zagrożenia w celach diagnostycznych w 2 obiektach. Pracodawcy złożyli do PPIS w Ostrowcu Św. informacje o użyciu czynnika biologicznego w środowisku pracy.

3.6. Choroby zawodowe

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika różne schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1367) mogą być uznane za chorobę zawodową.

W 2019 r. PPIS w Ostrowcu Św. przeprowadził 14 postępowań w sprawie podejrzenia chorób zawodowych, w wyniku których sporządzono 37 kart oceny narażenia zawodowego.

Wydano 6 decyzji, w tym 4 decyzje stwierdzające chorobę zawodową, 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Stwierdzone choroby zawodowe to:

- nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi,
- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz,
- choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi: zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza.

4. Inne działania

W ramach współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach przesyłane są karty oceny narażenia zawodowego na stanowiskach pracy dotyczących badanych pacjentów oraz decyzje chorób zawodowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w ramach współpracy z Państwową Inspekcją Pracy w Kielcach również przesyła do wiadomości decyzje administracyjne w sprawie chorób zawodowych.

Prowadząc postępowania w sprawie chorób zawodowych zwracamy się o informacje dotyczące stanu prawnego zakładów pracy do Sądu Rejonowego w Kielcach X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

W 2019 r. PPIS w Ostrowcu Św. w ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego nad zakładami pracy, przekazał informację o stwierdzonych uchybieniach właściwemu miejscowo (ze względu na siedzibę zakładu) Inspektorowi Sanitarnemu – PPIS w Warszawie.

PPIS w Ostrowcu Św. prowadząc postępowanie administracyjne zwracał się z prośbą o udzielenie informacji dot. produktu biobójczego do Wiceprezesa Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych.

W 2019 r. PPIS w Ostrowcu Św. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego współpracował także z Powiatowym Inspektoratem Weterynarii w Ostrowcu Św.

Wnioski

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy realizowała obowiązki i zadania ustawowe, a priorytetem w tej działalności było kontynuowanie nadzoru nad przestrzeganiem ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, rozporządzeń dotyczących produktów biobójczych oraz warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników zatrudnionych w zakładach nadzorowanych.

Dokonując oceny środowiska pracy należy stwierdzić, iż w roku 2019 zwiększyła się ogólna liczba osób narażonych na działanie szkodliwych czynników dla zdrowia.

Działania techniczne i organizacyjne podejmowane przez pracodawców, stosowanie środków ochrony indywidualnej oraz profilaktyka medyczna zapobiegają skutkom oddziaływania czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.

Pracodawcy w miarę możliwości dostosowują technologie produkcji do nowoczesnych standardów, odnawiają pomieszczenia produkcyjne i higieniczno-sanitarne, dbają o prawidłowe wyposażenie i urządzenie tych pomieszczeń, zapewniają pracownikom odpowiednią odzież ochronną i środki ochrony indywidualnej oraz przestrzegają terminowości przeprowadzania badań profilaktycznych pracowników.

Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie egzekwowania od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy oraz opracowania i wdrożenia w życie programów działań organizacyjno-technicznych, przyczyniają się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.

W toku postępowań w sprawach chorób zawodowych na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się zmniejszenie liczby zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych do 15 zgłoszeń w 2019 r. (17 zgłoszeń w 2016 r., 16 zgłoszeń w 2017 r., 17 zgłoszeń w 2018 r.).

VII. NADZÓR NAD PLACÓWKAMI NAUCZANIA I WYCHOWANIA ORAZ PLACÓWKAMI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w zakresie bieżącego nadzoru sanitarnego prowadzonego w 2019 roku kontrolował przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczno – sanitarne i zdrowotne w placówkach oświatowo – wychowawczych, opiekuńczych oraz obiektach wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży.

W podległych placówkach sprawowano nadzór w zakresie:

- higieny procesu nauczania;
- stanu sanitarno - higienicznego i technicznego budynków i pomieszczeń;
- warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach;
- warunków do utrzymania higieny osobistej;
- warunków wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży;
- wyposażenia pomieszczeń w odpowiednie meble i sprzęt;
- stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w pracowniach, laboratoriach i warsztatach szkolnych.

Kładąc nacisk na identyfikację i eliminację czynników zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży oraz zjawisk utrwalających niepożądane i szkodliwe zachowania prowadzono badania na stanowisku pracy ucznia związane z oceną dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. sprawował nadzór bieżący nad 114 placówkami, w tym 87 placówkami stałymi i 27 sezonowymi.

Wśród 87 stałych placówek ujętych w ewidencji są: żłobki, przedszkola / inne formy wychowania przedszkolnego (punkty przedszkolne), szkoły podstawowe, licea, zespoły szkół, warsztaty szkolne, szkoła wyższa, placówki z pobytem całodobowym (placówki opiekuńczo – wychowawcze, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy), placówki wychowania pozaszkolnego.

Placówki sezonowe stanowiło 27 obiektów zgłoszonych do „Bazy wypoczynku” dostępnej na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Zgodnie z przepisami Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r., poz. 60 z późn. zm.) w roku 2019 zakończył się okres wprowadzania zmian strukturalnych w tych typach szkół, w których realizuje się obowiązek szkolny, a kontynuowane były zmiany w szkolnictwie ponadpodstawowym.

Z dniem 31 sierpnia 2019 r. działalność zakończyły gimnazja, a w dniu 1 września 2019 r. dotychczasowe trzyletnie licea ogólnokształcące i czteroletnie technika stały się odpowiednio czteroletnimi liceami ogólnokształcącym lub pięcioletnimi technikami.

W powiecie ostrowieckim działalność zakończyło 10 szkół gimnazjalnych.

Placówki oświatowo – wychowawcze, dla których organem założycielskim lub prowadzącym jest powiat ostrowiecki nadzorowane są przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w 2019 r. przeprowadzono 125 kontroli, w tym:

- 27 kontroli placówek wypoczynku dzieci i młodzieży;
- 81 kontroli kompleksowych;

W 3 przypadkach kontrole sanitarne kompleksowe przeprowadzono równoległe z kontrolami sprawdzającymi wykonanie obowiązków wynikających z zarządzeń decyzji administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w stosunku do podmiotów.

Podczas 9 kontroli kompleksowych dokonano oceny dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii.

- 4 kontrole sprawdzające wykonanie nałożonych na stronę obowiązków;
- 13 kontroli tematycznych, w tym:
 - 7 kontroli w obszarze przygotowania szkół do nowego roku szkolnego
(W 2 przypadkach ocenę przygotowania przeprowadzono równoległe z kontrolami sprawdzającymi wykonanie obowiązków wynikających z zarządzeń decyzji administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w stosunku do podmiotów);
 - 4 kontrole na wniosek w przedmiocie wydania opinii w zakresie oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń
 - w związku z zakończeniem inwestycji związanej z rozbudową i przebudową budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Nowym Skoszynie, Nowy Skoszyn 130, 27-425 Waśniów o pomieszczenia dydaktyczne (salę gimnastyczną);
 - wykorzystywanych dla prowadzenia działalności szkoleniowej przez:

- a) Centrum Nauki i Biznesu „ŻAK” Sp. z o.o., Filia: ul. Kilińskiego 1, 27-400 Ostrowiec Św.
- b) Centrum Kształcenia Zawodowego „EKSPERT”, ul. Sandomierska 26a, 27-400 Ostrowiec Św.
- c) Studium Kształcenia Zawodowego i Języków Obcych s.c. Joanna Kostrzewa, Mirosław Krutina, Tomasz Krutina, os. Słoneczne 14, 27-400 Ostrowiec Św.

pod kątem zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i nauki.

- 2 kontrole o charakterze interwencyjnym z uwagi na zgłoszenia rodziców dotyczące:
- niewłaściwego stanu nawierzchni boiska szkolnego, tj. zaleganie warstwy piasku nadającej nawierzchni boiska śliskość i sprzyjającej upadkom użytkowników obiektu sportowego;
 - niewłaściwej organizacji pracy szatni w formie zamykanych boksów obsługiwanych w systemie numerycznym, tj. wydłużenie czasu oczekiwania dzieci w kolejce do szatni skutkujące spóźnianiem się uczniów na zajęcia lekcyjne oraz przekładające się na późniejszy powrót dzieci do domów.

Po kontroli sanitarnej przeprowadzonej w szkole w związku ze skargą na niewłaściwy stan nawierzchni boiska szkolnego została wykonana przez MOSiR w Ostrowcu Św. profesjonalna usługa w zakresie renowacji i pielęgnacji nawierzchni boiska wielofunkcyjnego z zastosowaniem sprzętu dedykowanego do czyszczenia i konserwacji obiektów sportowych.

W przypadku drugiej placówki Dyrektor szkoły w celu reorganizacji przestrzeni szatni szkolnej podjęła działania w kierunku zapewnienia indywidualnych, zamykanych szafek na odzież wierzchnią uczniów oraz eliminacji boksów szatniowych.

1. Stan sanitarno – techniczny placówek

Łącznie w 2019 r. przeprowadzono 125 kontroli sanitarnych.

Wydano 11 decyzji merytorycznych, w tym 5 decyzji w przedmiocie usunięcia stwierdzonych uchybień o charakterze higieniczno – sanitarnym, 5 decyzji dotyczących prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, 1 decyzję o umorzeniu postępowania administracyjnego oraz 5 decyzji płatniczych.

Stosunkowo mała liczba decyzji administracyjnych nakładających obowiązek usunięcia uchybień (2019 – 5; 2018 – 2; 2017 r. – 13; 2016 - 18) z jednej strony świadczy o systematycznej poprawie stanu sanitarno – higienicznego placówek oświatowo – wychowawczych, z drugiej zaś jest skutkiem prowadzonego postępowania administracyjnego w przedmiocie usunięcia w nadzorowanych obiektach uchybień stwierdzonych w latach poprzedzających rok

sprawozdawczy. Na koniec 2019 r. obowiązywały zarządzenia 14 decyzji administracyjnych wydanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. przed 2019 r.

W 2019 r. wyegzekwowano wykonanie zarządzeń zawartych w 7 decyzjach administracyjnych, w tym w 5 szkołach podstawowych oraz w 2 przedszkolach.

Wydano 5 decyzji administracyjnych dotyczących prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, zgodnie z uzasadnionymi i udokumentowanymi wnioskami zobowiązanych.

Główną przyczyną niezrealizowania części wcześniej wydanych decyzji w pierwotnie założonych terminach zgodnie z deklaracją dyrektorów szkół i organów prowadzących był brak środków finansowych.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi w 5 podległych placówkach w 2019 roku wydano 5 decyzji administracyjnych w przedmiocie:

- montażu na grzejnikach centralnego ogrzewania osłon chroniących przed bezpośrednim kontaktem z elementem grzejnym;
- zapewnienia właściwego stanu technicznego nawierzchni chodnika oraz terenu rekreacyjnego na placu szkolnym;
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń i wyposażenia (sal dydaktycznych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży);
- zapewnienia właściwych warunków do prowadzenia zajęć WF, w tym montażu krat lub siatek ochronnych na oknach od wewnątrz sali gimnastycznej i piłkochwyłów przed szklanymi drzwiami do sali gimnastycznej oraz zapewnienia właściwego stanu sanitarno - technicznego podłogi w salach gimnastycznych;
- dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii oraz prawidłowego zestawienia mebli;
- zapewnienia prawidłowej wentylacji w pomieszczeniach higieniczno – sanitarnych;
- zapewnienia właściwego stanu technicznego nawierzchni boisk sportowych, bieżni oraz skoczni w dal;
- zabezpieczenia poręczy balustrad na klatkach schodowych w budynku szkoły przed ewentualnym zsuwaniem się po nich dzieci;
- zapewnienia właściwego stanu sanitarno - technicznego toalet oraz prawidłowego wyposażenia pomieszczeń higieniczno – sanitarnych, tj. zapewnienia podajników na jednorazowe ręczniki papierowe i koszyków na odpady;

- pełnego ogrodzenia placu szkolnego oraz zagospodarowania terenu – wyrównania nawierzchni dróg.

Tabela 14. Porównanie zakresu nieprawidłowości będących przedmiotem decyzji wydawanych w latach 2017-2019 przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. po kwestionowanych kontrolach sanitarnych przeprowadzanych w podległych placówkach nauczania, wychowania i opieki.

Decyzje dotyczące:	Liczba decyzji wydanych w:		
	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Stanu sanitarno-technicznego dróg dojścia i ogrodzenia	1	1	1
Placów zabaw / rekreacyjnych / boisk sportowych	3	1	2
Ciągów komunikacyjnych w budynkach (nawierzchnie, schody, zabezpieczenia kaloryferów itd.) i/lub szatni	6	1	1
Sal lekcyjnych i innych sal zajęć dla dzieci i młodzieży	8	1	3
Dostosowania mebli i/lub posiadania certyfikowanych mebli oraz sprzętu sportowego	5	1	1
Stanu sanitarno-higienicznego toalet, w tym sprawności technicznej armatury oraz wyposażenia w środki higieniczne	2	0	2
Warunków prowadzenia zajęć WF	3	0	3
Pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych	2	1	0

Systematycznie z roku na rok w okresie letnich wakacji dyrektorzy szkół i placówek w miarę posiadanych środków finansowych zlecają wykonanie bieżących prac konserwatorsko – naprawczych oraz przeprowadzenie szeregu gruntownych czynności porządkowych w budynkach i ich otoczeniu w celu stworzenia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach. Wzorem ubiegłych lat, w 2019 roku przeprowadzono prace dzięki którym znacznie poprawiła się funkcjonalność pomieszczeń i estetyka obiektów. Doposażono szkoły w nowoczesne pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne oraz w sprzęt sportowy i meble z certyfikatami i atestami.

Wszystkie skontrolowane w 2019 r. placówki (71) posiadają podłączenie do sieci wodociągowej, zaopatrzone są w bieżącą zimną wodę o monitorowanej jakości oraz posiadają odprowadzenie ścieków do kanalizacji (54), szczelnych zbiorników bezodpływowych na nieczystości (11) bądź własnych oczyszczalni ścieków (6). Dzieci we wszystkich placówkach oświatowo – wychowawczych korzystają z ustępów zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych.

W skontrolowanych obiektach nie kwestionowano standardów dostępności do urządzeń sanitarnych po ocenie dokonanej w oparciu o kryterium liczby uczniów przypadających na jedną umywalkę do mycia rąk i miskę ustępową.

2. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach

Zauważalna jest dbałość ze strony organów prowadzących o poprawę obiektów sportowych w podległych im szkołach.

W 2019 r. realizowane były zadania inwestycyjne mające na celu poprawę stanu przyszkolnej infrastruktury sportowej, przeznaczonej na potrzeby realizacji zajęć wychowania fizycznego.

Wśród inwestycji zrealizowanych w roku sprawozdawczym należy wymienić budowę boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni syntetycznej przy Publicznej Szkole Podstawowej nr 4 im. Partyzantów Ziemi Kieleckiej, ul. Polna 56, 27-400 Ostrowiec Św.

Dużym przedsięwzięciem przeprowadzonym w 2019 r. była gruntowna modernizacja budynku Publicznej Szkoły Podstawowej nr 14 im. Orłat Lwowskich, os. Stawki 35 w Ostrowcu Św., w tym pełna modernizacja bloku sportowego obejmująca zakresem rzeczowym zadania cyklinowanie i lakierowanie istniejącego parkietu z wykonaniem linii boisk, naprawę tynków po robotach związanych z wymianą opraw oświetleniowych i instalacji elektrycznych, malowanie ściany i sufitu sali gimnastycznej oraz montaż nowych kotaro-siatek umożliwiających podział hali na sektory.

Wyżej wymienione prace w obydwu wskazanych szkołach zrealizowano w ramach projektu „Nowoczesna szkoła – modernizacja i wyposażenie w pomoce dydaktyczne publicznych szkół podstawowych w Ostrowcu Świętokrzyskim wraz z modernizacją infrastruktury sportowej” przewidzianego na lata 2018-2019 i finansowanego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020.

W 2019 r. została przekazana do użytkowania sala gimnastyczna z pełnym zapleczem sanitarnym przy niepublicznych szkołach, dla których organem prowadzącym jest „Edukacja Kinga Wnuk”, ul. Sienkiewicza 65, 27-400 Ostrowiec Św. przy (Niepublicznej Szkole Podstawowej im. Stanisława Konarskiego oraz Niepublicznym Liceum Ogólnokształcącym im. Stanisława Konarskiego). 2019 rok był pierwszym rokiem, w którym szkoły mieszczące się w budynku usytuowanym przy ul. Sienkiewicza 65 w Ostrowcu Św. dysponowały w pełni

własną infrastrukturą do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, tj.: szkolnym zespołem sportowym z boiskiem.

W 2019 r. została sfinalizowana inwestycja związana z rozbudową i przebudową budynku Publicznej Szkoły Podstawowej w Nowym Skoszynie, Nowy Skoszyn 130, 27-425 Waśniów o pomieszczenia dydaktyczne – salę gimnastyczną. W ten sposób kolejna placówka w powiecie ostrowieckim pozyskała pomieszczenie przeznaczone do realizacji zajęć dydaktycznych w ramach kultury fizycznej i sportu, związanych z prowadzoną w budynku działalnością oświatową.

W 2019 roku warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego analizowano w 35 szkołach różnego typu i stwierdzono, że z pełnej infrastruktury sportowej, tj. szkolnego zespołu sportowego (w skład którego wchodzi jedna lub dwie sale sportowe oraz pomieszczenia pomocnicze, tj. przebieralnie, natryskownie, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, pokój nauczycieli WF) z boiskiem korzystać mogli uczniowie 11 placówek. 4 placówki dysponowały szkolnym zespołem sportowym bez boiska. Ogółem w 20 placówkach organizowano zajęcia ruchowe z wykorzystaniem infrastruktury do WF poza placówką (np. z basenu, sali gimnastycznej, z boiska/ stadionu sportowego).

Pomimo zwiększającej się liczby nowopowstałych obiektów sportowych nadal spora część populacji dzieci i młodzieży szkolnej nie ma dostępu do funkcjonalnej infrastruktury sportowej.

2 szkoły (5,71% skontrolowanych szkół) nie posiadają infrastruktury do prowadzenia zajęć WF. Niezależnie od posiadanej infrastruktury sportowej, zajęcia wychowania fizycznego odbywały się na korytarzach szkolnych w 4 placówkach.

Niezadowolające są wyniki kontroli sposobu użytkowania sportowego zaplecza sanitarnego. Rozpatrując wykorzystanie przez uczniów stworzonych im możliwości korzystania z natrysków ustalono, że w 15 szkołach skontrolowanych i posiadających natryskownie nie były one używane. Główną przyczynę takiej sytuacji Dyrektorzy placówek upatrują w braku czasu podczas przerw międzylekcyjnych.

W czasie kontroli warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego ocenie poddawano również sprzęt i urządzenia sportowe. Stan techniczny sprzętu sportowego w szkołach był prawidłowy. W miejscach przeznaczonych do ćwiczeń fizycznych zapewniono tablice informacyjno – ostrzegawcze (regulaminy).

77,46% skontrolowanych placówek korzysta ze sprzętu sportowego zakupionego wyłącznie po 1997 r. W 26,76% szkół odsetek urządzeń i sprzętu sportowego z certyfikatami

wynosił 100%. 30,98% skontrolowanych szkół dysponuje urządzeniami rekreacyjno – sportowymi, które w ponad 50% posiadają certyfikaty zgodności.

3. Warunki pracy ucznia

W ramach bieżącego nadzoru nad szkołami w czasie przeprowadzanych kontroli poza bezpieczeństwem i higieną bazy lokalowej oceniano również przestrzeganie wymogów przepisów prawa oraz zaleceń w obszarze organizacji procesów nauczania.

W celu oceny warunków nauczania wykonano 708 badań, w tym 260 higienicznych ocen tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych i 448 badań dostosowania mebli do wzrostu uczniów.

• ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W roku szkolnym 2018/2019 w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania dokonano oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych w 33 placówkach, zwracając uwagę czy plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględniają:

- równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia;
- różnicowanie zajęć w każdym dniu;
- możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

• dostosowanie mebli do wymagań ergonomii – stanowisko pracy ucznia

W 2019 r. w związku z oceną dostosowania mebli szkolnych do wysokości ciała uczniów dokonano pomiarów w 11 placówkach. Pomiarom poddano 448 stanowisk pracy ucznia w 28 oddziałach. Uchybienia stwierdzono na 25 stanowiskach w 3 oddziałach w 1 placówce (zespole szkół). Nieprawidłowości dotyczyły 5,6% ogółu przebadanych uczniów. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na niewłaściwym zestawieniu mebli edukacyjnych oraz na niedostosowaniu stanowisk pracy do wzrostu uczniów.

W związku z powyższym wydano 1 decyzję administracyjną na właściwe zestawienie stanowisk pracy uczniów i dostosowanie funkcjonalnych parametrów mebli do antropometrycznych wymiarów dzieci.

- **zapewnienie miejsca na podręczniki i przybory szkolne / obciążenie uczniów ciężarem tornistrów**

W zakresie zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych zgodnie z rozporządzeniem MEN ocenie poddano 33 placówki. Z obowiązku tego wywiązało się 100% skontrolowanych szkół zapewniając indywidualne bądź zbiorowe szafki i półki na pomoce dydaktyczne.

Pomimo zapewnienia możliwości pozostawiania zeszytów, podręczników i przyborów w szkołach uczniowie zabierają je do domu ze względu na konieczność odrabiania zadanych prac domowych i przygotowania się do zajęć lekcyjnych.

Samo zapewnienie miejsca na pozostawienie podręczników w szkole nie rozwiązuje problemu ciężkich plecaków.

W odniesieniu do problemu, jakim są przeciążone tornistry/plecaki ważna jest wiedza oraz działania podejmowane przez personel szkoły i rodziców.

Zasadnym jest włączanie przez dyrektorów szkół (organizatorów życia szkoły, sprawujących nad nimi ogólny nadzór) jak najszerszego grona osób – przede wszystkim rodziców i opiekunów – do działań kierowanych przez nich placówek w zakresie promowania zdrowego stylu życia mając na uwadze cel naczelny dla wszystkich, jakim jest kształtowanie prawidłowych nawyków zdrowotnych.

Zamierzony skutek może odnieść współpraca na płaszczyźnie nauczyciel – rodzic poprzez:

- informowanie rodziców o możliwości pozostawienia części przyborów szkolnych i podręczników w szkole;
- obligowanie rodziców do zapoznania się z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi tornistrów szkolnych;
- ustalanie z dziećmi jakie podręczniki i pomoce dydaktyczne będą potrzebne dnia następnego;
- zwracanie uwagi na to, co dzieci przynoszą do szkoły w celu wyeliminowania zbędnych przedmiotów;
- przeprowadzanie lekcji instruktażowych pakowania i noszenia tornistra.

- **nadzór nad preparatami chemicznymi i substancjami niebezpiecznymi**

W trakcie kontroli zwracano uwagę na odpowiednie przechowywanie i oznakowanie niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w szkolnych pracowniach chemicznych oraz posiadanie aktualnego ich spisu.

14 spośród 35 skontrolowanych placówek posiadało na stanie substancje chemiczne i ich mieszaniny.

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach.

foto. Pracownia chemiczna w Szkole Podstawowej w Bałtowie, 27-423 Bałtów 81

• temperatura w pomieszczeniach dydaktycznych

W 2019 roku w placówkach oświatowo – wychowawczych poddanych kontroli sanitarnej w sezonie grzewczym sprawdzano wymóg zapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach dydaktycznych. Nie stwierdzono temperatur powietrza niższych niż wymagane przepisami prawa (+20°C dla żłobków, +18°C dla pozostałych typów szkół).

• warunki do utrzymania higieny

Z kontroli sanitarnych przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym wynika, że większość obiektów wywiązywała się z realizacji obowiązku zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży.

Spośród 71 skontrolowanych placówek, 2 z nich (2,82%) nie zapewniały właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- złego stanu technicznego pomieszczeń sanitarnych, braku szczelności w systemie rur doprowadzających wodę do urządzeń sanitarnych, widocznych wycieków wodnych przy misach ustępowych, pisuarach, umywalkach do mycia rąk, spłuczkach toaletowych – mechanizmach spustowych wody, braku i niekompletnej armatury przy umywalkach do mycia rąk (braku części kurków przy baterii) oraz obecności uszkodzonego zasobnika na ręczniki jednorazowe w jednym zespole szkół;

– braku podajników na jednorazowe ręczniki papierowe we wszystkich pomieszczenia higieniczno - sanitarnych oraz braku koszy na odpady w części sanitariatów w jednej szkole podstawowej.

W porównaniu z rokiem ubiegłym sytuacja w przedmiotowej kwestii uległa pogorszeniu albowiem w 2018 r. nie stwierdzono uchybień w zakresie warunków higienicznych w łazienkach szkolnych.

• **opieka medyczna w szkołach**

Na 35 skontrolowanych placówek oświatowo – wychowawczych, 21 posiadało gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (do dyspozycji jednej szkoły i wspólne z inną placówką w tym samym obiekcie).

Stan sanitarno – techniczny skontrolowanych gabinetów nie budził zastrzeżeń.

W 12 szkołach pielęgniarki szkolne realizowały zadania profilaktyki prozdrowotnej w pomieszczeniach zastępczych udostępnianych na terenie placówki.

Opieka medyczna w szkołach jest prowadzona na podstawie zawartych pomiędzy organami prowadzącymi szkół a podmiotami wykonującymi działalność leczniczą porozumień na objęcie opieką medyczną uczniów w środowisku nauczania i wychowania przez pielęgniarkę szkolną / umów użyczenia na bezpłatne używanie gabinetów profilaktyki zdrowotnej w celu świadczenia profilaktyki zdrowotnej nad dziećmi.

W szkołach nieposiadających gabinetów opieka zdrowotna świadczona jest także poza terenem placówki, tj. w podmiotach leczniczych.

Po wejściu w życie 12 września 2019 r. Ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz. U. z 2019 r., poz. 1078) organy prowadzące szkoły zgodnie z nałożonymi na nie przepisami prawa obowiązkami przystąpiły do realizacji tej ustawy w celu zapewnienia uczniom opieki stomatologicznej.

Organy prowadzące zawierały porozumienia z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą udzielającymi świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia stomatologicznego dla dzieci i młodzieży. Podmioty lecznicze w ramach porozumień zobowiązywały się do wykonywania świadczeń ogólnostomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18. roku życia oraz wykonywania profilaktycznych świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży do ukończenia 19. roku życia – określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 31d Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

publicznych, w części dotyczącej wykazu świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego dla dzieci i młodzieży, z wyłączeniem świadczeń ortodoncji.

W treści porozumień określano sposób organizacji udzielania świadczeń. Definiowano strony tego porozumienia, precyzowano miejsce i zakres udzielanych świadczeń przez lekarzy stomatologów, wskazywano uczniów szkół, których obejmą udzielane świadczenia realizowane na podstawie przedmiotowych porozumień.

Z rozmów przeprowadzanych z dyrektorami szkół w trakcie kontroli sanitarnych nasuwała się także konkluzja, że możliwym sposobem zapewnienia dzieciom dostępności świadczeń stomatologicznych poza gabinetami zewnętrznymi będą także dentobusy.

W powiecie ostrowieckim w 2 szkołach podstawowych funkcjonują gabinety stomatologiczne. Obydwie placówki znajdują się na terenie gminy Ćmielów. Gabinety są prowadzone przez niepubliczne podmioty lecznicze.

Jeden z gabinetów został otwarty w styczniu 2019 r. Powstał on w ramach programu Ministerstwa Zdrowia pod nazwą „Poprawa dostępności do świadczeń stomatologicznych dla dzieci i młodzieży w szkołach w 2018 r.”

Gmina Ćmielów zapewniła lokum i doposażyła gabinet w sprzęt niemedyczny. Ministerstwo Zdrowia zapewniło środki na zakup nowoczesnego unitu dentystycznego z niezbędnym osprzętem medycznym, a podmiot leczniczy prowadzi edukację w zakresie profilaktyki próchnicy w ramach ustalonego przez siebie programu edukacyjnego.

Profilaktyka stomatologiczna dla wszystkich dzieci z terenu gminy Ćmielów jest prowadzona przez lekarza stomatologa, mającego podpisany kontrakt z NFZ na stomatologię szkolną.

foto. Gabinet stomatologiczny w Publicznej Szkole Podstawowej im. prof. Mariana Raciborskiego w Brzostowej, Brzóstowa 200A, 27-440 Ćmielów.

Na brak gabinetów stomatologicznych w szkołach składa się kilku przyczyn.

Jednym z powodów jest baza lokalowa nie pozwalająca na utworzenia gabinetów z uwagi na fizyczny brak miejsca w placówkach, zwłaszcza po wprowadzeniu nowego ustroju szkolnego. Konsekwencją wygaszenia gimnazjów oraz wprowadzenia ośmioletniej szkoły podstawowej było m.in. zwiększenie liczby oddziałów szkolnych a często także konieczność wydzielenia dodatkowych pomieszczeń dydaktycznych.

Poza tym, wyposażenie gabinetu jest kosztowne, więc jego organizacja w każdej szkole jest nierealna.

• **ocena warunków sanitarno – higienicznych w oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych.**

W ramach nadzoru nad higieną procesu nauczania oceniono warunki pobytu dzieci 5 i 6 - letnich w tzw. oddziałach „zerowych” w placówkach oświatowych funkcjonujących samodzielnie oraz w zespołach szkół.

W roku sprawozdawczym kontroli poddano oddziały „zerowe” funkcjonujące w 19 przedszkolach, 13 szkołach podstawowych i w 6 zespołach szkół.

Osobną przestrzeń dla dzieci z oddziałów „zerowych”, wydzieloną od starszych uczniów organizowano w miarę możliwości w odrębnym budynku, w wydzielonym segmencie lub na piętrze obiektu (razem z klasami I-III szkoły podstawowej).

Odrębność korzystania z ciągów komunikacyjnych oraz części pomieszczeń (szatnia, jadalnia) przez dzieci młodsze i „starszych” uczniów - przy braku możliwości infrastrukturalnego wydzielenia - dyrektorzy placówek zapewniali wprowadzając wydzielenia organizacyjne (np. rozpoczynanie i kończenie zajęć w różnym czasie).

4. Warunki wypoczynku i rekreacji

Nadzór nad wypoczynkiem dzieci i młodzieży przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. sprawowany był na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie wypoczynku dla dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2016 r. poz. 452). Nadzór miał charakter ciągły i uwzględniał zgłoszenia monitorowane w bazie wypoczynku. W 2019 r. w elektronicznej „Bazie wypoczynku” dostępnej na stronie

internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej zamieszczono zgłoszenia o 27 turnusach wypoczynku zorganizowanego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu ostrowieckiego.

Skontrolowano 27 turnusów wypoczynku, w tym 24 turnusy wypoczynku letniego i 3 turnusy wypoczynku zimowego.

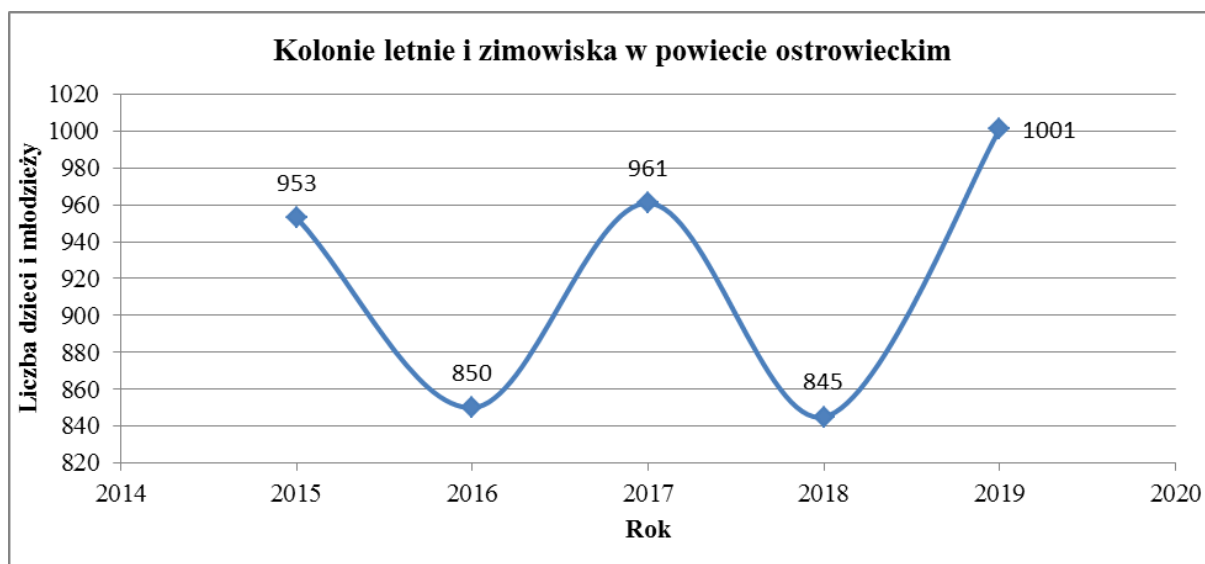
W 2019 roku ponad połowę form wypoczynku na terenie powiatu ostrowieckiego stanowiły turnusy wyjazdowe (19 wypoczynków na 27 skontrolowane).

Niezależnie od formy, wszyscy organizatorzy wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży w 2019 r. zapewнили uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu.

Nie odnotowano żadnych interwencji z powodu niewłaściwych warunków sanitarno – higienicznych oraz nie nakładano mandatów karnych na organizatorów wypoczynku.

Z różnego rodzaju form wypoczynku skorzystało 1001 uczestników (2018 – 845; 2017 – 961; 2016 – 850; 2015 – 953). W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba wypoczywających zwiększyła się o 156.

Rys.21. Liczba uczestników wyjazdowych form wypoczynku i półkolonii w miejscu zamieszkania zorganizowanych dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2015 – 2019.

5. Inne działania:

- ocena przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych w placówkach oświatowo - wychowawczych;
- dystrybucja w okresie sezonowego wzrostu zachorowań na grypę i przeziębienie w nadzorowanych obiektach materiałów oświatowo – zdrowotnych o tematyce grypy – ulotek „Grypa czy przeziębienie?”;
- propagowanie właściwych zachowań w trosce o bezpieczny wypoczynek dzieci i młodzieży poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych. Przekazywanie ulotek i broszur z zakresu edukacji antytytoniowej, profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych, profilaktyki grypy, chorób nowotworowych, HIV/AIDS.

W 2019 r. w trakcie wypoczynku zimowego prowadzono dystrybucję ulotek: „Nie poddaj się grypie!”, „STOP GRYPA”, „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!”, „Dopalacze – Biorąc nie jesteś sobą!”, „Palisz? Ryzykujesz!”, broszur: „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!” oraz informacji – „Bezpieczny wypoczynek zimowy”.

W placówkach organizujących wypoczynek letni pozostawiono poradnik – „Zdrowe i bezpieczne wakacje”, ulotki: „Patent na bezpieczne wakacje”, „Palenie papierosów powoduje raka”, „Palisz? Ryzykujesz!”, „Tytoniowa twarz”, „Czym są nowotwory złośliwe skóry? Co to jest czerniak?”, „Biorąc nie jesteś sobą”, „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!”, broszury: „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu!”, „WSZYStko o wszawicy”, „Co musisz wiedzieć o HIV/AIDS”, „Zakażenia przenoszone drogą płciową, czyli jak zadbać o zdrowie”.

Wnioski

Zdecydowana większość nadzorowanych placówek oświatowo – wychowawczych zapewniła w 2019 r. bezpieczne i higieniczne warunki nauczania, wychowania i opieki dzieci i młodzieży.

W porównaniu do 2018 roku skala nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i technicznego placówek była nieznacznie większa. Powyższe skutkowało wydaniem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. większej liczby decyzji administracyjnych w przedmiocie usunięcia stwierdzonych uchybień o charakterze higieniczno – sanitarnym (2019 – 5; 2018 – 2 decyzje) oraz decyzji płatniczych (2019 – 5 decyzji; 2018 – 3 decyzje).

W placówkach oświatowo – wychowawczych systematycznie prowadzone są prace remontowe zmierzające do poprawy stanu sanitarno – higienicznego. Niemniej jednak

w przypadku kilku placówek objętych obowiązkiem administracyjnym wynikającym ze złego stanu sanitarno – technicznego, zarządzenia decyzji nie są realizowane w pierwotnie wyznaczonych terminach, a postępowania administracyjne trwają latami.

Przyczyną takiego stanu w ocenie dyrektorów szkół i gmin powiatu ostrowieckiego jest brak środków finansowych na poprawę warunków technicznych (remonty, prace konserwatorskie, wymianę wyposażenia).

Zauważalne jest nadawanie przez dyrektorów i personel placówek nauczania i wychowania właściwego znaczenia zagadnieniom higieny nauczania. Dotyczy to zwracania uczniom uwagi na zajmowanie stanowisk pracy dostosowanych do ich wzrostu i utrzymanie właściwej postawy ciała w ławce oraz kształtowanie u uczniów elementarnych nawyków higienicznych dotyczących mycia rąk, zębów (zwłaszcza u dzieci młodszych).

Placówki oświatowo – wychowawcze są sukcesywnie doposażane w nowe meble, wyposażenie i pomoce dydaktyczne posiadające odpowiednie certyfikaty zgodności lub atesty.

Tereny rekreacyjne / place zabaw są doposażane w nowe urządzenia sprawnościowe, sprzęt sportowo – rekreacyjny.

Pomimo licznych modernizacji, remontów, rozbudowy bloków sportowych nadal aktualnym problemem jest niedostateczna infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach. Niepokojący jest fakt, że w szkołach, które posiadają pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć sportowych i czynne natryski uczniowie prawie w ogóle nie korzystają z nich po zajęciach sportowych.

Dzieciom i młodzieży zapewniono bezpieczne i higieniczne warunki uczestnictwa w letnim i zimowym wypoczynku.

VIII. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

1. Charakterystyka ogólna nadzorowanych obiektów

W porównaniu do 2018 r. w powiecie ostrowieckim zwiększyła się liczba obiektów objętych nadzorem (o 48 obiektów). Wzrosła liczba nadzorowanych zakładów produkcji żywności (o 18 obiektów), zakładów żywienia zbiorowego (o 8 obiektów), środków transportu żywności (o 28 obiektów), wytwórni i miejsc obrotu przedmiotami użytku (o 1 obiekt). Największy wzrost odnotowano w grupie środki transportu oraz w grupie obiektów produkcji żywności. Wzrost liczby środków transportu wynika z zatwierdzenia nowo zakupionych pojazdów do przewozu żywności przez producentów środków spożywczych. Znaczący wzrost obiektów w grupie zakładów produkcji żywności wynika z faktu wpisania do rejestru zakładów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną obiektów podlegających wyłącznie rejestracji tj. podmiotów działających na rynku spożywczym prowadzących produkcję pierwotną i działalność w zakresie dostaw bezpośrednich, zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 63 ust. 2 pkt 12 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2019 r. poz.1252 z późn. zm.). Zmniejszyła się liczba nadzorowanych obiektów obrotu żywnością (o 7 obiektów). Powyższy stan może wynikać z sytuacji rynkowej oraz z weryfikacji danych dotyczących obiektów objętych nadzorem. W 2019 r. skontrolowano 333 obiekty żywności, żywienia i przedmiotów użytku na 1360 znajdujących się w ewidencji, co stanowi 24,0% ogólnej liczby obiektów (w 2018 r. 27,0%).

Tabela 15. Liczba obiektów objętych nadzorem w roku 2018 i 2019, według rodzaju prowadzonej działalności oraz kierunek zmian w zakresie liczby nadzorowanych obiektów.

Rodzaj obiektów	Liczba obiektów objętych nadzorem		Kierunek zmian
	2018	2019	
Obiekty produkcji żywności	204	222	+18
Obiekty obrotu żywnością	599	592	-7
Obiekty żywienia zbiorowego	248	256	+8
Środki transportu żywności	224	252	+28
Wytwórnie i miejsca obrotu przedmiotami użytku	25	26	+1
Miejsca obrotu kosmetykami	12	12	bez zmian
Razem:	1312	1360	+48

Stan sanitarny obiektów oceniany był na podstawie jednolitych procedur urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością uwzględniających obowiązujące przepisy w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono 508 kontroli i rekontroli sanitarnych (w tym 134 kontroli interwencyjnych);
- wydano 29 decyzji administracyjnych (w 2018 r. 23 decyzje), w tym 2 decyzje o unieruchomieniu działalności w zakładzie (w 2018 r. nie wydawano decyzji o unieruchomieniu) oraz 5 decyzji o zakazie wprowadzania produktu do obrotu (w 2018 r. 4 decyzje);
- nałożono 39 mandatów karnych na kwotę 8500,00 zł (w 2018 r. 31 mandatów karnych na kwotę 6900,00 zł);
- wykonano 428 pomiarów kontrolnych (w 2018 r. 323 pomiary kontrolne) w 149 obiektach w zakresie kontroli zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego. Podobnie jak w roku 2018 nieprawidłowości nie stwierdzono;
- dokonano 18 ocen jakości tłuszczu smaźalniczego przy wykorzystaniu elektronicznego testera TESTO 270 w obiektach żywieniowo-żywnościowych, tj. głównie w punktach małej gastronomii, restauracjach i zakładach produkcyjnych. W 1 obiekcie stwierdzono nieprawidłową jakość tłuszczu używanego przez przedsiębiorcę. Polecono jego wymianę oraz nałożono 1 mandat karny na kwotę 200,00 zł;
- zakwestionowano i wycofano z obrotu środki spożywcze przeterminowane, zmienione organoleptycznie, bez oznakowania lub nieprawidłowo znakowane, niewłaściwie przechowywane oraz niewłaściwej jakości zdrowotnej na łączną wartość 1954,83 zł (w 2018 r. na łączną wartość 2249,18 zł);
- wykonano 18 teoretyczno – jakościowych ocen jadłospisów dotyczących żywienia w obiektach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceniane jadłospisy generalnie nie budziły zastrzeżeń, a stwierdzone w 7 przypadkach (w 2018 r. w 5 przypadkach) błędy stanowiły wskazówki do poprawy planowanych jadłospisów;

na podstawie arkuszy oceny zakładu oceniono 142 obiektów tj. 42,0% obiektów skontrolowanych. Jako „niezgodny z wymaganiami” oceniono 1 zakład tj. 0,7% sklasyfikowanych (w 2018 r. 3 zakłady tj. 3,0%). Wśród obiektów ocenionych jako „niezgodny z wymaganiami” znalazł się 1 zakład żywienia zbiorowego zamkniętego. Ocena negatywna zakładu była wynikiem otrzymania maksymalnej liczby punktów

za brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz za nieprawidłowe zabezpieczenie zakładu przed dostępem szkodników.

2. Stan sanitarny poszczególnych rodzajów obiektów

2.1. Zakłady produkcji żywności

Skontrolowano 44 zakładów produkcji żywności, w tym między innymi 2 wytwórnie lodów, 5 automatów do lodów, 4 piekarnie, 8 ciastkarni, 1 wytwórnię chrupek, 1 zakład garmazeryjny, zakład produkcji kanapek, zakład wypieku opłatków, 21 producentów produkcji pierwotnej.

Przeprowadzono ogółem 58 kontroli i rekontroli.

Wydano 5 decyzji administracyjnych i nałożono 1 mandat karny na kwotę 500,00 zł.

Pobrano do badania 37 próbek żywności, które nie zostały zakwestionowane.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w obiektach produkcji żywności:

- krzyżowanie dróg czystych i brudnych;
- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń zakładu;
- brak skutecznej wentylacji;
- nieprawidłowy stan techniczny urządzeń oraz powierzchni wykorzystywanych w produkcji;
- brak harmonogramu badań właścicielskich, w tym brak badań przechowalniczych potwierdzających, że w ustalonej dacie minimalnej trwałości wyrób spełnia wymagania zdrowotne;
- brak opracowanych informacji przeznaczonych dla konsumenta finalnego dotyczących znakowania produkowanych wyrobów wprowadzanych do obrotu luzem w zakresie m. in. wykazu użytych składników, w tym substancji alergennych oraz terminu przydatności do spożycia;
- brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu;
- brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników;
- brak wdrożenia instrukcji GHP/GMP oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

W porównaniu do 2018 r. stan sanitarno-techniczny w tej grupie obiektów nie uległ zmianie.

2.2. Zakłady obrotu żywnością

Kontrolą objęto 103 sklepy, w tym 21 supermarketów, 13 kiosków, 8 magazynów hurtowych, 34 środków transportu, 20 innych obiektów obrotu żywnością. W obiektach obrotu żywnością przeprowadzono 294 kontroli i rekontroli, w tym 93 kontroli interwencyjnych (w 2018 r. 86 kontroli interwencyjnych). Wydano 16 decyzji administracyjnych (w 2018 r. 10 decyzji administracyjnych), w tym 1 decyzję o unieruchomieniu części produkcji (w 2018 r. decyzji nie wydawano) oraz 6 o zakazie wprowadzania produktu do obrotu (w 2018 r. wydawano 1 decyzję).

Nałożono 24 mandaty karne na kwotę 4800,00 zł (w 2018 r. 14 mandatów karnych na sumę 2600,00 zł).

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania 241 próbek żywności, w tym 6 próbek zakwestionowano.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości

w obiektach obrotu żywnością:

- zły stan sanitarno - techniczny pomieszczeń (sufity i ściany brudne, z odpryskami farby, zaciekami, wykwitami pleśni, z ubytkami materiału, uszkodzone, zniszczone drzwi, zniszczone, z ubytkami płytek podłogi);
- nieprawidłowy stan techniczny urządzeń i wyposażenia (skorodowane elementy urządzeń chłodniczych, pęknięte osłony przy ladach chłodniczych, sprzęt pomocniczy uszkodzony, z ubytkami materiału, deski do porcjowania zniszczone z ubytkami materiału, zniszczony blok do porcjowania mięsa, zniszczone, z ubytkami materiału wiklinowe kosze do przechowywania pieczywa);
- brak bieżącej czystości i porządku;
- nieprawidłowo urządzone i wyposażone stanowiska do utrzymania higieny rąk (brak ciepłej wody, brak środka dezynfekcyjnego, brak ręczników jednorazowych, brak koszy na zużyte ręczniki, umywalki do mycia rąk zastawione zbędnymi przedmiotami);
nieprawidłowo urządzone stanowiska do mycia i dezynfekcji sprzętu podręcznego (brak środków dezynfekcyjnych do utrzymania higieny urządzeń, sprzętu i powierzchni kontaktujących się ze środkami spożywczymi, komory zlewów zastawione różnymi przedmiotami, brak lub zbyt mała powierzchnia ociekowa do suszenia sprzętu);

- brak udokumentowanej ciągłości łańcucha chłodniczego;
- nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych (środki spożywcze przechowywane bezpośrednio na posadzce, brak segregacji asortymentowej, środki spożywcze wymagające obróbki wstępnej oraz gotowe do spożycia rozważane na jednej wadze, przechowywane niezgodnie z zaleceniami producentów);
- brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników;
- brak opracowanych procedur zabezpieczenia i wycofania z obrotu partii żywności nie odpowiadającej wymaganiom jakości zdrowotnej;
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia/dacie minimalnej trwałości, bez oznakowania;
- nieprawidłowe znakowanie środków spożywczych znajdujących się w obrocie (brak wyróżnionych alergenów, brak składu produktów złożonych);
- brak orzeczeń lekarskich z badania przeprowadzonego do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- brak skutecznej wentylacji;
- nieprawidłowe gromadzenie odpadów;
- brak wdrożonych instrukcji GHP oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

W porównaniu do 2018 r. stan sanitarno – techniczny w tej grupie obiektów utrzymywał się na podobnym poziomie.

2.3. Zakłady żywienia zbiorowego

Nadzorem objęto 33 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego i 71 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 38 zakładów małej gastronomii. Przeprowadzono 136 kontroli, w tym 16 kontroli interwencyjnych. Nałożono 14 mandatów karnych na kwotę 3200,00 zł. Wydano

8 decyzji administracyjnych w tym 1 decyzję o unieruchomieniu działalności restauracyjnej (w 2018 r. decyzji o unieruchomieniu działalności nie wydawano).

Wśród najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należy wymienić:

- brak bieżącej czystości i porządku w zakładzie;
- krzyżowanie się dróg technologicznych (brak przestrzegania rozdziału czynności „czystych” i „brudnych”);
- nieprawidłowy stan techniczny pomieszczeń (brudne ściany, sufity z zaciekami, wykwitami pleśni, posadzka z ubytkami płytek);
- niewłaściwy stan sanitarno – techniczny wyposażenia i sprzętu mającego bezpośredni kontakt ze środkami spożywczymi (patelnie zniszczone, z ubytkami teflonu, skorodowane urządzenia chłodnicze, zniszczone deski do porcjowania, zniszczone powierzchnie blatów roboczych);
- brak środków dezynfekcyjnych do utrzymania higieny urządzeń, sprzętu i powierzchni kontaktujących się ze środkami spożywczymi;
- brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników (brak siatek przeciw owadom lub uszkodzone);
- nieprawidłowo wyposażone stanowiska mycia i dezynfekcji drobnego sprzętu podręcznego (brak środków dezynfekcyjnych, zlewy brudne lub zastawione zbędnymi przedmiotami, brak powierzchni do suszenia sprzętu produkcyjnego);
- nieprawidłowo urządzone i wyposażone stanowiska do utrzymania higieny rąk (brak ciepłej wody, uszkodzona armatura, brak środka dezynfekcyjnego, brak ręczników jednorazowych);
- nieodpowiednia higiena osobista lub nieudokumentowany stan zdrowia personelu;
- środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia/daty minimalnej trwałości;
- nieprawidłowa gospodarka odpadami (pojemniki na odpady brudne, z ubytkami materiału, bez pokryw, brak umowy oraz dokumentów potwierdzających odbiór odpadów, brak pojemnika zbiorczego do gromadzenia odpadów);
- brak informacji o alergenach użytych do produkcji potraw;
- brak wdrożonych i przestrzeganych procedur GHP/GMP/HACCP.

W tej grupie obiektów stan sanitarno-techniczny uległ poprawie z uwagi iż ocenę „niezgodny z wymaganiami” otrzymał 1 zakład (w 2018 r. ocenę „niezgodny z wymaganiami” otrzymały 3 zakłady).

Większość uchybień w tej grupie obiektów była spowodowana brakiem skutecznej kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorców, brakiem szkoleń dla zatrudnionego

personelu, niestabilności lokalnych placówek gastronomicznych, przejmowania obiektów przez nowych właścicieli nie posiadających często wiedzy w zakresie podstawowych zagadnień higieny i bezpieczeństwa żywności.

2.4. Wytwórnice przedmiotów użytku i miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W 2019 r. przeprowadzono 80 kontroli w zakresie wdrożenia i przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań określonych w przepisach, w tym rozporządzenia (WE) 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz uchylające dyrektywy 80/590/EWG i 89/109/EWG (Dz. U. UE L 338 z 13.11.2004 r. str.4), Rozporządzenia Komisji (WE) nr 2023/2006 z dnia 22 grudnia 2006 r. w sprawie dobrej praktyki produkcyjnej w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz. U. UE L 384 z 29.12.2006 r. str. 75).

Kontrolą objęto 2 wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz 78 zakładów wykorzystujących w procesie produkcji, przetwarzania i dystrybucji żywności materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością w tym: 12 zakładów produkcyjnych (3 piekarnie, 4 ciastkarnie, 3 inne wytwórnice żywności, 1 wytwórnice chrupków i prażynek, 1 zakład garnażeryjny), 19 zakładów żywienia zbiorowego (8 restauracji, 10 zakładów małej gastronomii, 1 stołówkę pracowniczą), 47 obiektów obrotu żywnością (6 kiosków spożywczych, 40 sklepów spożywczych (w tym w 11 supermarketów oraz 1 inny obiekt obrotu żywnością).

Nieprawidłowości w zakresie przechowywania opakowań do kontaktu z żywnością stwierdzono w 10 zakładach tj.: w 1 kiosku spożywczym, 3 sklepach spożywczych (w tym w 1 supermarkecie), 3 punktach małej gastronomii, 2 ciastkarniach oraz 1 stołówce pracowniczej. Opakowania do żywności przechowywane były w nieprawidłowy sposób, który nie gwarantował zabezpieczenia przed zanieczyszczeniem. W 2 zakładach tj.: 1 stołówce pracowniczej oraz 1 punkcie małej gastronomii stwierdzono

przechowywanie środków spożywczych w opakowaniach niedopuszczonych do kontaktu z żywnością. Przedsiębiorcy w trybie natychmiastowym usunęli ww. nieprawidłowości.

Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakładu produkcji materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością sklasyfikowano 2 zakłady jako zgodne z wymaganiami. Zakłady wdrożyły dobrą praktykę produkcyjną, ustanowiły i utrzymują skuteczny oraz udokumentowany system zapewnienia jakości i system kontroli jakości.

W porównaniu do 2018 r. stan sanitarno – techniczny w tej grupie obiektów uległ poprawie.

Z obrotu pobrano do badania w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w kierunku migracji kadmu i ołowiu, migracji globalnej, formaldehydu, PAAs oraz oceny zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami 5 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próbkę nie zostały zakwestionowane pod względem badanych parametrów.

2.5. Miejsca obrotu kosmetykami

Przeprowadzono 27 kontroli (10 kontroli w sklepach kosmetycznych, 10 w sklepach ogólnospożywczych, 5 w marketach, 1 w hurtowni, 1 w kiosku) w zakresie obrotu produktami kosmetycznymi.

Kontrolą objęto (w 4 sklepach kosmetycznych, 5 sklepach ogólnospożywczych oraz 1 markecie) prawidłowość stosowania substancji w formie nano- oraz metyloizotiazolinonu w zakresie przestrzegania Rozporządzenia (UE) nr 2016/1198 z dnia 22 lipca 2016 r. zmieniającego załącznik V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych. Nie stwierdzono w obrocie produktów kosmetycznych zawierających w swoim składzie substancje w formie nano- oraz metyloizotiazolinonu w zakresie niezgodnym z obowiązującymi przepisami.

W zakresie wdrożenia i przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) Nr 1223/2009 z 30 listopada 2009 r. dotyczącym produktów kosmetycznych przeprowadzono 8 kontroli w tym: 4 w sklepach kosmetycznych, 3 w sklepach ogólnospożywczych, 1 w markecie. Dokonano oceny znakowania 14 produktów kosmetycznych. Znakowanie produktów kosmetycznych było zgodne z rozporządzeniem (WE) nr 1223/2009 z 30 listopada 2009 r. dotyczącym produktów kosmetycznych. Przeprowadzono ocenę 119 oświadczeń zamieszczonych na opakowaniach kosmetyków. Zamieszczone oświadczenia spełniały wymogi Rozporządzenia Komisji (UE)

Nr 655/2013 z dnia 10.07.2013 r. określającego wspólne kryteria dotyczące uzasadniania oświadczeń stosowanych w związku z produktami kosmetycznymi.

W związku z pismami Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie dobrowolnego zgłoszenia przedsiębiorcy dotyczącego zestawu do paznokci, który może stwarzać zagrożenie dla użytkowników z uwagi na przekroczenie stężenia fenoksyetanolu, dobrowolnego wycofania z obrotu chusteczek splukiwanych toaletowych oraz wycofania z obrotu produktu kosmetycznego pn. „Bevola żel pod prysznic Wild 500 ml” - przeprowadzono 9 kontroli w tym 2 w sklepach kosmetycznych, 3 w supermarketach, 1 w hurtowni chemicznej, 1 w kiosku spożywczym, 2 w sklepach spożywczych wprowadzających do obrotu m.in. kosmetyki. Na nadzorowanym terenie stwierdzono 2 opakowania chusteczek splukiwanych, które zostały wycofane z obrotu i zwrócone do dostawcy.

Pobrano do badania w ramach urzędowej kontroli w kierunku formaldehydu 2 próbki kosmetyku. Próbki nie zostały zakwestionowane.

3. Stan wdrożenia systemu zapewnienia bezpieczeństwa żywności w oparciu o GHP, GMP i zasady systemu HACCP w zakładach żywnościowo-żywniowych na koniec 2019 roku

Przedsiębiorcy działający w sektorze spożywczym mają obowiązek opracowania i wdrożenia Zasad Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz zasad systemu HACCP (System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli). System HACCP obejmuje wszystkie etapy procesu od chwili otrzymania surowców do chwili umieszczenia na rynku, poprzez przygotowanie, przetwarzanie, pakowanie, przechowywanie i dystrybucję. HACCP jest postępowaniem systemowym, mającym na celu zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności poprzez identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń bezpieczeństwa żywności z punktu widzenia jej jakości zdrowotnej oraz ryzyka wystąpienia tych zagrożeń podczas przebiegu wszystkich etapów produkcji i dystrybucji żywności. Stałe monitorowanie skuteczności działania systemu HACCP powinna gwarantować prowadzona w zakładzie kontrola wewnętrzna, której celem jest zapewnienie przestrzegania właściwej jakości zdrowotnej żywności oraz zasad higieny w procesie produkcji i w obrocie żywnością.

Tabela 16. Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli w latach 2018 - 2019.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów objętych nadzorem		System zapewnienia jakości	Liczba obiektów posiadających opracowany, wdrożony i dokumentowany system		% obiektów nadzorowanych	
	2018	2019		2018	2019	2018	2019
Obiekty produkcji żywności	48	54	GHP	45	51	93,0	94,0
			GMP	45	51	93,0	94,0
			HACCP	45	51	93,0	94,0
Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	71	74	GHP	71	73	100,0	99,0
			GMP	71	73	100,0	99,0
			HACCP	71	73	100,0	99,0
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	52	55	GHP	44	48	84,0	87,0
			GMP	44	48	84,0	87,0
			HACCP	44	48	84,0	87,0
Zakłady małej gastronomii	125	127	GHP	119	121	95,0	95,0
			GMP	119	121	95,0	95,0
			HACCP	119	121	95,0	95,0
Obiekty obrotu (bez środków transportu i obiektów ruchomych i tymczasowych)	599	592	GHP	424	431	70,0	73,0
			GMP	70	86	10,0	15,0
			HACCP	424	431	70,0	73,0
Środki transportu	224	252	GHP	224	252	100,0	100,0
			GMP	-	-	-	-
			HACCP	224	252	100,0	100,0
Suma	1119	1154	GHP	927	976	83,0	85,0
			GMP	349	379	31,0	39,0
			HACCP	927	976	83,0	85,0

4. Działania podejmowane w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, żywienia i produktów kosmetycznych

- W ramach urzędowej kontroli i monitoringu żywności w 2019 r. pobrano do badania 320 próbek żywności (w 2018 r. 319 próbek). Zakwestionowano 7 próbek surowca drobiowego (5 próbek porcji rosółowej z kurczaka, 2 próbki korpusu drobiowego bez skrzydeł) za obecność pałeczek Salmonella spp.

Pobrane do badania próbki żywności zostały przebadane w kierunku oceny prawidłowości znakowania, zanieczyszczeń mikrobiologicznych oraz zanieczyszczeń chemicznych takich jak: pestycydy, metale, azotany, 3-MCPD, GMO, mikotoksyny, metanol, substancje dodatkowe, parametry czystości, izomery trans kwasów tłuszczowych, skażenia promieniotwórcze, wykrywanie napromieniania, WWA, gluten, akrylamid, oleje mineralne, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komenalnych, kofeina, kwasy tłuszczowe omega 3, diosmina, zawartość witamin i składników mineralnych.

W zakresie prowadzonego nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogacanymi witaminami i składnikami mineralnymi w obrocie przeprowadzono 98 kontroli w tym między innymi w zakresie znakowania - 16, w zakresie prezentacji, reklamy - 20, wynikających z poleceń Głównego Inspektora Sanitarnego - 36. Kontrolą objęto sklepy spożywcze w tym sklepy wielkopowierzchniowe, sklepy zielarsko – medyczne, apteki, sklepy z odżywkami dla sportowców, sklepy z suplementami diety, sklepy na stacjach paliw, strony internetowe, portale allegro. Zakwestionowano znakowanie 3 suplementów diety z uwagi, na nieprawidłową treść oświadczeń zdrowotnych na opakowaniu produktu.

O powyższych nieprawidłowościach poinformowano właściwego ze względu na siedzibę producenta państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

W zakresie nadzoru nad ww. produktami pobrano do badania 63 próbek żywności prozdrowotnej (w 2018 r. pobrano 29 próbek). Pobrane do badania próbki suplementów diety zostały przebadane w kierunku oceny prawidłowości znakowania, zanieczyszczeń mikrobiologicznych, 3-MCPD, mikotoksyn, substancji dodatkowych, metali szkodliwych dla zdrowia, WWA, zawartości białka, zawartości witamin i składników mineralnych, zawartości kofeiny, zawartości kwasów omega 3, zawartości diosminy, pestycydów, zawartości tłuszczu, azotanów, sodu, glutenu. Próbki nie zostały zakwestionowane.

- W ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywności Zwierząt - RASFF, w związku z powiadomieniami (alarmowymi – 29, informacyjnymi – 5) przeprowadzono 93 kontrole sanitarnych interwencyjnych (w 2018 r. 78 kontrole). W efekcie tych działań wycofano z obrotu niebezpieczne partie żywności na łączną kwotę 810,75 zł (w 2018 r. produkty na łączną wartość 1095,53zł). Do Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego wysłano 7 zgłoszeń informacyjnych w ramach systemu RASFF (w 2018 r. 2 powiadomienia). Powiadomienia dotyczyły stwierdzenia obecności pałeczek Salmonella w elementach drobiowych z kurczaka.

- Przeprowadzono ocenę bazy żywieniowo-żywnościowej zlokalizowanej w miejscowościach wypoczynkowo-turystycznych, przy trasach turystycznych, parkingach i stacjach paliw oraz obiektów zlokalizowanych w okolicach dworca PKS. W sezonie letnim skontrolowano stan sanitarno-higieniczny 20 obiektów. Za brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu nałożono 4 mandaty karne na kwotę 800,00 zł, wydano 4 decyzje administracyjne w tym 1 decyzję o wycofaniu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej.

- W celu oceny wyjazdowych form wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży przeprowadzono 7 kontrole (w 4 zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w 1 zakładzie żywienia zbiorowego zamkniętego, w 2 punktach małej gastronomii). Zakłady posiadały opracowane instrukcje GHP i GMP oraz procedury systemu HACCP, które zostały wdrożone we wszystkich obiektach.

- W ramach nadzoru nad legalnością wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego oraz zagospodarowywania odpadów pochodzenia zwierzęcego w związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń przeprowadzono 159 kontrole, w tym 29 kontrole w kioskach na targowiskach i bazarach, 66 kontrole w zakładach żywienia zbiorowego oraz 84 w sklepach wprowadzających do obrotu mięso wieprzowe i przetwory mięsne. Nieprawidłowości dotyczące gospodarki odpadami stwierdzono w 1 markecie. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 300,00 zł.

- W związku z przywozem do Polski z państw trzecich oraz państw członkowskich UE ziemniaków i innych warzyw sprzedawanych jako produkty pochodzenia polskiego, które nie spełniają wymagań przepisów prawa żywnościowego przeprowadzono 17 kontrole w tym: 3 kontrole w sklepach (w tym w 3 marketach), w 1 hurtowni warzywniej, w 4 zakładach żywienia zbiorowego otwartego, w 5 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego, w 1 na placu targowym, w 1 u producenta prowadzącego sprzedaż bezpośrednią,

2 kontrole w punktach skupu. W sprzedaży znajdowały się produkty pochodzenia polskiego, towarzysząca produktom dokumentacja umożliwia ich identyfikowalność (tracability) oraz znajdowały się informacje dotyczące kraju pochodzenia.

- Prowadzono wzmożone działania nadzorowe w zakresie przestrzegania przez przedsiębiorców wymagań dot. przekazywania konsumentom informacji na temat żywności sprzedawanej bez opakowania, w tym informowania o obecności alergenów. Nieprawidłowości stwierdzono w 13 zakładach w tym w 2 skupach, 10 zakładach żywienia zbiorowego, 1 ciastkarni (w 2018 r. w 8 zakładach żywienia zbiorowego) brak informacji dla klientów o składnikach wchodzących w skład potraw. Wpisem do protokołu kontroli sanitarnej zobowiązano właścicieli do usunięcia ww. nieprawidłowości.

- W ramach działań profilaktycznych udzielano bezpłatnych porad grzybowych w zakresie określenia przynależności gatunkowej grzybów dziko rosnących. W 2019 r. z porad skorzystało 8 indywidualnych zbieraczy grzybów (w roku 2018 r. - 15 osób). 1 osoba przyniosła do oceny grzyby niejadalne, trujące (muchomora plamistego). Przekazywano do mediów informacje nt. zasad bezpiecznego zbierania i spożywania grzybów. W zakresie nadzoru nad prawidłowością obrotu grzybami świeżymi, suszonymi, przetworami grzybowymi i środkami spożywczymi zawierającymi grzyby przeprowadzono 13 kontroli (w 2018 r. 8 kontroli). Nieprawidłowości nie stwierdzono. W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badania 3 próbki grzybów, które nie zostały zakwestionowane.

- Przeprowadzono 42 kontrole sanitarne, w trakcie których dokonano oceny przestrzegania przez przedsiębiorców przepisów dotyczących żywności genetycznie zmodyfikowanej. Przeprowadzone kontrole głównie w zakładach produkcyjnych jak również w obrocie nie potwierdziły stosowania lub wprowadzania do obrotu środków spożywczych zawierających GMO. W ramach monitoringu i urzędowej kontroli pobrano 4 próbki żywności w kierunku obecności materiału genetycznie zmodyfikowanego. Próbkę nie zostały zakwestionowane.

- Podejmowano działania kontrolne w związku z 26 interwencjami konsumentów (w 2018 r. 32 interwencji konsumentów). Odsetek interwencji potwierdzonych wyniósł 58% (w 2018 r. wyniósł 25%). W wyniku podjętych działań w stosunku do osób odpowiedzialnych za naruszenie przepisów prawa żywnościowego wydano 6 decyzji administracyjnych (w 2018 r. 2 decyzje) w tym 2 decyzje o wycofaniu z obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej (w 2018 r. 1 decyzję) oraz nałożono 14 mandatów karnych na kwotę 2050,00 zł (w 2018 r. 8 mandatów karnych na kwotę 2000,00 zł).

- Przeprowadzono 23 kontrole w tym 4 w sklepikach szkolnych, 7 w stołówkach szkolnych, 9 w stołówkach przedszkolnych oraz 3 w zakładach specjalnych i wychowawczych w zakresie przestrzegania Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1154). Nieprawidłowości w zakresie przestrzegania rozporządzenia stwierdzono w 3 stołówkach szkolnych (niska podaż mleka i przetworów mlecznych, brak dodatku warzyw lub owoców do każdego posiłku, brak w żywieniu orzechów) oraz w 2 stołówkach przedszkolnych (niska podaż mleka i przetworów mlecznych, brak dodatku owoców i warzyw do każdego posiłku, brak w żywieniu nasion roślin strączkowych, brak w żywieniu ryb). Puczono osoby odpowiedzialne za żywienie, że w zdrowej diecie należy codziennie wybierać produkty z każdej grupy w odpowiednich proporcjach oraz zapewnić odpowiednią podaż mleka i przetworów mlecznych, warzyw i owoców, nasion roślin strączkowych, orzechów i ryb. Niewłaściwy stan higieniczny stwierdzono w 1 sklepiku szkolnym (brak czystości i porządku, brak ciepłej wody, brak odzieży ochronnej, brak orzeczenia lekarskiego do celów sanitarno-epidemiologicznych, brak środków myjąco-dezynfekcyjnych). Za ww. niezgodności nałożono mandat karny na kwotę 300,00 zł i wydano zalecenie z natychmiastowym terminem usunięcia nieprawidłowości.

- W celu wyeliminowania niewłaściwego sposobu odżywiania oraz złych nawyków żywieniowych będących przyczyną wielu chorób niezakaźnych tj. otyłości, cukrzycy typu 2, chorób układu krążenia, nowotworów w ramach realizacji programu edukacyjnego „Trzymaj Formę”, przeprowadzono szkolenie dla 116 osób. Tematyka szkolenia obejmowała „Żywienie dzieci i młodzieży w jednostkach systemu oświaty według aktualnych przepisów prawnych oraz wymagania higieniczno-sanitarne dla obiektów żywieniowych i żywnościowych działających na terenie szkół”, „Znakowanie produktów spożywczych”.

- Wzmocnionym nadzorem objęto sklepy wielko powierzchniowe, markety, sklepy sieciowe. W 21 marketach i sklepach sieciowych przeprowadzono 60 kontroli. Nieprawidłowości stwierdzono w 7 marketach (zły stan techniczny pomieszczeń, nieprawidłowy stan techniczny urządzeń i wyposażenia, brak bieżącej czystości i porządku, nieprawidłowo urządzone i wyposażone stanowiska do utrzymania higieny rąk, nieprawidłowo urządzone stanowiska do mycia i dezynfekcji sprzętu podręcznego, brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników, brak skutecznej wentylacji, brak wdrożonych instrukcji GHP oraz procedur opartych na zasadach systemu HACCP.

Nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 900,00 zł, wydano ogółem 26 decyzji w tym 2 decyzje nakazujące poprawę stanu sanitarnego, 1 decyzję o unieruchomieniu części zakładu.

- W zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności prowadzono współpracę z innymi inspekcjami urzędowej kontroli żywności, w tym z Inspekcją Weterynaryjną, Inspekcją Handlową, Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a także Inspekcją Farmaceutyczną oraz z przedstawicielami Policji. Współpraca z ww. inspekcjami polegała na przekazywaniu informacji o środkach spożywczych niespełniających wymagań jakości zdrowotnej znajdujących się w obrocie, przeprowadzaniu wspólnych kontroli zwłaszcza w zakresie ASF, przeprowadzaniu wspólnych kontroli w gospodarstwach produkcji pierwotnej, w konsultowaniu lub uzyskiwaniu informacji dotyczących bezpieczeństwa żywności w zakresie kompetencji innych inspekcji.

5. Wnioski

W porównaniu do 2018 r. w powiecie ostrowieckim zwiększyła się liczba obiektów objętych nadzorem (o 48 obiektów). Wzrosła liczba nadzorowanych zakładów produkcji żywności (o 18 obiektów), zakładów żywienia zbiorowego (o 8 obiektów), środków transportu żywności (o 28 obiektów), wytwórni i miejsc obrotu przedmiotami użytku (o 1 obiekt). Największy wzrost odnotowano w grupie środki transportu oraz w grupie obiektów produkcji żywności. Znaczący wzrost liczby środków transportu wynika z zatwierdzenia nowo zakupionych pojazdów do przewozu żywności przez producentów środków spożywczych. Wzrost obiektów w grupie zakładów produkcji żywności wynika z faktu wpisania do rejestru zakładów nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną obiektów podlegających wyłącznie rejestracji tj. producentów produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich. Zmniejszyła się liczba nadzorowanych obiektów obrotu żywnością (o 7 obiektów). Powyższy stan wynika z zakończenia działalności przez podmioty wprowadzające do obrotu środki spożywcze i wykreślenia zakładu z rejestru prowadzonego przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

W 2019 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano zmniejszenie liczby obiektów ocenionych według „arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałami i wyrobami przeznaczonych do kontaktu z żywnością” jako „niezgodne z wymaganiami”. W 2019 r. 1 zakład żywienia zbiorowego zamkniętego otrzymał ocenę „niezgodny z wymaganiami” w związku z otrzymaniem maksymalnej liczby punktów za brak czystości

i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz za nieprawidłowe zabezpieczenie zakładu przed dostępem szkodników (w 2018 r. 3 zakłady w tym 2 punkty małej gastronomii i 1 sklep spożywczy otrzymały ocenę „niezgodne z wymaganiami” w związku z otrzymaniem maksymalnej liczby punktów za brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz za nieprawidłowe zabezpieczenie zakładu przed dostępem szkodników).

Zakłady, które w 2018 r. otrzymały ocenę „niezgodny z wymaganiami” zostały objęte wzmożonym nadzorem sanitarnym i zaplanowano w nich kontrole sanitarne w 2019 r. Na poprawę stanu sanitarnego ww. zakładów wpływ miały działania karno-represyjne oraz zastosowane sankcje administracyjne, które zdyscyplinowały przedsiębiorców przed ponownym łamaniem prawa żywnościowego.

Analizując dane liczbowe w zakresie wdrożenia GHP, GMP oraz zasad systemu HACCP z analogicznymi wskaźnikami z roku ubiegłego stwierdza się znaczącą poprawę w ww. zakresie w ogólnej liczbie zakładów. W 2019 r. dobrą praktykę higieniczną (GHP) wdrożyło 976 zakładów, co stanowiło 85,0%, natomiast w 2018 r. 927 zakładów tj. 83,0% obiektów objętych nadzorem (wzrost o 2,0%), dobrą praktykę produkcyjną (GMP) wdrożyło 379 zakładów, co stanowiło 39,0%, natomiast w 2018 r. 349 zakładów tj. 31,0% obiektów objętych nadzorem (wzrost o 8,0%).

W porównaniu do 2018 r. wzrósł wskaźnik wdrożenia przez przedsiębiorców powiatu ostrowieckiego systemów samokontroli gwarantujących bezpieczeństwo zdrowotne żywności w zakładach produkcji żywności o 1,0%, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego 3,0%, w obiektach obrotu żywnością o 3,0%. Korzystny wynik we wdrażaniu systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności zwłaszcza w zakładach obrotu żywnością oraz w obiektach, w których nie dokonuje się przetwarzania żywności może wynikać z faktu elastycznego podejścia do wdrażania zasad systemu HACCP, opartego na ocenie ryzyka. W zakładach małej gastronomii wskaźnik wdrożenia GHP, GMP oraz zasad systemu HACCP utrzymywał się na poziomie 2018 r. i wynosił 95%.

Odnotowano niekorzystny wskaźnik wdrożenia GHP/GMP oraz systemu HACCP w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. W 2018 r. wszystkie zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego posiadały wdrożone zasady dobrej praktyki higienicznej GHP, dobrej praktyki produkcyjnej GMP oraz systemu HACCP, w 2019 r. 99% obiektów tj. spadek o 1%. Na powyższy wynik niewątpliwie wpływ miały nieprawidłowości stwierdzone w obszarach dobrej praktyki higienicznej w 1 zakładzie, który otrzymał ocenę „niezgodny z wymaganiami” w związku z otrzymaniem maksymalnej liczby punktów za brak czystości

i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz brak skutecznego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników. Powyższy stan wynikał z braku wiedzy w zakresie podstawowych zagadnień higieny i bezpieczeństwa żywności u przedsiębiorcy i zatrudnionego personelu oraz braku wdrożonych i utrzymywanych skutecznych systemów kontroli wewnętrznej. Brak wiedzy w zakresie podstawowych standardów higienicznych stanowi przeszkodę we wdrożeniu prawidłowej i skutecznej kontroli właścicielskiej. Odnotowana ocena jest wskazówką do prowadzenia dalszych działań nadzorowych w zakresie wdrożenia i przestrzegania w grupach obiektów, w których dyskwalifikowano podmioty, zasad GHP, ze względu na fakt, iż przyczyną oceny obiektów jako „niezgodne z wymaganiami” były nieprawidłowości stwierdzane w obszarach dobrej praktyki higienicznej.

Pomimo ciągłego wzrostu ilości obiektów, które wdrożyły i utrzymują procedury systemu HACCP w dalszym ciągu w trakcie kontroli sanitarnych stwierdza się, że opracowane, stosowane i wdrożone procedury bardzo często wymagają korekty, uzupełnienia lub dostosowania do faktycznych warunków panujących w obiekcie. Nadal należy dążyć do wzrostu świadomości przedsiębiorców w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej lub wprowadzanej do obrotu żywności. Bardzo ważna jest współpraca przedsiębiorców sektora spożywczego z przedstawicielami Państwowej Inspekcji Sanitarnej w rozwiązywaniu problemów, co bardzo często stanowi czynnik mobilizujący do poprawy stanu sanitarnego obiektów i polepszenia jakości zdrowotnej żywności.

Stwierdzone nieprawidłowości w opisanych grupach obiektów są wskazówką do prowadzenia dalszych wzmożonych działań nadzorowych w zakładach, które w 2019 r. uzyskały ocenę „niezgodne z wymaganiami” (zakłady żywienia zbiorowego), w grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie, ciastkarnie, zakłady, które dotychczas nie były objęte kontrolą tj. zakłady produkcji pierwotnej, sprzedaży bezpośredniej oraz produkcja żywności w warunkach domowych.

Wskazówką również do dalszych działań nadzorowych są stwierdzane nieprawidłowości w takich obszarach jak:

- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- nieprzestrzeganie przez producentów żywności, w zakładach żywienia zbiorowego, a także w miejscach obrotu środkami spożywczymi wymagań w zakresie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności sprzedawanej bez opakowania w tym informowanie o obecności alergenów,

- jakość żywienia w placówkach oświatowo-wychowawczych nie spełniająca wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

IX. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE ZMNIEJSZENIA ZAGROŻENIA ZDROWIA PUBLICZNEGO W OBSZARZE ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH I NOWYCH SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH

1. Wprowadzenie

Organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą stały monitoring przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych – nowych narkotyków.

„Nowe narkotyki” to grupa wielu substancji chemicznych, zróżnicowanych pod względem budowy, właściwości fizyko-chemicznych, jak również toksyczności. Pomimo wielu różnic, ich wspólnym mianownikiem jest działanie psychoaktywne na ośrodkowy układ nerwowy.

Terminem „nowe narkotyki” w mowie potocznej określa się produkty, w składzie których znajdują się substancje psychoaktywne o oddziaływaniu na ośrodkowy układ nerwowy człowieka. To inaczej związki chemiczne, których użycie wywołuje szkody zdrowotne porównywalne do tych, które są skutkiem stosowania substancji klasycznych. Inaczej mówiąc nowymi narkotykami określa się środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Narkotyki nowej generacji nie są bezpieczne i już jednokrotne zażycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci. Wydaje się, że oferowane mogą być jako ten sam produkt lub substancja, ale przy każdym kolejnym zakupie mogą mieć inny skład, co stanowi dodatkowe zagrożenie dla użytkownika.

Nowe narkotyki charakteryzują się wysoką toksycznością nawet w mikroskopijnych dawkach, należą do nich syntetyczne opioidy. Ich użycie w łatwy sposób może prowadzić do trwałego uszkodzenia organów wewnętrznych oraz ośrodkowego układu nerwowego. Dodatkową kwestią jest prowadzenie pojazdów przez kierowców pod wpływem substancji psychoaktywnych często połączonych z alkoholem albo lekami, co stanowi niebezpieczeństwo dla ruchu drogowego.

Nowe narkotyki sprzedawane są w postaci proszków, tabletek, roztworów, ploterów, mieszanek ziołowych przeznaczonych do palenia. Z reguły zawierają nieznanne dla użytkownika mieszaniny psychoaktywnych związków chemicznych, których składnikami mogą być jedna lub więcej substancji czynnych, wypełniacze oraz nierzadko przypadkowe zanieczyszczenia. Produkty te charakteryzują się „fantazyjnymi” nazwami, a także brakiem opisu składu zawartości na opakowaniu. Stanowi to dodatkowe zagrożenie i utrudnia rozpoznanie oraz właściwe leczenie w szpitalach i ośrodkach toksykologicznych.

Kompetencje w zakresie kontroli przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii określa znowelizowana ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Należy podkreślić, że w 2019 r. nie odnotowano żadnych stałych punktów sprzedaży nowych narkotyków na terenie powiatu ostrowieckiego.

Działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. w obszarze nowych narkotyków w 2019 r. obejmowały:

- 1) monitoring zatruć środkami zastępczymi;
- 2) System Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD);
- 3) postępowania wobec osób fizycznych, co do których zachodziło podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze – sprawy przekazane przez organy ścigania w 2018 r.;
- 4) udział w szkoleniu w ramach profilaktyki uzależnień, naradzie koordynatorów zespołu ds. środków zastępczych,
- 5) dokonanie utylizacji zabezpieczonych środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w 2019 r. wydał łącznie **8 decyzji administracyjnych** dot. środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, w tym:

- 2 decyzje orzekające o przepadku oraz zniszczeniu środków zastępczych - dot. spraw przekazanej przez Policję,
- 2 decyzje umarzające postępowanie administracyjne,
- 4 decyzje obciążające kosztami utylizacji środków zastępczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. w 2019 r. zlecił firmie uprawnionej niszczenie środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych zabezpieczonych w latach 2016 - 2018 w punkcie stacjonarnym oraz od osób fizycznych. Utylizacji dokonała firma ECO-ABC Sp. o.o. z siedzibą w Belchatowie.

Kosztami utylizacji obciążono firmy, które wprowadzały do obrotu środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne na terenie powiatu ostrowieckiego.

W 2019 r. pracownicy Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy PSSE w Ostrowcu Św. brali udział w szkoleniu oraz konferencji dot. „nowych narkotyków”, tj.:

- narada szkoleniowa Koordynatorów Zespołów ds. nadzoru nad substancjami chemicznymi oraz środkami zastępczymi, organizowana przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, data narady 27.11.2019 r.

- konferencja szkoleniowa: "Środki psychoaktywne w środowisku szkolnym - jak przeciwdziałać zagrożeniom ?" organizowana przez Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, Wyższą Szkołę Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach oraz Polskie Towarzystwo Higieniczne, data konferencji 20.12.2019r.

Jednym z najważniejszych zadań w obszarze nowych narkotyków realizowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną jest monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie zatruc i podejrzeń zatruc nowymi narkotykami.

W celu ograniczania zagrożeń, jakie powodują nowe narkotyki, w tym podejmowania działań w zakresie wczesnego ostrzeżenia, nowelizacja ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii zobligowała organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do prowadzenia rejestru zatruc środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Na terenie powiatu ostrowieckiego w 2019 r. odnotowano 3 zgłoszenia podejrzenia zatrucia „środkiem zastępczym”. Był to mężczyzna w wieku 28 lat oraz 2 kobiety w wieku 20 oraz 22 lat. Zgłoszeń tych dokonał Szpitalny Oddział Ratunkowy Zespołu Opieki Zdrowotnej w Ostrowcu Św.

Dane dot. sytuacji epidemiologicznej zatruc lub podejrzeń zatruc nowymi narkotykami, dokumentowane przez PPIS w Ostrowcu Św. stanowią niezwykle istotne informacje o zagrożeniu stwarzanym przez nowe narkotyki. Przekazywane dane o zdarzeniach na formularzach, zawierały informacje odnoszące się do daty interwencji medycznej, wieku i płci, miejsca zdarzenia oraz miejscowości hospitalizacji.

Spadek liczby zgłoszonych przypadków może być spowodowany faktem zlikwidowania w 2018 r. punktu stacjonarnego, który wprowadzał do obrotu środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne oraz nowelizacją w 2018 r. regulacji prawnych.

Wnioski

Nasilenie problemu dotyczącego tzw. wprowadzania do obrotu „dopalaczy” w ostatnich latach spowodowało intensyfikację działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a także nowelizację regulacji prawnych.

Dzięki działaniom PIS oraz organów ścigania zlikwidowano punkt stacjonarny, wprowadzający do obrotu środki zastępcze na terenie powiatu ostrowieckiego.

Odnotowano spadek liczby zatruczeń tzw. dopalaczami w porównaniu do lat ubiegłych (w 2017 r. 57 przypadków, w 2018 – 42 przypadki, w 2019 r. – 3 przypadki).

Problem zażywania tzw. „dopalaczy” dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, a do złożoności problemu niewątpliwie przyczynia się niska cena środków zastępczych i ich łatwa dostępność za pośrednictwem portali internetowych, które najczęściej rejestrowane są poza granicami kraju.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. prowadząc działania w zakresie nowych narkotyków uznaje, że jest to niezwykle ważny obszar ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

Nowe narkotyki nadal stanowią potencjalne, poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego, a naczelnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed działaniem niekorzystnych w tym zakresie zjawisk.

„Dopalacze” uzależniają

Czasami wystarczy spróbować jeden, dwa razy, a zawartość „dopalacza” może spowodować nieodwracalne zmiany w układzie nerwowym człowieka i prowadzić do uzależnienia. Niektóre nowe narkotyki mogą mieć działanie silniejsze niż tradycyjne narkotyki. Osoby uzależnione od „dopalaczy” mogą doświadczać głodu substancji, a zaprzestanie ich używania zazwyczaj jest bardzo trudne.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św. prowadząc działania w zakresie zakazu wprowadzania do obrotu środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych uznaje, że jest to niezwykle ważny obszar ochrony zdrowia i życia ludzkiego.

Środki zastępcze stanowią potencjalne, poważne zagrożenie dla zdrowia publicznego, a naczelnym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ochrona zdrowia ludzkiego przed działaniem niekorzystnych w tym zakresie zjawisk. Działania kontrolne, nadzorcze są jedynie częścią polityki „anty-dopalaczowej”.

Drugim ważnym jej aspektem jest promocja zdrowia oraz profilaktyka.

Na terenie powiatu ostrowieckiego były to wszelkiego rodzaju inicjatywy prowadzone wspólnie z samorządem i innymi służbami, skierowane głównie do młodzieży, ale też osób uczestniczących w imprezach masowych. W ramach tych działań organizowano stoiska edukacyjne, odbywały się m.in. prelekcje w szkołach, w których uczestniczyli nie tylko uczniowie, ale również nauczyciele i rodzice.

Grupę odbiorców działań profilaktycznych dotyczących dopalaczy oszacowano na 2447 osób.

Dopalacze Gdzie szukać pomocy?

800 060 800	Infolinia Głównego Inspektora Sanitarnego
116 111	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży
800 100 100	Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawach bezpieczeństwa dzieci
800 12 12 12	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka
112	Numer alarmowy obowiązujący na terenie całej UE

Gdzie szukać pomocy doraźnej?

Jeśli spotkasz się z osobą, której zachowanie wskazuje na zatrucie dopalaczami lub inną substancją psychoaktywną koniecznie udaj się z nią do szpitala.

X. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Działalność Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2019 roku ukierunkowana była na inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności na rzecz zdrowia i jakości życia mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Wszystkie realizowane zadania wynikały z: Ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Narodowego Programu Zdrowia, zaleceń Ministra Zdrowia oraz Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), a także założeń programu edukacyjnego „Trzymaj Formę!”, Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

W 2019 roku realizowano następujące programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe:

1. Programy edukacyjne

- „Czyste powietrze wokół nas”

Program adresowany do dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców lub opiekunów. Stanowi pierwsze, bardzo ważne ogniwo w edukacji antytytoniowej najmłodszych.

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Program umożliwia wykształcenie umiejętności rozpoznawania różnych źródeł dymów, zwiększa wiedzę na temat skutków palenia papierosów.

Program realizowany był w 6 przedszkolach, edukacją objęto 493 dzieci w wieku od 3 do 6 lat oraz 313 rodziców tych dzieci.

- „Bieg po zdrowie”

Program edukacji antytytoniowej adresowany do uczniów klas IV szkoły podstawowej.

Celem programu jest m.in. zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2018/2019 w programie uczestniczyło 6 szkół podstawowych, edukacją zostało objętych 177 uczniów oraz 164 rodziców.

- „*Nie pal przy mnie, proszę*”

Program adresowany do uczniów klas I – III szkół podstawowych. Stanowi drugie ogniwo w cyklu programów profilaktyki antytytoniowej.

Program proponuje realizację zajęć metodami aktywizującymi dostosowanymi do wieku dzieci. Ma on charakter profilaktyczny, ale przede wszystkim ma na celu wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy.

Programem objętych zostało 304 uczniów, 277 rodziców z 6 szkół podstawowych.

- „*Znajdź właściwe rozwiązanie*”

Program profilaktyki palenia tytoniu adresowany jest do uczniów starszych klas szkoły podstawowej oraz gimnazjum.

Celem głównym programu jest zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowany był w 8 placówkach, w tym 6 szkołach podstawowych i 2 szkołach gimnazjalnych.

Edukacją objęto 571 uczniów szkół podstawowych i 381 rodziców oraz 64 uczniów szkół gimnazjalnych i 61 rodziców.

Obok ww. programów edukacyjnych w zakresie profilaktyki nikotynowej popularyzację idei niepalenia wzmocniono podejmując kampanie antytytoniowe: „*Światowy Dzień bez Tytoniu*” oraz „*Światowy Dzień Rzucania Palenia*”.

- *Światowy Dzień bez Tytoniu*

Na całym świecie Światowy Dzień bez Tytoniu obchodzony jest 31 maja. Jest to okazja, aby zwrócić uwagę na kwestię zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych skutków palenia tytoniu.

W ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. organizowała oraz uczestniczyła w przedsięwzięciach:

✓ *Spotkania edukacyjne*

- ❖ 21 maja 2019 roku w sali konferencyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. odbyło się spotkanie edukacyjne dla uczniów klas I Publicznej Szkoły Podstawowej Nr 7 im. Henryka Sienkiewicza w Ostrowcu Św. Podczas spotkania pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Ostrowcu Św. omówił zagadnienia związane ze zdrowym stylem życia. Uwagę dzieci zwrócono na obchody Światowego Dnia bez Tytoniu, przekazano informacje dotyczące szkodliwości dymu tytoniowego na organizm człowieka.

- ❖ W Publicznej Szkole Podstawowej im. Walentego Stefańskiego w Bodzechowie przeprowadzono spotkanie, podczas którego omówiono prezentację multimedialną „Zdrowo żyjesz - wygrasz”, w tym konsekwencje zdrowotne czynnego i biernego palenia tytoniu.

✓ *Piknik rodzinny*

05 czerwca 2019 r. na terenie Zespołu Szkół Publicznych w Szewnie Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. zorganizowała stoisko edukacyjne, na którym dzieci mogły ciekawie spędzić czas i wykazać się wiedzą m.in. z zakresu zdrowego, wolnego od tytoniu, stylu życia. Najmłodszy kolorowali oraz własnoręcznie wykonywali rysunki, w tym o tematyce antytytoniowej, natomiast starsi rozwiązywali krzyżówki, rebusy, wykreślanki. Każde dziecko za wykonaną pracę otrzymało drobny upominek. Ponadto przeprowadzono prelekcję na temat profilaktyki uzależnień.

Osobom dorosłym uczestniczącym w festynie przekazywano najważniejsze informacje na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, a także prowadzono dystrybucję materiałów oświatowych.

- *Światowy Dzień Rzucania Palenia*

Trzeci czwartek listopada – to data w kalendarzu kiedy obchodzony jest Światowy Dzień Rzucania Palenia. Dzień ten stanowi okazję do zwrócenia uwagi na powszechność palenia papierosów i jego konsekwencje zdrowotne oraz jest zachętą do abstynencji od wszystkich form konsumpcji tytoniu.

W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. podjęła następujące działania mające na celu upowszechnienie mody na niepalenie:

✓ *Spotkanie edukacyjne*

W Zespole Szkół Publicznych w Szewnie przeprowadzono spotkanie z uczniami szkoły, podczas którego przekazano najważniejsze informacje na temat konsekwencji palenia tytoniu oraz używania e-papierosa.

✓ *Prelekcja podczas konferencji pt. „Chrońmy zdrowie naszej młodzieży”*

8 listopada 2019 roku w sali teatralnej Bursy Szkolnej w Ostrowcu Św. odbyła się konferencja pt. "Chrońmy zdrowie naszej młodzieży".

W ww. przedsięwzięciu uczestniczyli rodzice wychowanków Bursy Szkolnej oraz jej pracownicy.

Przedstawiciel Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. podczas spotkania wygłosił prelekcję na temat szkodliwości zdrowotnych wynikających z czynnego i biernego palenia tytoniu oraz zagrożeń dotyczących e-papierosów.

✓ Powiatowy Konkurs pod hasłem „Dzisiaj sport, jutro zdrowie”

25 listopada 2019 roku w Publicznej Szkole Podstawowej nr 3 im. Bolesława Chrobrego w Ostrowcu Św. odbyła się VIII edycja Powiatowego Konkursu pod hasłem: „Dzisiaj sport, jutro zdrowie” skierowanego do uczniów klas V szkoły podstawowej.

Celem konkursu było:

- zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowego stylu życia,
- kształtowanie umiejętności logicznego myślenia i korzystania z posiadanej wiedzy,
- zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej dla organizmu człowieka,
- popularyzacja wiedzy dotyczącej I pomocy i doskonalenie praktycznych umiejętności.

Do konkursu przystąpiło 8 szkół podstawowych z terenu powiatu ostrowieckiego. 3 osobowe drużyny reprezentujące każdą ze szkół zmierzyły się w konkurencjach obejmujących: *część teoretyczną*, w której uczestnicy musieli wykazać się m.in. wiedzą z zakresu wpływu palenia tytoniu i alkoholu na zdrowie człowieka, zasad zdrowego odżywiania oraz udzielania I pomocy, a także *część sportową*.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św., jako współorganizator konkursu, przygotowała jedno zadanie konkursowe – test wiedzy.

Każda drużyna przygotowała barwne prace pt. „Zdrowe zęby – piękny uśmiech”.

Zwycięzcy konkursu otrzymali nagrody rzeczowe, natomiast wszyscy uczestnicy pamiątkowe dyplomy.

„Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”

1.2. Projekt KIK/68 pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”

Celem Projektu KIK/68 jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez kobiety w wieku prokreacyjnym tj. między 15 a 49 rokiem życia, które są jego bezpośrednią

grupą docelową. Program skierowany jest również do rodzin kobiet, partnerów, znajomych, lekarzy, nauczycieli, pracodawców – ogółu społeczeństwa.

W ramach upowszechnienia Projektu KIK/68 podejmowano różnorodne działania m.in.:

- *prowadzono prelekcje/ spotkania edukacyjne w szkołach powiatu ostrowieckiego adresowane zarówno do uczniów, rodziców, jak i grona pedagogicznego.*

Celem spotkań było pogłębienie wiedzy osób w nich uczestniczących na temat konsekwencji zdrowotnych związanych z zażywaniem produktów zawierających substancje psychoaktywne.

- *Organizowano stoiska edukacyjne podczas imprez prozdrowotnych*

Celem ww. przedsięwzięć było ostrzeżenie młodych ludzi jak i osób dorosłych o konsekwencjach jakie niesie za sobą zażywanie „dopalaczy”, a także przekazanie informacji na temat konsekwencji zdrowotnych wynikających z czynnego i biernego palenia tytoniu.

Ponadto podczas działań osoby zainteresowane mogły skorzystać z alkogogli – specjalnych okularów służących do demonstracji upośledzenia zmysłów występujących po spożyciu alkoholu.

- *„ARS, czyli jak dbać o miłość?”*

W ramach Projektu KIK/68 pt. „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych” realizowany jest program edukacyjny pt. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”, który adresowany jest do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkohol, dopalacze, tytoń, narkotyki) przez młodzież w kontekście ich przyszłych ról rodzicielskich.

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowało 9 placówek z terenu powiatu ostrowieckiego. Edukacją objęto 306 uczniów oraz 20 rodziców.

1.3. Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!” adresowany jest do uczniów starszych klas szkół podstawowych, uczniów gimnazjów oraz ich rodziców.

Głównym celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej i ich rodzin poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki.

Program realizowany był w 15 placówkach szkolnych, edukacją objęto 2 022 uczniów.

W roku szkolnym 2018/2019 programowi towarzyszył **Konkurs Wiedzy o Zdrowym Stylu Życia „Trzymaj Formę!”**. Do I etapu – szkolnego konkursu zostało zakwalifikowanych 9 placówek szkolnych z powiatu ostrowieckiego. Etap ten pomyślnie przeszły 3 uczennice, które 17 maja 2019 roku w sali konferencyjnej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ostrowcu Św. uczestniczyły w II etapie – powiatowym konkursu przeprowadzonym w formie testu on-line.

1.4. Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV

Program oparty jest o prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zapobiegania zakażeniom wirusem HIV. Każdego roku w ramach programu realizowane są różnorodne działania skierowane do poszczególnych grup wiekowych lub ogółu społeczeństwa.

Wspólnie z Oddziałem Rejonowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrowcu Św. zorganizowano etap rejonowy Ogólnopolskiej Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia PCK.

Celem olimpiady było wykształcenie wśród młodzieży szkolnej potrzeby dbania o własne zdrowie oraz kształtowanie umiejętności niezbędnych do ochrony i doskonalenia zdrowia.

Uczestnicy etapu powiatowego – reprezentanci szkół podstawowych i ponadpodstawowych - w obecności komisji konkursowej złożonej z przedstawicieli organizatorów: OR PCK i PSSE w Ostrowcu Św. pisali test sprawdzający wiedzę z zakresu profilaktyki HIV/AIDS i zdrowego stylu życia. Po upływie regulaminowego czasu trwania konkursu prace zostały sprawdzone, ocenione, zwycięzcy nagrodzeni, a wszyscy uczestnicy otrzymali drobne upominki i podziękowania za udział.

Laureaci I miejsc w kategorii szkół podstawowych i ponadpodstawowych wzięli udział w etapie okręgowym Olimpiady Promocji Zdrowego Stylu Życia w Kielcach.

Dodatkowo pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej PSSE w Ostrowcu Św. w 2019 roku prowadził dystrybucję materiałów informacyjnych dotyczących tematyki HIV/AIDS podczas imprez plenerowych, akcji letniej „Zdrowe Wakacje”, spotkań edukacyjnych.

2. Programy wojewódzkie

2.1. Program edukacyjny „Podstępne WZW”

Program edukacyjny adresowany do uczniów klas II szkół ponadpodstawowych.

Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C.

Program w roku szkolnym 2018/2019 realizowany był w 5 szkołach ponadpodstawowych, edukacją objęto 209 uczniów.

2.2. Program edukacyjny „Znamię! Znam je?”

Program edukacyjny adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Głównym celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Podczas zajęć uczniowie pozyskują m.in. umiejętność samobadania skóry pod kątem czerniaka.

W roku szkolnym 2018/2019 w programie uczestniczyło 5 placówek, edukacją objęto 227 uczniów.

2.3. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Program edukacyjny adresowany do uczniów szkół ponadpodstawowych.

Głównym celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Cele szczegółowe:

- zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu,

- podniesienie wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna),
- motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie,
- przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym,
- dostarczenie informacji o świadczeniodawcach wykonujących badania cytologiczne.

W roku szkolnym 2018/2019 w programie uczestniczyło 4 placówki, edukacją objęto 169 uczniów.

3. Interwencje nieprogramowe

3.1. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia obchodzony jest 7 kwietnia, aby uczcić rocznicę powstania w 1948 roku Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

Każdego roku motyw przewodni Światowego Dnia Zdrowia poświęcony jest innej tematyce.

W 2019 roku tematem przewodnim było popularyzowanie Uniwersalnej Opieki Zdrowotnej (Universal Health Coverage, UHC) ze szczególnym uwzględnieniem podstawowej opieki zdrowotnej (Primary Health Coverage, PHC).

Głównym założeniem było skupienie uwagi na konieczności zapewnienia wszystkim ludziom dostępu do powszechnej opieki zdrowotnej.

W ramach obchodów Światowego Dnia Zdrowia Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. uczestniczyła m.in. w organizacji Festynu Zdrowia w Zespole Szkół nr 2 w Ostrowcu Św.

Informacje na temat Światowego Dnia Zdrowia zostały umieszczone na stronie wizualnej oraz internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Ostrowcu Św.

Prowadzona była również dystrybucja materiałów edukacyjnych.

3.2. Zdrowe Wakacje

Rokrocznie w okresie wakacyjnym realizowana jest interwencja pod hasłem „Zdrowe Wakacje”. Jej celem jest m.in. popularyzacja wiedzy potrzebnej do zapobiegania wielu groźnym chorobom, skutkom zdrowotnym wynikającym z nadmiernego opalania, zażywania substancji psychoaktywnych.

W ramach akcji „Zdrowe Wakacje” Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. włączyła się w organizację imprez profilaktycznych/ pikników, w tym:

- 05.06.2019 r. szkolnego festynu „Baw się i bądź bezpieczny”, który odbył się na boisku przy Zespole Szkół Publicznych w Szewnie.
- 30.06.2019 r. pikniku edukacyjnego „Bezpiecznie nad Wodą”, który odbył się na terenie Ośrodka Wypoczynkowo-Rekreacyjnego „Gutwin”.

Podczas ww. przedsięwzięć zorganizowano stoiska edukacyjne, na których osoby zainteresowane mogły skorzystać z porad w zakresie prowadzenia zdrowego stylu życia oraz konsekwencji wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Zarówno dzieciom jak i osobom dorosłym przedstawiano zagadnienia dotyczące zasad bezpieczeństwa, których należy przestrzegać w okresie wakacyjnym, aby wypoczynek był udany i szczęśliwie się zakończył.

Ponadto dzieci miały możliwość skorzystania z przygotowanego „kącika edukacyjno - plastycznego”, na którym mogły m.in. wykonywać różnorodne prace plastyczne i rozwiązywać zadania.

W trakcie okresu wakacyjnego nawiązano współpracę z pracownikiem Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Ostrowcu Św., wspólnie prowadzono wykaz placówek organizujących wypoczynek letni oraz dystrybucję materiałów edukacyjnych obejmującą m.in. poradnik „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje”.

3.3. Nowe narkotyki tzw. „dopalacze”

DOPALACZOM

„Nowe narkotyki” to grupa wielu substancji chemicznych, zróżnicowanych pod względem budowy, właściwości fizyko-chemicznych, jak również toksyczności. Pomimo występujących wielu różnic, łączy je jedna wspólna cecha - zawierają *substancje*

psychoaktywne działające na ośrodkowy układ nerwowy w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. w ramach interwencji prowadzi szereg działań edukacyjnych, których celem jest uświadomienie młodym ludziom ryzyka związanego z zażywaniem substancji psychoaktywnych, jak również nauka umiejętnego odmawiania, mówienia „nie” w przypadkach presji ze strony grupy rówieśniczej.

W 2019 roku *prowadzono spotkania edukacyjne/ prelekcje, podczas których korzystano z przygotowanych prezentacji multimedialnych m.in.: „Dopalacze – śmiertelna pułapka”, „Dopalacze – nowe narkotyki”, „Zdrowo żyjesz - Wygrywasz”*. Podczas zajęć podkreślano fakt, że nowe narkotyki charakteryzują się wysoką toksycznością nawet w mikroskopijnych dawkach. Osoby zażywające „dopalacze” wprowadzają do swojego organizmu związki chemiczne o niewiadomym składzie i o nie do końca poznanym działaniu, w nieznannej dawce, co może powodować nieodwracalne szkody zdrowotne, a nawet doprowadzić do śmierci.

Uczestniczono również w imprezach plenerowych, podczas których organizowano stosika edukacyjne. Przekazywano informacje na temat objawów świadczących o zażywaniu „dopalaczy”, a także niebezpieczeństwa związanego z ich przyjmowaniem.

Podczas kontroli w placówkach wypoczynku i rekreacji pracownik Higieny Dzieci i Młodzieży pozostawiał u organizatorów pakiet materiałów oświatowych, w którym znajdowały się ulotki dotyczące „dopalaczy”, z prośbą o ich omawianie z uczestnikami wypoczynku.

Materiały były również dystrybuowane wśród uczestników akcji prozdrowotnych, w których uczestniczyła Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św.

4. Inne przedsięwzięcia

4.1. Festiwal Piosenki o Zdrowiu „Zdrowe Nutki” 2019

25 października 2019 roku w Ostrowieckim Browarze Kultury odbył się Finał Etapu Powiatowego Festiwalu Piosenki o Zdrowiu 2019 „Zdrowe Nutki”.

Celem konkursu było:

- ✓ zainteresowanie dzieci i ich opiekunów tematyką zdrowia ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej,

- ✓ zainspirowanie uczestników do poszukiwań treści prozdrowotnych i nowych form wyrazu,
- ✓ aktywizacja środowisk szkolnych w zakresie działań prozdrowotnych.

Tematyka wykonywanych piosenek dotyczyła szeroko rozumianego zdrowia, a w szczególności zdrowego stylu życia, zdrowego odżywiania oraz aktywności fizycznej.

Organizatorem konkursu było Polskie Towarzystwo Higieniczne, Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Kielcach oraz Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św.

Do etapu powiatowego Festiwalu Piosenki o Zdrowiu „Zdrowe Nutki ” przystąpili uczniowie z 2 szkół podstawowych z terenu powiatu ostrowieckiego.

Komisja konkursowa, której przewodniczył Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ostrowcu Św., w której zasiedli również przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Ostrowcu Św., Oddziału Rejonowego Polskiego Czerwonego Krzyża w Ostrowcu Św. oraz Miejskiego Centrum Kultury w Ostrowcu Św., oceniała utwory wg kryteriów zgodnych z regulaminem tj: treści prozdrowotne, umiejętności wokalne oraz walory artystyczne.

Po wysłuchaniu wszystkich uczestników decyzją

komisji konkursowej:

I miejsce zajęła Szkoła Publiczna im. Krzysztofa Szydłowieckiego w Ćmielowie

II miejsce zajęła Publiczna Szkoła Podstawowa nr 10 w Ostrowcu Św.

Uczestnicy Festiwalu otrzymali pamiątkowe dyplomy, a także nagrody dla szkół oraz indywidualne ufundowane przez Polskie Towarzystwo Higieniczne, natomiast nauczyciele – podziękowania.

Etap powiatowy Festiwalu Piosenki o Zdrowiu „Zdrowe Nutki” uświetniły występy wokalne dzieci z Przedszkola Publicznego nr 7 w Ostrowcu Św.

Zwycięska szkoła reprezentowała powiat ostrowiecki podczas wojewódzkiego finału Festiwalu Piosenki o Zdrowiu „Zdrowe Nutki”, który odbył się 29 października 2019 roku w Wojewódzkim Domu Kultury w Kielcach.

Powyższa inicjatywa to: „Projekt dofinansowany ze środków własnych budżetu Województwa Świętokrzyskiego”.

4.1. Promocja szczepień ochronnych

W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień, którego celem jest zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie szczepień ochronnych, jako najskuteczniejszej formy zapobiegania chorobom zakaźnym i zakażeniom, na terenie PSSE w Ostrowcu Św. zorganizowano formę wizualną z materiałami dotyczącymi

powyższej tematyki. Informacje zostały również umieszczone na stronie internetowej psse.ostrowiec@pis.gov.pl

Ponad to wspólnie z pracownikiem Sekcji Nadzoru Przeciwepidemicznego przeprowadzono prelekcje, które adresowane były do kobiet uczęszczających do szkoły rodzenia. Podczas spotkań przedstawiono prezentację multimedialną dotyczącą szczepień ochronnych, która została szczegółowo omówiona. Uczestnicy spotkań wypełnili anonimową ankietę na temat szczepień ochronnych.

W 2019 roku Polskie Towarzystwo Higieniczne prowadziło kampanię „Oszczędź dziecku ospy”, w ramach której Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. do żłobków znajdujących się na terenie powiatu ostrowieckiego przekazała tematyczne materiały edukacyjne: plakat oraz ulotki.

Wnioski

Działalność w zakresie Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej w 2019 roku realizowana była zgodnie z celami Narodowego Programu Zdrowia. Zmierzają one do poprawy zdrowia społeczeństwa. W tym celu realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne, programy wojewódzkie, projekty, interwencje nieprogramowe wynikające z potrzeb środowiska lokalnego oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

W 2019 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowcu Św. przeprowadziła łącznie 573 działania o charakterze profilaktycznym, którymi objęto 35 818 mieszkańców powiatu ostrowieckiego.

Wszystkie przedsięwzięcia miały na celu podniesienie świadomości, zachęcenie, poszczególnych grup odbiorców, do zmiany postaw i właściwych zachowań prozdrowotnych w trosce o zdrowie własne i innych.

Działania podejmowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Ostrowcu Św., realizowane są przy współpracy różnych instytucji samorządowych, oświatowych, kontrolnych. Dzięki temu zwiększa się ich zasięg i efektywność.

XI. PODSUMOWANIE

Misją Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest dążenie do osiągnięcia pożądaných norm zdrowotnych poprzez podjęcie działań umożliwiających zachowanie lub przywrócenie bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi, a także mających na celu identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń, inicjowanie i organizowanie skoordynowanego nadzoru i kontroli służących zapobieganiu wszelkim zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym, zachowaniu i umacnianiu zdrowia zbiorowości oraz kształtowaniu w tym zakresie odpowiednich postaw i zachowań.

Realizacja przyjętych w 2019 roku głównych kierunków działania służyła **zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu ostrowieckiego** i była wynikiem przyjętych przez Polskę i Unię Europejską strategii w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego, jak również występujących zagrożeń.

W obszarze wzmożonego nadzoru Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozostawały nadal wypracowane algorytmy postępowania w przypadku zatrucia pokarmowego, inwazyjnej choroby meningokokowej, zachorowań na gripę, jednolitego postępowania przy stwierdzeniu niewłaściwej jakości wody do spożycia oraz niewłaściwej jakości żywności.

Skuteczność działań prowadzonych przez inspekcję sanitarną ściśle związana była ze **współpracą w ramach zawartych porozumień z innymi inspekcjami**, w tym m.in.: Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Farmaceutyczną, Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa, a także Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Inspekcją Ochrony Środowiska, Komendą Powiatową Policji, Państwową Strażą Pożarną, Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

W raporcie umieszczono dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów życia publicznego, w tym sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych, warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz jakości wody do spożycia, zagrożeń związanych z wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo – wychowawczych, podmiotach wykonujących działalność leczniczą, a także innych obiektach i miejscach użyteczności publicznej.

Ocen i analiz dokonano na podstawie działań prowadzonych w ramach zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, często popartych wynikami badań laboratoryjnych.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż **bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu ostrowieckiego, podobnie jak w latach ubiegłych pozostaje na wysokim poziomie.**

Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w powiecie ostrowieckim w roku 2019 należy ocenić jako dobrą i względnie stabilną.

Zarejestrowano łącznie **5412 przypadków chorób zakaźnych** (2018 r. – 6320). W związku ze zgłoszeniami chorób zakaźnych wymagającymi opracowania przeprowadzono **205 dochodzeń epidemiologicznych.**

W stosunku do 2018 r. **odnotowano wzrost zachorowań:**

- wirusowego zapalenia wątroby typu C – w 2019 r. -4,54/100 tys. mieszkańców (2018 r. – 1,80/100 tys.)
- zachorowania na wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirus (71 przypadków, 2018 r.-26);
- biegunki u dzieci do lat 2 (83 przypadki, w 2018 r. – 51);
- zachorowania na ospę wietrzną (446 przypadków, w 2018 r. – 241);
- wirusowe zapalenie wątroby typu C (5 przypadków, w 2018 r. -2).

Tendencje spadkowe rejestrujemy w przypadku zachorowań i podejrzeń zachorowań na gripę. Zarejestrowano łącznie 4282 przypadków grypy i podejrzeń grypy (w 2018 r. – 5519).

Najlepszą metodą zapobiegania grypie są profilaktyczne szczepienia ochronne. Z tej formy zabezpieczenia w 2019 r. skorzystało 2285 osób.

W ramach nadzoru nad gripą oraz innymi wirusami oddechowymi opartego na systemie SENTINEL 5 lekarzy pediatrów z terenu powiatu ostrowieckiego zobligowani byli do przesyłania danych epidemiologicznych i pobierania wymazów od pacjentów zdiagnozowanych infekcją wirusową do dalszej diagnostyki wirusologicznej za pośrednictwem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Ostrowcu Św.

W badanych próbkach stwierdzono obecność:

- RNA wirusa grypy typu A podtypu H1N1 2009 pandemic w 4 przypadkach.

W sezonie grypowym 2019/2020 do współpracy w nadzorze nad gripą SENTINEL przystąpiło 3 lekarzy z terenu powiatu ostrowieckiego.

W 2019 r. zanotowano 8 ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową i był to wzrost w stosunku do poprzedniego roku kalendarzowego, w którym wystąpiło 1 ognisko. Czynnikiem etiologicznym, który wywołał zakażenie był rotawirus w 5 przypadkach, adenowirus w 1

przypadku, Salmonella Enteritidis w 1 przypadku i niezidentyfikowany czynnik etiologiczny w 1 przypadku.

Do zachorowań najczęściej dochodziło w środowisku domowym. Narażonych na zakażenie było 33 osoby, zachorowało 16 osób, z czego 14 dzieci w wieku od 0-14 lat. Wszystkie osoby chore były poddawane hospitalizacji, a pozostali członkowie rodziny nadzorowi epidemicznemu.

W 2019 r. zgłoszono 15 przypadków gruźlicy potwierdzonej bakteriologicznie, w 2018 r. zgłoszono 17 przypadków zachorowań na tę jednostkę chorobową. Prowadzony nadzór epidemiologiczny objął 36 osób chorych i z kontaktu z chorymi.

Na terenie województwa świętokrzyskiego realizowany jest Program profilaktyczny „Wczesna diagnostyka gruźlicy u mieszkańców województwa świętokrzyskiego z grup szczególnego ryzyka”. Realizatorem projektu jest Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Św. Rafała w Czerwonej Górze, a jego celem jest zmniejszenie zapadalności zachorowania na gruźlicę w populacji województwa świętokrzyskiego głównie poprzez aktywne poszukiwanie utajonego zakażenia prątkiem gruźlicy. W ramach realizacji projektu w wyznaczonych poradniach POZ i poradniach pulmonologicznych prowadzone są badania i wizyty lekarskie u osób z grup szczególnego ryzyka zachorowania na gruźlicę. W powiecie ostrowieckim są to 2 placówki POZ, 1 placówka pulmonologiczna, 1 placówka RTG.

Wykonawstwo szczepień ochronnych na terenie powiatu ostrowieckiego nadal utrzymuje się na dość wysokim poziomie.

Na bieżąco prowadzony jest rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych. W 2019 r. zanotowano 6 zgłoszeń niepożądanych odczynów poszczepiennych zakwalifikowanych przez lekarza jako odczyny łagodne. Dzieci, u których wystąpiły NOP-y w pełni powróciły do zdrowia.

W stosunku do rodziców, którzy nie dopełnili obowiązku szczepień wobec swoich dzieci PPIS w Ostrowcu Św. prowadzi działania informacyjno - edukacyjne, a w związku z uporczywym uchylaniem się od ich realizacji podejmowane są kroki w celu egzekucji obowiązku szczepień na drodze prawnej. W 2019 r. wystosowano 2 wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, wysłano zobowiązanym 4 upomnienia oraz 4 tytuły wykonawcze dla obowiązków o charakterze niepieniężnym.

Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami higieny środowiska, a zwłaszcza wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w 2019 r. na terenie powiatu ostrowieckiego **nadzorował 22 urządzenia wodne**, w tym: 19 wodociągów służących do zbiorowego zaopatrzenia ludzi w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz 3 inne podmioty korzystające z wody pochodzącej z indywidualnego ujęcia dostarczanej w ramach działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej oraz w podmiotach działających na rynku spożywczym.

W 2019 r. nadzorowi PIS podlegały również **2 obiekty przeznaczone do kąpieli** tj.: Kąpielisko „Gutwin” i Pływalnia „Rawszczyzna”.

W ramach prowadzonego monitoringu PIS **pobrał do badań 128 prób wody**, w tym: 69 prób wody przeznaczonej do spożycia, 51 prób wody ciepłej na obecność pałeczek *Legionella sp.*, 7 próby wody basenowej oraz 1 próbę wody z kąpieliska.

Na podstawie sprawozdań z badań wody PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim:

- informował zarządców wodociągów o jakości wody przeznaczonej do spożycia pobranej z nadzorowanych wodociągów w ramach prowadzonego nadzoru przez Państwową Inspekcję Sanitarną - 64 pisma (2018 r. – 62);
- stwierdził przydatność wody do spożycia, po sprawozdaniach przekazanych przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne/ gminne jednostki organizacyjne – 107 pism (2018 r. – 97);
- wydał 7 obszarowych oraz 7 okresowych ocen dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi skierowane do wójtów/ burmistrzów/ prezydenta miasta (2018 r. – 7 obszarowych, 7 okresowych);
- wydał 2 decyzje merytoryczne nakazujące podjęcie działań naprawczych przez zarządcę wodociągu w celu zapewnienia jakości wody spełniającej wymagania zawarte w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294) oraz 3 decyzje płatnicze w związku ze stwierdzonymi przekroczeniami dopuszczalnych wartości parametrów w wodzie przeznaczonej do spożycia;
- wydał 2 decyzje stwierdzające przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pochodzącej z nadzorowanych urządzeń wodnych, po zakończeniu działań naprawczych;

- wydał 2 decyzje merytoryczne na zapewnienie odpowiedniej jakości ciepłej wody użytkowej oraz 4 decyzje płatnicze w związku przekroczoną wartością pałeczek *Legionella sp.*;
- do zarządców budynków zamieszkania zbiorowego oraz podmiotów leczniczych wystosował 15 pism w sprawie jakości ciepłej wody użytkowej (2018 r. - 23 pisma).

Na podstawie przeanalizowanych sprawozdań z badań PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim **w 2019 roku ocenił wodę na terenie powiatu ostrowieckiego jako przydatną do spożycia.** Na ogólną liczbę 110,127 tys. mieszkańców powiatu z wody pochodzącej z nadzorowanych przez PIS wodociągów korzystało 95 % ludności.

W 2019 roku na **413** obiektów użyteczności publicznej skontrolowano **185**.

W 2019 r. **skontrolowano 333 obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku** na 1360 znajdujące się w ewidencji, co stanowi 24,0% ogólnej liczby obiektów.

Na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego oceniono 142 obiektów tj. 42,0% obiektów skontrolowanych. **Jako „niezgodne z wymaganiami” oceniono 1 zakład tj. 0,7 % sklasyfikowanych.** Ocena negatywna zakładu była wynikiem otrzymania maksymalnej liczby punktów za brak czystości i porządku w pomieszczeniach zakładu oraz brak prawidłowego zabezpieczenie zakładu przed dostępem szkodników.

W 2019 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym odnotowano zmniejszenie liczby obiektów ocenionych według „arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością” jako „niezgodne z wymaganiami”.

Analizując dane liczbowe w zakresie wdrożenia GHP, GMP oraz zasad systemu HACCP z analogicznymi wskaźnikami z roku ubiegłego stwierdza się poprawę w ww. zakresie w ogólnej liczbie zakładów. W 2019 r. dobrą praktykę higieniczną (GHP) wdrożyło 976 zakładów, co stanowiło 85,0%, natomiast w 2018 r. 927 zakładów tj. 83,0% obiektów objętych nadzorem (wzrost o 2,0%), dobrą praktykę produkcyjną (GMP) wdrożyło 379 zakładów, co stanowiło 39,0%, natomiast w 2018 r. 349 zakładów tj. 31,0% obiektów objętych nadzorem (wzrost o 8,0%).

W 2019 r. wzrósł wskaźnik wdrożenia przez przedsiębiorców powiatu ostrowieckiego systemów samokontroli gwarantujących bezpieczeństwo zdrowotne żywności zakładach produkcji żywności o 1,0% w zakładach żywienia zbiorowego otwartego 3,0%, w obiektach obrotu żywnością o 3,0%. Odnotowano niekorzystny wskaźnik wdrożenia GHP/GMP oraz systemu HACCP w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego tj. spadek o 1%.

Z uwagi na stwierdzone w dalszym ciągu niezgodności w poszczególnych grupach obiektów wzmoczonych działań nadzorowych wymagają zakłady, które w 2019 r. uzyskały ocenę „niezgodne z wymaganiami” (zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego), w grupie obiektów produkcji żywności: piekarnie, ciastkarnie, zakłady, które dotychczas nie były objęte kontrolą tj. zakłady produkcji pierwotnej i sprzedaży bezpośredniej, produkcja żywności w warunkach domowych.

Dalszych działań kontrolnych wymagają stwierdzone nieprawidłowości takie jak: nieprzestrzeżenie przez producentów żywności, w zakładach żywienia zbiorowego, a także w miejscach obrotu środkami spożywczymi wymagań w zakresie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności sprzedawanej bez opakowania, w tym informowanie o obecności alergenów, brak zachowania ciągłości łańcucha chłodniczego na drodze od surowca do gotowego produktu wydawanego konsumentom, co ma szczególne znaczenie w przypadku środków spożywczych łatwopsujących się, brak wdrożonych i utrzymywanych skutecznych systemów kontroli wewnętrznej, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niewłaściwej jakości zdrowotnej, przestrzeżenie w placówkach oświatowo-wychowawczych wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

W 2019 r. w rejestrze obiektów Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się **491 zakładów pracy**, z których zdecydowana większość, bo aż 435 firmy stanowiące 88,6% wszystkich nadzorowanych zakładów, zatrudnia do 50 pracowników.

W 251 skontrolowanych zakładach (300 w 2018 r.) pracy **zatrudnionych było 10431** osób, z których **1007** (w 2017 – 953) **pracowało w przekroczeniach NDS i NDN** czynników szkodliwych, co stanowi 9,7 % ogółu zatrudnionych. W 2019 r. wzrosła liczba osób narażonych o 54 pracowników.

Na hałas narażonych było 953 osób, drgania mechaniczne 41 osób, czynniki chemiczne - 3 osoby i pył 11 pracowników.

Zwiększyła się liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze i mutagenne. Ogółem na terenie powiatu ostrowieckiego narażonych na czynniki rakotwórcze i mutagenne jest 340 osób (w 2018 r. 149).

Dokonując oceny środowiska pracy należy stwierdzić, iż w roku 2019 zwiększyła się ogólna liczba osób narażonych na działanie szkodliwych czynników dla zdrowia.

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 28 decyzji administracyjnych. PPIS w Ostrowcu Św. wydał 4 decyzje stwierdzające choroby zawodowe i 2 decyzji o braku podstaw do ich stwierdzenia.

Stwierdzone choroby zawodowe to: nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi,

- obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz,
- choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi: zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego,
- choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa: borelioza.

W toku postępowań w sprawach chorób zawodowych na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się zmniejszenie liczby zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych do 15 zgłoszeń w 2019 r. (17 zgłoszeń w 2016 r., 16 zgłoszeń w 2017 r., 17 zgłoszeń w 2018 r.).

W ramach działań przeciwdziałających wprowadzaniu na rynek środków szkodliwych dla zdrowia organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą stały monitoring przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych – „nowych narkotyków”.

Terminem „nowe narkotyki” w mowie potocznej określa się produkty, w składzie których znajdują się substancje psychoaktywne o oddziaływaniu na ośrodkowy układ nerwowy człowieka. To inaczej związki chemiczne, których użycie wywołuje szkody zdrowotne porównywalne do tych, które są skutkiem stosowania substancji klasycznych. Inaczej mówiąc nowymi narkotykami określa się środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Narkotyki nowej generacji nie są bezpieczne i już jednokrotne zażycie może doprowadzić do nieodwracalnych skutków zdrowotnych, a nawet śmierci. Wydaje się, że oferowane mogą

być jako ten sam produkt lub substancja, ale przy każdym kolejnym zakupie mogą mieć inny skład, co stanowi dodatkowe zagrożenie dla użytkownika.

Nowe narkotyki charakteryzują się wysoką toksycnością nawet w mikroskopijnych dawkach, należą do nich syntetyczne opioidy. Ich użycie w łatwy sposób może prowadzić do trwałego uszkodzenia organów wewnętrznych oraz ośrodkowego układu nerwowego. Dodatkową kwestią jest prowadzenie pojazdów przez kierowców pod wpływem substancji psychoaktywnych często połączonych z alkoholem albo lekami, co stanowi niebezpieczeństwo dla ruchu drogowego.

Liczba zagrożeń związanych z nowymi narkotykami jest bardzo długa. Trudno jeszcze dziś ocenić rzeczywiste szkody zdrowotne, a także inne, np. społeczne, spowodowane przez te substancje. Dlatego konieczne jest podejmowanie właściwych działań edukacyjnych, a także dogłębna analiza polityki narkotykowej celem redukcji szkód spowodowanych przez pojawienie się nowego, poważnego zagrożenia jakim są nowe narkotyki.

Mając na celu ochronę zdrowia ludzi działania kontrolne w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych będą kontynuowane.

Pion Higieny Dzieci i młodzieży w 2019 r. przeprowadził 125 kontroli, w tym 98 kontroli w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz 27 kontrole w obiektach wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży.

W 5 obiektach poddanych kontroli sanitarnej w 2019 r. stwierdzono nieprawidłowości i **naruszenia przepisów higieniczno – sanitarnych**, co skutkowało wydaniem 5 decyzji merytorycznych **w przedmiocie usunięcia stwierdzonych uchybień oraz 5 decyzji płatniczych.**

W 2019 r. wydano 5 decyzji administracyjnych dotyczących prolongaty terminu wykonania nałożonych obowiązków, zgodnie z uzasadnionymi i udokumentowanymi wnioskami zobowiązanych.

W celu oceny warunków nauczania wykonano 708 badań, w tym 260 higieniczne oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych i 448 badań dostosowania mebli do wzrostu uczniów.

Nieprawidłowe zestawienie mebli edukacyjnych, niedostosowanie krzeseł i stołów uczniowskich do zasad ergonomii stwierdzono w 1 zespole szkół na 25 stanowiskach w 3 oddziałach (5,6% ogółu przebadanych uczniów).

W dalszym ciągu infrastruktura do realizacji profilaktycznej opieki nad uczniami w szkołach jest niewystarczająca ze względu na brak gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Na 35 skontrolowanych szkół takie gabinety posiadało 21 placówek.

Dzięki zwiększającej się liczbie nowopowstałych obiektów sportowych coraz mniejsza część populacji dzieci i młodzieży szkolnej nie ma dostępu do funkcjonalnej infrastruktury sportowej. W 2019 r. 2 szkoły (5,71% skontrolowanych szkół) nie posiadały infrastruktury do prowadzenia zajęć WF. Niezależnie od posiadanej infrastruktury sportowej, zajęcia wychowania fizycznego odbywały się na korytarzach szkolnych w 4 placówkach.

Organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej odpowiedzialni za stan infrastruktury oświatowej i wypoczynkowej zapewnili uczestnikom wypoczynku bezpieczeństwo sanitarne i zdrowotne na terenie placówek.

Łącznie w 2019 r. PPIS w Ostrowcu Świętokrzyskim w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajął 127 stanowisk w formie opinii, uzgodnień, postanowień (w 2018 – 129).

Porównując dane za rok 2019 z rokiem 2018 liczba dokumentacji projektowych uzgadnianych pod względem wymagań higieniczno – sanitarnych utrzymała się mniej więcej na tym samym poziomie.

Przeważającą część opiniowanych dokumentacji stanowiły projekty budowy kanalizacji sanitarnych na terenach nieskanalizowanych (13 projektów) oraz projekty budowy wodociągów (23 projektów).

W związku z tym można wysnuć wniosek, że w bliższej perspektywie znacznej poprawie ulegnie gospodarka wodno - ściekowa na terenie powiatu ostrowieckiego.

W stosunku do lat poprzednich na mniej więcej stałym poziomie utrzymuje się liczba opinii wydawanych w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych lub w związku z zamiarem przystąpienia do ich użytkowania (46 w roku 2019; 55 w roku 2018).

Liczba wydanych wyżej wymienionych opinii (w trybie art. 56 ust. 1a ww. ustawy) ma ścisły związek z liczbą zaopiniowanych dokumentacji projektowych i w tej grupie są to przedsięwzięcia z zakresu gospodarki wodno – ściekowej.

Promocja zdrowia umożliwia ludziom zwiększenie kontroli nad swoim zdrowiem i jego poprawę przez podejmowanie decyzji sprzyjających zdrowiu, kształtowanie potrzeb i kompetencji do rozwiązywania problemów zdrowotnych oraz zwiększanie potencjału zdrowia.

Działania edukacyjne i promocyjne wspierające wykształcenie nawyków dotyczących świadomych wyborów zdrowotnych wśród obywateli pozwalają na dłuższe zachowanie sprawności zarówno fizycznej, jak i umysłowej. W myśl zasady, że lepiej zapobiegać niż leczyć, Państwowa Inspekcja Sanitarna realizuje wiele programów edukacyjnych i kampanii społecznych.

W roku szkolnym 2018/2019 programy edukacyjne koordynowane przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Ostrowcu Św. realizowały zarówno przedszkola, szkoły podstawowe, szkoły gimnazjalne, jak i szkoły ponadpodstawowe.

Skuteczność działań wychowawczo - zdrowotnych w dużej mierze jest uzależniona od warunków zewnętrznych środowiska lokalnego, dlatego w dalszym ciągu działania PZiOZ są ukierunkowane na współpracę z dyrektorami placówek oświatowych, szkolną służbą zdrowia, pedagogami, wychowawcami, celem zachęcania do realizacji programów edukacyjnych koordynowanych przez PSSE.

W 2019 r. kontynuowano również działania profilaktyczne mające na celu dostarczenie młodym ludziom, rodzicom i opiekunom, nauczycielom i pedagogom wiedzy na temat działania substancji psychoaktywnych zwanych dopalaczami oraz zwrócenie uwagi na zagrożenia wynikające z ich używania.

Działalność kontrolna Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu ostrowieckiego pozwala na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu przy istniejących jak również pojawiających się zagrożeniach.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują na **wysokie bezpieczeństwo sanitarne powiatu ostrowieckiego.**

SPIS TABEL

Lp.	TYTUŁ	STRONA
1.	<i>Liczba zachorowań i wskaźniki zapadalności na wybrane choroby zakaźne zarejestrowane na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2016-2017-2018-2019.</i>	23
2.	<i>Zachorowania na gruźlicę w powiecie ostrowieckim, woj. świętokrzyskim i w Polsce w latach 2015-2018.</i>	30
3.	<i>Wykonawstwo szczepień w rocznikach podlegających szczepieniom ochronnym w 2019 r. zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.</i>	36
4.	<i>Liczba wykonanych, wybranych szczepień zalecanych w latach 2017-2019.</i>	37
5.	<i>Liczba zgłoszonych NOP w latach 2017-2019.</i>	38
6.	<i>Urządzenia do zaopatrywania ludności w wodę i ocena jakości wody do spożycia w latach 2019 - 2018.</i>	51
7.	<i>Zbiorcza analiza zajętych stanowisk dla określonych zadań w 2019 r.</i>	54
8.	<i>Ilość skontrolowanych obiektów w latach 2018-2019.</i>	65
9.	<i>Ewidencja i ilość skontrolowanych „Innych obiektów użyteczności publicznej” w latach 2018-2019 r.</i>	73
10.	<i>Odsetek skontrolowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą w 2019 r.</i>	82
11.	<i>Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych.</i>	93
12.	<i>Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach pracy w przekroczeniach NDS i NDN w latach 2018-2019.</i>	97
13.	<i>Narażenie zawodowe pracowników w kontrolowanych zakładach wg PKD .</i>	99
14.	<i>Porównanie zakresu nieprawidłowości będących przedmiotem decyzji wydawanych w latach 2017-2019 przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ostrowcu Św. po kwestionowanych kontrolach sanitarnych przeprowadzanych w podległych placówkach nauczania, wychowania i opieki.</i>	113
15.	<i>Liczba obiektów objętych nadzorem w roku 2018 i 2019, według rodzaju prowadzonej działalności oraz kierunek zmian w zakresie liczby nadzorowanych obiektów.</i>	125
16.	<i>Stan wdrożenia przez przedsiębiorców systemów samokontroli w latach 2018 - 2019.</i>	134

SPIS RYSUNKÓW

Lp.	TYTUŁ	STRONA
1.	<i>Liczba przypadków grypy i podejrzeń grypy w powiecie ostrowieckim w latach 2016-2019.</i>	24
2.	<i>Zapadalność na wzw B w latach 2017-2019 w powiecie ostrowieckim i w Polsce.</i>	25
3.	<i>Zapadalność na wzw C w latach 2017-2019 w powiecie ostrowieckim i w Polsce</i>	26
4.	<i>Zapadalność na boreliozę w latach 2017-2019 w powiecie ostrowieckim i w Polsce</i>	27
5.	<i>Liczba zarejestrowanych salmonelloz w powiecie ostrowieckim w latach 2017-2019.</i>	28
6.	<i>Liczba zarejestrowanych zakażeń rotawirusowych w latach 2017-2019.</i>	29
7.	<i>Liczba zarejestrowanych przypadków biegunek u dzieci do lat 2 w latach 2016-2019.</i>	31
8.	<i>Ewidencja urządzeń wodnych w zależności od produkcji, dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia w 2019 r. na terenie powiatu ostrowieckiego.</i>	42
9.	<i>Odsetek prób, w których stwierdzono obecność pałeczek Legionella sp. w latach 2018-2019.</i>	47
10.	<i>Struktura urządzeń wodnych w zależności od produkcji w m³/d dostarczających wodę przeznaczoną do spożycia dla mieszkańców powiatu ostrowieckiego w 2019 r.</i>	50
11.	<i>Liczba zajętych stanowisk w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2017 – 2019.</i>	55
12.	<i>Liczba zaopiniowanych dokumentacji projektowych w latach 2017 - 2019</i>	60
13.	<i>Liczba opinii w związku z dopuszczeniem do użytkowania wydanych w latach 2017- 2019</i>	61
14.	<i>Zestawienie obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatu ostrowieckiego w roku 2019.</i>	66
15.	<i>Struktura zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej oraz liczba przeprowadzonych kontroli w 2019 r.</i>	69
16.	<i>Struktura nadzorowanych podmiotów wykonujących działalność leczniczą.</i>	81
17.	<i>Struktura podmiotów gospodarczych objętych ewidencją wg liczby zatrudnionych.</i>	93
18.	<i>Liczba zatrudnionych na stanowiskach pracy, gdzie stwierdzono czynnik szkodliwy w stężeniach/natężeniach powyżej NDS/NDN.</i>	98
19.	<i>Odsetek osób pracujących w przekroczeniach NDS i NDN.</i>	100
20.	<i>Liczba przeprowadzonych kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin.</i>	102
21.	<i>Liczba uczestników wyjazdowych form wypoczynku i półkolonii w miejscu zamieszkania zorganizowanych dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu ostrowieckiego w latach 2015 – 2019</i>	121